

CSENDŐRSÉGI LAPOK

FŐSZERKESZTŐ: PINCZÉS ZOLTÁN ŐRNAGY, SEGÉDSZERKESZTŐ: MOHÁCSY (MAHÁCS) LA JOS SZÁZADOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, I. KER., BŐSZÖRMÉNYI-ÚT 21	Megjelenik minden hó 1-én és 15-én	Előfizetési ára: Egész évre 12 pengő, félévre 6 pengő	Telefon: 501-90.	Postatakarékpóztári cskek számla: 25.342
--	--	---	---------------------	--

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Az idegen szemével.

A finn testvérek számontartanak bennünket, ősi rokonaikat, magyarokat. Eljönnek hozzánk, kutatgatják évezredes államiságunknak azokat a megnyilatkozásait, módszereit, amelyeket a maguk hazájában hasznosítani tudnak, mi pedig bizalommal és készséggel mutatjuk meg mindazt, ami megcsonkítottságunkban is érték maradt számunkra.

Mostanában mi, csendőrök is kaptunk finnországi vendéget. A finn belügyminisztérium rendőri osztályának a főnöke látogatott el hozzánk, most már másodízben, hogy a magyar csendőrséget és rendőrséget tanulmányozza.

Amilyen érdeklődéssel nézelődött portánkon a vendég, olyan érdeklődéssel figyeltük mi, hogy szervezetünk, szolgálati rendszerünk és testületi életünk ezer más kisebb-nagyobb vonatkozása melyik ponton ragadja meg az idegent s melyiken hangyja hidegen. Ugyanakkor, amikor a vendég tapasztalatokkal, benyomásokkal gazdagodott, magunk az önellenőrzés eszközüél használtuk fel ezt a látogatást. Messziről jött emberek ugyanis, akik sokat utaznak, sokat látnak, akiket meggyökeresedett, tradicionális helyi szokások nem kötnek, legkönnyebben tapintják meg azt, ami jó, ami nem jó, vagy legalább is fölösleges.

Szolgálati berendezkedésünk azonban ezt az önellenőrzést is zökkenő nélkül állotta ki. Semmi sem hagyta a finn vendéget hidegen. A jegyzékkönyvecske részletadataitól a laboratórium berendezéséig minden egyformán érdekelte. Különösen és főleg a részletek. Kezdetől végig, következetesen a legrejtettebb, a legapróbb részleteket fűrkészte s ez az, ami számunkra komoly tanulságot ad.

A legjobban megkapta a példás egyöntetűség: a rendszer. Mikor a második őrsön felhajtotta az író-és ruhaszekrény fedelét s a tollszárat ugyanazon a helyen találta, ahol az első őrsön is látta, csodálkozva kérdezte: így van ez mindenütt? S mikor felvilágosítottuk, hogy nálunk egyetlen őrsöt megnézni egyértelmű azzal, hogy akár kétszázat néztünk meg, csettintett a nyelvével, ami tudvaleg a tetszésnek finnül is csalhatatlan megnyilvánulása. Csettintett, mert tisztában van a rendszeresség hatalmas erejével.

Nagyon elmélyedt az őrskörlettérkép és portyázási rendszerünk tanulmányozásában is. Az első pil-

lanatban a kétkedés jele villant fel a szemében, amikor azt hallotta, hogy ekkora területet kilenc ember tart rendben, mikor azonban a szolgálati rendszerünk részleteiből feltárultak előtte azok az összefüggések, amelyek a csendőr minden szavát és lépését egybefűzik a szolgálati céllal, elhitte, hogy ezzel a módszerrel ilyen kevés ember is jól elvégezheti ezt a kemény feladatot. Nagy területen, kevés erővel, nagyon olcsón.

S a vendég nézett, jegyeztetett. Ebből is, abból is-mintát kért. Még az őrsíroasztal rekeszeinek a málházásáról is. Amit magunk ötven éven át az unalom megszoktunk, amit néha talán kicsinyességnek, túlzásnak, fölösleges részletezésnek is hajlandók vagyunk mogorvább percekben minősíteni, azon ő kapva kapott.

Így bontakozott ki a magyar csendőrség ezer apróságból az idegen szemében azzá az Európaszerte ismert mintaszerű testületté, aminek mindenütt ismernek bennünket. Ez a látogatás is bizonyította, hogy olyan az épület, amelynek a téglái. Abból, hogy mi magunk már megszoktunk valamit, nem következik, hogy az a valami fölösleges, vagy nélkülözhető. A rendtartás számtalan kicsi részlete, amit néha nyügnék érzünk, megannyi acélkapocs, ami a rengeteg részecskét szilárd, rendszeres egésszé formálja és fogja össze.

A csendőrség az utóbbi másfél évtizedben sokat fejlődött, a nyomozóalakulatok megszervezésével pedig áthidalta a szakadékat, ami közte és a korszerűség között kezdett tátongani. Mi is átestünk a tatarozáson, átalakításon, amit az idők során a legkeményebb sziklától faragott épület sem nélkülözhet. De az alap a régi maradt.

A szüntelen haladásnak, az állandó lépéstartásnak rendületlen hivei vagyunk. De az újat nem azért keressük, mert új, hanem, mert jó. Ha csakugyan jó. Oda azonban sohasem fogunk jutni, hogy a dolog könnyebbik végének keresését, a részletek felületes elnagyolását összetévesszük a haladással. A finn vendég látogatása is azt bizonyította, hogy minden nagy eredménynek a lelkiismeretes, gondos részletmunka az alapja. Ezen nőtt nagygyá a magyar csendőrség is s addig marad nagy, amíg erről az alapról le nem tér.

A finn vendég szakértő, de ilyesmihez nem szokott szeme felismerte az apró csavarokban az összefüggéseket, együttvéve az egészben pedig felismerte azt a művészi kézzel megalapozott és féltő gonddal továbbfejlesztett intézményt, amelyet magyar királyi csendőrségnek neveznek. Büszkéek lehetünk erre, de akkor becsüljük és óvjuk meg ennek a gépezetnek nemcsak a teljességét, de minden kis csavarát is attól, ami megteremtette: az Időtől. Mert az Idő nemcsak építeni szeret, hanem rombolni is.

Csendőrerények.

Írta: CSEPI BÉLA százados.

A BTK. ismerete.

A csendőri követelmények sorában következik a törvények ismerete; és ezek közül is a büntetőtörvények alapos megismerése.

Ahhoz, hogy az emberek és közösségek egymás mellett és egymással békésen és háborítatlanul élhessenek, mozoghassanak, dolgozhassanak és így az egész nemzet vagy ország belső békéje biztosítva legyen, szükség van olyan szabályokra és előírásokra, amelyeknek betartását rá kellett kényszeríteni azokra, akik hajlamaik, természetük szerint másoknak sérelmeket, károkat szoktak okozni. Az élet számtalan útján békésen haladókat meg kellett védelmezni az útonállóktól, a jóhiszeműeket a rosszhiszeműektől, a jókat a rosszaktól. Így születtek meg azok a rendszabályok, amelyek betartásával a fentiek biztosíthatók. Ezeket a rendszabályokat a legfőbb parancsok: a törvények fogadják magukban.

A törvények tehát a valóságos élet szabályozása, zavarainak kiküszöbölése végett a törvényhozás elhatározásából keletkeztek. A törvény szó jelenti a nemzet egészének akaratát, rendelkezését, parancsát, de jelenti egyúttal azt a bizonyosságot is, amelyet az állam minden egyes polgára részére biztosít. A törvény tehát megoltalmaz és véd, megelőz és megtorol. Ha ezeket a szavakat és fogalmakat összehasonlítjuk a Szut. 1. pontjában felsorolt csendőri hivatás tennivalóival, könnyen rájövünk arra, hogy ez a kettő

egy és ugyanaz. A csendőri hivatás tehát ugyanaz, mint a törvények hivatása; mi ugyanazt csináljuk, amit a törvény előír.

Ha ezzel a gondolattal tovább foglalkozunk és tovább fonjuk a fonalat, az első észszerű következtetés az lesz, hogy nekünk csendőröknek a törvényeket tökéletesen ismernünk kell. A csendőr hivatása a törvény betöltése. Az állam törvényeket alkotott az állam életének biztosítására, de egyúttal gondoskodott olyan szervezet létrehozásáról is, amely őrökdi a törvények betartása felett és ahol szükség van rá, közbelép. Hogyan tudna egy csendőr is közbelépni, amikor Kerekes Pál elviszi a Boros János lovát, ha nem tudja, hogy ezt szabad-e megtennie Kerekes Pálnak? Honnan tudná a csendőr, hogy tennie kell-e valamit, ha látja, vagy tudomására jut, hogy ez a Kerekes Pál még alaposan el is verte Boros Jánost azért, mert védelmezte a jószágát? Csak akkor tud közbelépni és akkor tud cselekedni a csendőr, ha jól tudja, hogy az elvitel lopást, az erőszakos elvitel pedig rablást jelent és ha tudja azt, hogy mind a két cselekmény bűncselekmény. Nem elég azonban ezeket a cselekményeket utólagosan, a Btk.-ban való hosszas keresgélés után minősíteni bűncselekménnyé, mert bizony a keresgélés és fontolgatás ideje alatt a veszély vagy kár tovább fokozódik s megeshetik, hogy Boros János embereket toboroz és azok segítségével valóságos harcokat vív Kerekes Pállal lovának visszaszerzése végett. A rend felbomlik és következik a közbiztonság felborulása. De az is megeshet, hogy Kerekes Pál a lóval eltűnik, vagy azt eladja, tehát bonyolódik az egyszerű eset, sokaknak származik kára belőle. De ha a csendőr már jóelőre tudja

Nemzeti fohász.

Hadúr! Világok nagy megalkotója,
Te hét vezérek, harcok Istene,
Hazánknak öre már egy ezred óta,
Te Hozzád szól a nemzet éneke!
A szent frigyed újítsd meg újra velünk,
Etelköz napja nézz le ránk,
Hogy újra ontsuk Érted tiszta vérünk,
Te érted, szép magyar hazánk!

Az ezredévnek eltűrt szenvedése
Nem zsibbasztá el harcban hős karunk,
A vérrel áztatott föld mezejére
Újabb babért, ha védesz, aratunk.
Kezünkben még a zászló nincs kitépve,
Nem bírt velünk a sok vihar,
Adj új erőt egy újabb ezredévre
S elbírja azt is a magyar!

Tekints felénk óh, nagy Hadúr keletről,
Ahol bölcsőnket egykor ringaták,

Emlékezzél meg régi nemzetedről,
Mely ott hagyá az ősi Scythiát!
Tekints le Árpád bátor nemzetére,
Szent áldásod add újra ránk,
Hogy elfoglaljuk újabb ezredévre
Vérünkkel szerzett szép hazánk!

Dr. CSILLAG KAROLY.

Régi história.

Írta: NAGY LAJOS I. törzsőrmester
(Szombathely).

A járőr köszönt és eltávozott. Tekintetes és nemzetes Vitnyédy nótárius uram fülig vörösödve dugta vissza a sligovicás üveg dugóját. A méreg és szegény fejébe hajtották a vért, s kegyetlen kedvében hatalmas nyaklevest csavart le a száját tátó bakternek.

— Hallatlan... Hallatlan, — morfondírozott magában és hosszúszerű tajtpipáját fogva, kiment a kertbe, ahol esküdt uraimék hangos vita között tárgyalták a napi eseményeket.

Tekintetes és nemzetes Vitnyédy nótárius uram helyet foglalt a számára üresen fenntartott taplószéken s amikor izzadságtól gyöngyöző homlokának törülgetésével végzett, az érdeemes tanács elképedésére a következő beszédbe fogott:

— Nagy sérelem esett ma rajtam! Rajtam keresztül Füred egész tekintélyén. Megtörtént ugyanis, hogy tőlem, akitől a nagyságos vicispán urunk sem tagadta meg soha a baráti jobbot, két... hogy is mondjam... két csendőrnek nevezett zsandár nem fogadta el a baráti po-

a megtörtént eseteket minősíteni és azonnal közbelép, mindezek nem történnek meg.

Így jöhet rá minden csendőr, hogy nem lehet csendőrségi szolgálatot úgy teljesíteni, hogy a Btk-t csak tapasztalás útján akarja megismerni és csak a tapasztalás után tud majd helyesen cselekedni, hanem a büntetőtvényeket jóelőre meg kell ismerni alaposan és tudnia kell az első esetet is helyesen minősíteni és az első esetben is tudnia kell helyesen eljárni.

Meg kell még jegyeznem, hogy a csendőr nem bíró, — tehát igazságot nem szolgáltathat. Ezt azért tartom szükségesnek megemlíteni, mert a magyar nép, különösen az egyszerű nép a csendőr iránti tiszteletből és megbecsülésből, de legfőképpen tudatlanságból és járatlanságból igen hajlamos arra, hogy a csendőri eljárással megelegszik és nem kíván bünvádi eljárást, ha már a kára megtérült, vagy ha valami más úton elégtételt kapott, a csendőri beavatkozás által. Befolyásolja ilyenén gondolkodását még a bíróságok előtti megjelenéstől vonakodás is. Hajlandó tehát elfogadni a csendőrt bíró gyanánt, nem kíván a csendőri eljárásról kívül még bírói eljárást is, sőt kéri a csendőrt, hogy ne csináljon már más egyebet, hiszen: „A ló megkerült már ügyis és nem is akarom, hogy Kerekes Pál miattam börtönbe kerüljön. Hadd szaladjon a szerencsétlen.”

Ilyen kérésektől a csendőr azzal a köteleességtudattal mentesítse magát, amely előírja, hogy minden ügyet, amelyben nyomozati tevékenységet végzett (már pedig minden tudomására jutott esetnek utána kell járnia, puhatolnia, nyomoznia kell), feltétlenül be kell jelentenie az

illetékes bírósághoz vagy hatósághoz, mert különben hatáskörét túllépi és büntetendő cselekményt vagy mulasztást követ el. A csendőr nem bíró. A csendőr minden büntetendő cselekményt kipuhatólag vagy tudomásul vesz, — ezeket ki-nyomozza, azután az eredményt jelenti. Ez az utóbbi elengedhetetlen kötelesség minden nyomozás után. Igazságot csak a bíróságok, hatóságok szolgáltathatnak. Ha tehát a csendőr valamely nyomozott ügyben nem tesz jelentést vagy feljelentést, akkor elzárja az ügyet az igazságszolgáltatás elől, ez pedig büntetendő mulasztás.

Ide kapcsolódik egy másik jelenség is, ami előfordul a csendőri szolgálatteljesítésben és ami csak megerősíti a követelményt, hogy a csendőr legyen alaposan jártas a büntetőtvénykönyvben. Ez pedig a magánjogi ügyekbe való beleavatkozás. A Szut. 404. pontja megtiltja, hogy a csendőr polgári peres eljárás alá tartozó ügyekbe beleavatkozzék. A csendőri előképzesben nem szerepel ugyan a magánjog ismerete és összehasonlító módon nem is tudhatja a csendőr megkülönböztetni a büntető ügyet a polgári peres ügytől. Nem mondhatja azonban egy csendőr sem, aki a Btk-t alaposan megtanulta és tudja, hogy nem tud a kettő között különbséget tenni, — mert amire nézve a Btk-ban nincs törvény vagy rendelkezés, az magánjogi eset lehet csupán. Aki ismeri a Btk-t, az az előfordult eseteket minősíteni tudja, hogy odatartoznak-e vagy sem. Ha nem tartozik a Btk. rendelkezései közé, akkor tartozhat akárhová, nem szabad vele foglalkozni.

Emlékezzék csak vissza minden csendőr arra az időre,

harat. Ez skandalum! Ilyen még nem esett meg velem. Ez érdemes községünk hagyományainak tiprása.

És öklével akkorát csapott az asztalnak használt topolyatuskóra, hogy esküdt uraimék szája is tátva maradt belé.

— Indítványozom — folytatta nekivörösödvé, — hogy nagyságos és nemzeti vicispán urunkhoz deputáció menesztessék, hogy a vármegyei csendlegénység fundusába visszahelyeztessék.

Nemzeti nótárius uram nagyot fújva abbahagyta a beszédjét s a közben kialakult tajtpipa meggyújtásához fogott.

— Ezt nem tűrjük!... — vette át a nótáriustól a szót Torma uram, akinek, miután halázmester is volt, a csendőrök már nagyon megfeküdték a begyét. — Ezt nem tűrjük! Én is csatlakozom a nemzeti úr indítványához. Mégis csak borzasztó, amit ezek a jövevények itt művelnek. Centivel mérik a halat. Éjjel elzavarják az embert a víztől és úgy tartják magukat, mint a ténsasszonyok. Egy pohár bort, de még egy pipa dohányt sem fogadnak el a paraszttól.

— De még az úrtól sem! — vágott közbe a nótárius.

— Ha utálnak bennünket, akkor menjenek oda, ahonnan jöttek! Jók lesznek nekünk a mi csendlegényeink is.

— Ne mivelünk finnyáskodjanak! — folytatta Torma uram tovább. — Mutassák meg, hogy mit tudnak bent a nádasban, ahol az Istentől elrugaskodott Csuma Andristól már nem mer emberfia este az úton sem menni. Bezeg, ha megvolnának a mi csendlegényeink, már régen ellátták volna a baját a bestiának...

Tovább nem folytatta.

A kertkapún lélegzetszakadva rohant be a nótárius kocsisa. — Nemzeti Uram! Nemzeti Uram!... — kiabálta, ahogyan csak a száján kifért.

— Meglőtték Karikát!... Meglőtték a csendőrök Karikát.

Aztán már rohant is a konyhán foglalatoskodó nemzeti asszonyhoz, akitől minden új hírért ki szokott neki nézni egy-két maradék pogácsa.

A váratlan hír hallatára a viharosnak ígérkező gyűlés feloszlott. Nótárius uram elballagott a konyha felé s az érdemes tanács tagjai is felcihelődtek, hogy ki-kik megvigye az új hírt élete párjának.

— Eh, ez nem lehet igaz! — legyintett kezével tekintetes és nemzeti Vitnyédi nótárius uram s bezárkózott a kancelláriába, ahol hozzáfogott, hogy szép kaligrafikus betűkkel és virágos mondatokkal ékes föliratát megszerkessze.

Lassan leszállt az este s a füredi síkon végigterült az éjszaka. Sarud felől a sötétben bókólo jegenyék közül egy lovas léptetett le a poroszloi útra. Lassan, óvatosan eresztette lovát a felszört út árkába, hogy onnét egy szökéssel kaptasson fel az épülő úttestre.

Az úton megállott, belekémlelt az éjszakába, azután a nádasok felé gyors ügetéssel elporoszkált.

— Kvikk... kvikk... Uhuhuuu... kvikk... kvikk... uhuhuuu! — hangzott fel a boszorkánybagoly kísérteties hangja a zizegő nádtenger szélén, hogy aztán elveszzen a sötétségben fénylő zöldes ingóvány felett.

— Kvikk... kvikk... Uhuhuuu... — görgött vissza pár perc múlva a bagoly kísérteties hangja a mocsár közepe felől, ahol a harmatot könnyező füzek lombjával hangos csobogással játszik a Tisza.

A nádas szélén álló lovas felkapta fejét a távolból jövő hangra és lovával beleléptetett a békanyálas ingóványba. A nádrengeteg meg-meghimbáldzott az éjszakai vándor után, aztán megint összefűződött, mint egy élő fal, eltüntetve a csülökig dagasztó ló nyomát az összefutó iszaggal.

amikor próbacsendőr korában az első elméleti kiképzés alatt kezébe vette a büntető törvénykönyvet. Milyen bátortalanul fogta el, ha arra gondolt, hogy neki, mint csendőrnek azt a könyvet meg kell tanulnia. Ez a bátortalanul pedig egész félelemmel fejlődött akkor, amikor találmára belyitott a könyvbe és jól-rosszul olvasta, megkísérelt „beleszagolni” ebbe a vaksötét tudományba. Jogosan is félt, mert bizony sehogyan sem tudta megérteni azt az egy mondatot vagy sort, amit elolvasott. Nagy szó volt az akkor; úgy érezte magát, mint akinek többmázsás követ kell elvinni a helyéről s minden megkísérelt próbálkozás hiábavaló volt. És ma már? Mint a megindított óramű vagy a beszélőgép fújja: „Vétséget követ el és hat hónapig terjedhető fogházzal büntetendő: aki a másnak tulajdonát képező ingó dolgot, ha véletlenségből vagy tévedésből birtokába jutott, jogtalanul elsajátítja.”

Hosszú idő, nagyon sok szorgalom, sokszor izzadásig menő szellemi megerőltetés kellett ahhoz, hogy a Btk. egész anyagát megtanulja a csendőr és kérdésre az egyik vagy másik §-t el tudta mondani.

Pedig az még nem minden. Sőt azt mondhatjuk, hogy ez még igen kevés ahhoz, amit a csendőrtől meg kell követelnünk. Az a csendőr, aki a Btk. §-ait tudja és szó szerinti el is tudja mondani, még keveset tud a Btk. tudományából. Furcsán hangzik ez, de hát így van. Próbáljuk csak megkérdezni ettől a csendőrtől az idézett §-ból pl., hogy mi az a „dolog!” Verejtékezve kísérel meg a feleletadást és nem sikerül. Miért nem sikerül? Mert a §-t csak alakilag tanulta meg és a tartalmát nem ismeri. Amit megtanult, azok csak szók voltak éppen úgy, mint a kisdíák, aki meg-

tanulta ugyan szó szerinti a német verset, el is fújta dícséretesen, de hogy mit mondott, miről szól a vers, azt már nem tudja. A szót tanulta meg. A szó csak külsőség, csak ruha, ami takar valamit. Így a §-ban szereplő „aki”, „más”, „tulajdon”, „ingó”, „dolog”, „véletlen”, „tévedés”, „birtok”, „jogtalan”, „elsajátított” szók mind egy-egy ruha vagy lepel, amely mögött ott van az igazi felismerhető valami, vagy valaki. A szók fogalmakat jelentenek s nagyon sok jelenség vagy körülmény raktárai, amelyek mégis valamely hasonlatos tulajdonságaik révén együvé tartoznak.

Ne ijedjen meg egyik csendőr sem, aki eddig jutott az olvasásban. Nem olyan boszorkányos valami ez. A Btk-ba nem írhatták bele azt a rengeteg sok valamit, amit dolognak lehet nevezni, mert akkor nem volna elég tíz oldal sem ennek a háromsoros törvénynek a megszüvegezésére. Mert dolog a cipő, a ruha, az óra, a bot, a kenyér, a só, a papíros, a tészta, a tányér, a bor, sör, a kéz, a föld, a kő, a fa, a víz, villany, a gáz, a gyümölcs, minden, aminek alakja, színe, terjedelme van s ami megfogható, érezhető, látható. Ezzel szemben nem dolog a csend, a nyugalom, az erkölcs, a bátorság, a félelem, a becsület, a jog, a bűn, s mindaz, aminek külseje nincs. A kért csendőrünknek tehát arra a kérdésére, hogy mi az a dolog, azt a választ kell adnia: dolog mindaz, aminek kiterjedése van; ami megmérhető súlyú, hosszúságú, térfogatú, ami elmozdítható. És a villanyáram.

És ugyanígy kell tudni a többi fogalmat jelentő szók értelmét is, ahhoz, hogy a §-nak nemcsak a szövegét, hanem a tartalmát, lényegét is tudjuk.

Már jó ideje haladt a lovas a sötét náderdőben, mikor oldalt zöldes-sárga lidérccláng lobbant fel a kákacsomók közül. Ezt látva a reszkető inu ló, megrázta fején a szerszámot és felnyerített. Majd hatalmas ugrással kivágott a süppedékes lápból egy rejtett szigetre s hirtelen megállt, mintha lecövekelték volna a nádkévékből összerakott kunyhó előtt.

A kunyhó mögül egy ember botorkált elő.

— Gyon Isten!...

A lovas lekászolódott lováról és kezét fogta.

— Megjöttem — mondotta és egy fűzfavesszővel hasa alá csapott a lónak, amire az nyiheregve eltűnt a kunyhó mögött elterülő réten.

A kunyhó előtt letelepedtek, előkotorászták pipájukat és rácsiholtak.

Göből Ferkó kinyújtotta lovaglástól elgémberedett lábait és lassan, vontatottan beszélni kezdett.

— Ma átkozott rossz napunk volt. Két nap óta ólalkodtunk a Káptalan ménese körül, mire sikerült kiszakítani belőle a szemre való párat. Karikával két ló közé kaptuk a csikókat, aztán mint a szél, nekivágtunk a debrei homokosnokok. Már a poroszói császtónál jártunk, mikor mintha csak a föld alól bújtak volna elő, elibénk állt két istenverte tollas. Fűred felől kerültek elibénk az átkozottak.

A subán fekvő ember, akinek haja ezüstösen fénylett a sötétben, felhördült.

— A zannyukat... a бүдösök!...

— Haj... haj! Nem pandurok ezek, András bátyám, hogy az istennyila csapjon beléjük, — folytatta az abban hagyott mondókáját a legény. Láttam, hogy rossz vége lesz a dolognak, ráhasaltam hát a Csillagra, aztán oldalt kivágtam a füredi határnak. Hanem a Karika, az alighanem ottmaradt.

András, a vén betyár nem szólt, csak fogainak irtózatoss csikorgatása árulta el a lelkében dúló vihárt.

Messze-messze tőlük, ahol az ég pereme lelógott a nádas szélébe, hosszú, vérvörös csíkban hasadni kezdett a hajnal.

A mélyre szívott pipából pernye szaladt a torkukra, — újra töltöttek.

— Te Ferkó! — hallod-e!

— Hallom, András bá! — válaszolt a legény.

— Csak azt akarom mondani, hogy te nem vagy ember!...

Ferkó felpattant a földről, mintha kígyó csípte volna meg.

— Már mint én! — ütött hatalmasat mellére.

— Te.

Ferkó a kunyhó ereszébe bökött fokos után kapott.

De a vén betyár megelőzte és bronzszínűre sült izmos karjával hanyatlította a legényt.

— Veszteg maradj!... ha... .

A legény csendben kucorgott a földön.

— Nem vagy ember... érted? Százszor nem vagy ember! Mert otthagytad Karikát. Elfutottál, mint egy nyúl. Mint egy gyáva kutya.

— De András bá! Maga nem hiszi, azok a csendő... .

— Hallgass! — kiáltott a legényre vérbenforgó szemekkel a vén betyár.

A keskeny vörös csík az ég aljáról már felhágott a delelő magasságába. A nádtenger felett elülő ködpára felszakadt s mint egy gazdátlan nyáj szóródott szét a reggeli légfuvamban.

A vén betyár a legény elé állott.

— Te! — szólott a földön ülő legénynek. — Én elmegyek egyedül és hazahozom, vagy... .

Itt maga elé nézett a földre.

— Vagy megbosszúlok a Karikát. Addig maradj itt veszteg!

— De András bá!

A Btk. ismerete ezek szerint megköveteli, hogy ismerjük az abban foglalt §-ok szövegét és a szövegben lévő fogalmakat.

Hátra van azonban a legfontosabb része a Btk. ismeretének!

A Btk. minden §-a valamely cselekvésről szól, amely meg nem engedett. Ezeket a cselekvéseket egynéhány §-on át példaként felsorolva egy-két szóval kifejezhetjük: pl. a lopásnál elvesz; a rablásnál erőszakkal vesz el; a zsarolásnál kényszerít; sikkasztásnál eltulajdonít; a hűtlen kezelésnél kárt okoz; a pénzhamisításnál pénzt utánoz, változtat vagy csökkenti tartalmát; a gyújtogatásnál felgyújt és így tovább. Mégsem mondhatja a csendőr azt, hogy aki valamit elvisz, az lopást követ el, mert a Btk-ban felsorolt cselekedetek mind különböző körülmények között elkövetett cselekedetek és ezek a különböző körülmények a Btk-ban mind fel vannak sorolva az illető §-ban.

Hogy tehát tényleg fennálljon valamilyen bűncselekmény, ahhoz szükséges, hogy mindazok a tényálladási elemek megtalálhatók legyenek benne, amelyek a törvény szövegében bennfoglaltatnak.

Melyek ezek a tényálladási elemek?

1. az alany (aki a bűncselekményt elköveti).
2. a tárgy (amelyen vagy akit a bűncselekményt elköveti),
3. eszköz (amivel elköveti),
4. elkövetési cselekedet (ahogy végrehajtja),
5. a szándék (ami végett cselekszik).

A Btk. §-ai mindegyikében bennfoglaltatnak ezek a tényálladási elemek és szabályként mondhatjuk ki, hogy

csak az a csendőr ismeri a bűncselekmények tartalmát, aki a szövegből ki tudja hámozni a tényálladási elemeket. A tényálladási elemek ismerete és feltalálása az értelmes tudást bizonyítja, a szószerinti elmondás csupán a gépies tudást.

Az alábbi táblázatban bemutatom néhány bűncselekmény tényálladási elemeit:

Ezek a tényálladási elemek a §-ok szövegében legtöbbszörre határozottan meg vannak nevezve; ha tehát azt kérdeznék valaki: Ki a magánosok elleni erőszak alanya, akkor a szövegben levő „csoport” a felelet. Vannak azonban egyes bűncselekmények, amelyek szövegéből kimaradt valamelyik tényálladási elem határozott megnevezése, de az összes szövegből ez a tényálladási elem is szinte „kikiabál”. Pl. a lopás eszköze a szövegben nincs megnevezve, mert az az eszköz igen sokféle lehet, mert elvinni lehet: kézzel, lábbal, gyermekkel, állattal. A gyakorlati példában a megtörtént lopásnál ez mindenkor határozott, megnevezhető dolog vagy személy.

Ha a túloldali kimutatás egyes függélyes rovatait sorranézzük, akkor látjuk, hogy a Btk. szerint alany csak „aki”, „csoport” vagy „közhivatalnok” lehet. A tárgy lehet személy, „valaki” (valakinek a teste, egészsége), lehet „dolog” (ingó vagy ingatlan) és lehet a „jogrend”. De lehet tárgya még a becsület, vallás, erkölcs, csend, rend is. Az eszköz, elkövetési cselekedet és a szándék már nagyon sokféle lehet s itt rendszerezést nem lehet végezni.

A Btk. ismeretéhez — összefoglalva az eddig mondottakat —, elengedhetetlenül szükséges

— Na, mi kell?

— Hátha addig idejönnek...

— Kik?

— Hát a tollasok!...

— Hahaha... — nevetett a vén betyár. — Te gyáva birka, te! Te még itt is félsz? Tudd meg, hogy ide még nem tette a vármegye embere a lábát, de nem teszi a törvényé se! Míg csak szárnya nem nő a csendőrnek, addig be nem jő ide, ha száz lelke van is...

A legény letérdelt a hamurakás mellé és elkotorta a hamut a parázscsomó felől. Egy nyaláb száraz katángot dobott rá és föléje fordította a szolgafát. A bográcsba vizet hozott és a szolgafára akasztotta.

A vén betyár papírgalacsinokat rágott, amiket egymásután vert pisztolyaiba a száraz por fölé.

Kivilágosodott. A nap tányérja felemelkedett a nád-tenger fölé és valahonnan harangszó hangját kergette a reggeli légfuvam.

A vén betyár abbahagyta munkáját. Feje lekókadott térdei közé és deresedő haja csapzottan hullott homlokára.

Ferkó a lebbencset tördelte a vízbe és a pirított hagyma szaga inycsiklandozóan terült szét a szigeten.

— András bá! — szólította meg félfélen a gondolatokba merült betyárt.

De az nem válaszolt.

— András bá! — szólott újra a legény. Kész a fölöstököm.

— Nem kell... nem eszem... én ma csendőrt ebédek! — válaszolt félvállról és vágott ólomra töltötte pisztolyát.

Mikor elkészült a pisztolyaival, felállt. Jobbkezének mutatóujjával füttyentett egyet, amire a füzes alól egy almásszürke csendőr robogott a kunyhó ajtaja elé.

A szür ujjából egy darab földszínű kenyeret vett ki s azt kedveskedve nyújtotta a nyiharászó lónak. Megveregette a ló sörénydús nyakát, fejére húzta a kötőféket s a

hátára pattant. Csizmája sarkával megnyomta az oldalát, amire a ló táncolva indult el vele a rejtelmesen zizegő nádrengeteg felé.

A nádasból egy sereg nádiveréb röppent fel és égtelen lármával kergetőztek a rejtett út felett.

A betyár lova felhorkant és hirtelen megállt.

A betyár sarkantyúzni kezdte a lovat, de az nem mozdult. Bent az iszalagos vízben ümmögni kezdtek a békák és rekedt hangjával bögni kezdett a bölömbika.

— Mirza... ne! — biztatta a betyár a megcsökönysödött lovát, amire az felnyerített.

A nádsűrűben megcsörrent valami. A betyár lova feálgaskodott.

Aztán mint a villám, békanyáltól lucskosan két csendőr ugrott ki a nádasból a harmattól gyöngyöző rétre.

A betyár pisztolya után kapott... de a csendőrök kezében is megzörrent a puska s a halál két sötétorkú csöve dermedtően meredt a lovon ülő ember felé.

— Megyek, na! Csak ne izéljenek! — szólott és csendesen leereszkedett a lóról.

— Hogy itt fognak meg, ezt soha sem hittem volna! — mondotta fogcsikorgatva a csendőröknek s hagyta, hogy Göből Ferkóval együtt összebilincseljék.

*

Tekintetes és nemzeti Vitnyédy nótárius uram és az érdemes tanács éppen a vicispánhoz küldendő deputáció összeállításán tanácskoztak, mikor hírül hozták, hogy a csendőrök Csuma Andrist, Göből Ferkóval együtt vasraverse kísérik a nádasok felől.

Az esküdt uraimék egymás hegyén-hátán rohantak az utcára, hogy saját szemekkel lássák a hihetetlen csodát. Tekintetes és nemzeti Vitnyédy nótárius uram pedig összetépte a szépen megfogalmazott írást és ő is az ablakhoz sietett s onnan nézte a lehorgasztott fejjel bandukoló szegénylegények mögött diadalmosan lengő kakastollat.

A bűncselekmény megnevezése Btk. §-a	A bűncselekmény lényálladási elemei:				
	1. Alany	2. Tárgy	3. Eszköz	4. Elkövetési cselekedet	5. Szándék
Lopás Btk. 333. §	aki	idegen ingó dolog	bármilyen (leginkább a kéz)	elvitel	jogtalan eltulajdonítás
Magánosok elleni erőszak Btk. 175. §	csoport	személy vagy dolog	bármilyen (leginkább rombolásra alkalmas eszköz)	betörés	erőszak elkövetése
Személyes szabadság megsértése Btk. 193. §	közhivatalnok	valaki (személy)	hivatali hatalom	elfogatás, elfogás tartóztatás	a hatalommal való visszaélés
Az állam és lársadalmi rend felforgatása Btk. 1921. III. t.-c. 1. §	aki	az állam és társadalom törvényes rendje	szervezkedés, mozgalom stb.	kezdeményezés, vezetés, részvétel, előmozdítás stb.	erőszakos feltorgatás vagy megsemmisítés
Tesli sértés	aki	másnak teste	bármilyen (ami alkalmas arra)	bántalmazás, egészségkárosítás	bármilyen, de az ölési szándék kizárva

1. §-ok szövegének ismerete,
2. a szövegben előforduló fogalmak ismerete és
3. a tényálladási elemek feltalálása.

Az utóbbiakhoz még azt teszem hozzá, hogy sokkal okosabb dolog a szöveg ismételt tanulása helyett a tényálladási elemek megtanulása. Ha tehát a rablást akarom átismételni, akkor keresem a rablás anyagát, tárgyát, eszközt, elkövetési cselekedetét és a szándékot és nem erőlködöm a szöveg szavainak egymásutáni felmondásával.

A Btk. anyagának megtanulásához ezek, a fentebb három pontban felsorolt ismeretek még csak mind előtanulmányok. Mert eddig még csupán a könyvet és a könyvben lévő szöveget ismerjük alakilag és tartalmilag is. Ez pedig még mindig nem elég.

Gondoljunk csak arra, hogy portyázásaink alkalmával nem a Btk. egyes lapjait találjuk kitépve az országúton, az erdőben, a háztetőkön, hanem a valóságos élet egyes eseteit; nem az egyes §-ok szövegét és összertelmét kérdezik fel tőlünk az emberek. A csendőr tehát portyázásai alkalmával eseményeket észlel és a csendőrnek eseményeket panaszolnak vagy jelentenek. Ha pedig ez így van, akkor a tanulási módszerünk is a valóságos közbiztonsági szolgálat eseményeihez hasonlatos kell, hogy legyen.

A Btk. tanulásánál is tehát a valóságban előforduló események, helyzetek és panaszok legyenek a tanulás megindítás alapjai. Ezek pedig a példák. Mindig példák alapján tanuljunk. Példákat mondjunk el, amelyek a saját vagy szomszédos örskörletben fordultak elő, a mi szolgálatunk vagy a bajtársaink szolgálata alatt. Példákat, amelyeket egyéb hiányában magunk gondolunk ki, állítunk össze.

Ezeknek a példáknak alapos megrágása, szétboncolgatása és sokszor begyakorlása adja meg a Btk. ismeretének azt a fokát, amely nélkül a csendőr ki sem indulhat a laktanya kapuján.

A megrágás, szétboncolgatás és begyakorlás részleteit itt nem ismertetem. Azt minden csendőr megtalálhatja a módszeres oktatásra kiadott rendeletben, amely az oktatás végzésére ma is érvényben van. Legfeljebb annyit ajánlhatok ezen a téren, hogy a Btk. tanulásánál is használják fel ezt a zsinórmértéket a beosztott csendőrök is. Ne csak az oktatás folyjék a kötelező módszeres oktatás szerint, de e szerint tanuljanak a beosztottak is és így megvalósulhat az egyedüli helyes: a módszeres tanulás is.

A menekülő tettes üldözése.

írta: OLCHVARY-MILVIUS ATTILA őrnagy.

(Befejező közlemény.)

Erre azt válaszolom, hogy — mindkét tényező döntő fontosságát fenntartva — csupán a sorrendet jelölöm meg. Az üldözésnél a gyorsaság megelőzi az alaposágot. A legalaposabban, legtervszerűbben megindított üldözési intézkedés sem vezethet célra, ha elkészt. Ezzel kapcsolatban rámutathatók mindjárt egy hétköznapi hibára, melybe a legtöbb őrs beleesik. Gyakran, elkésve, csak akkor teszik postára a hírközpontnak címzett nyomozati bejelentést, amikor már kimerítő adatokkal tudnak szolgálni az elkövetett bűncselekményre és a tettes személyére vonatkozólag, vagy pedig — ez a rosszabbik eset — tudományuk megszűnt.

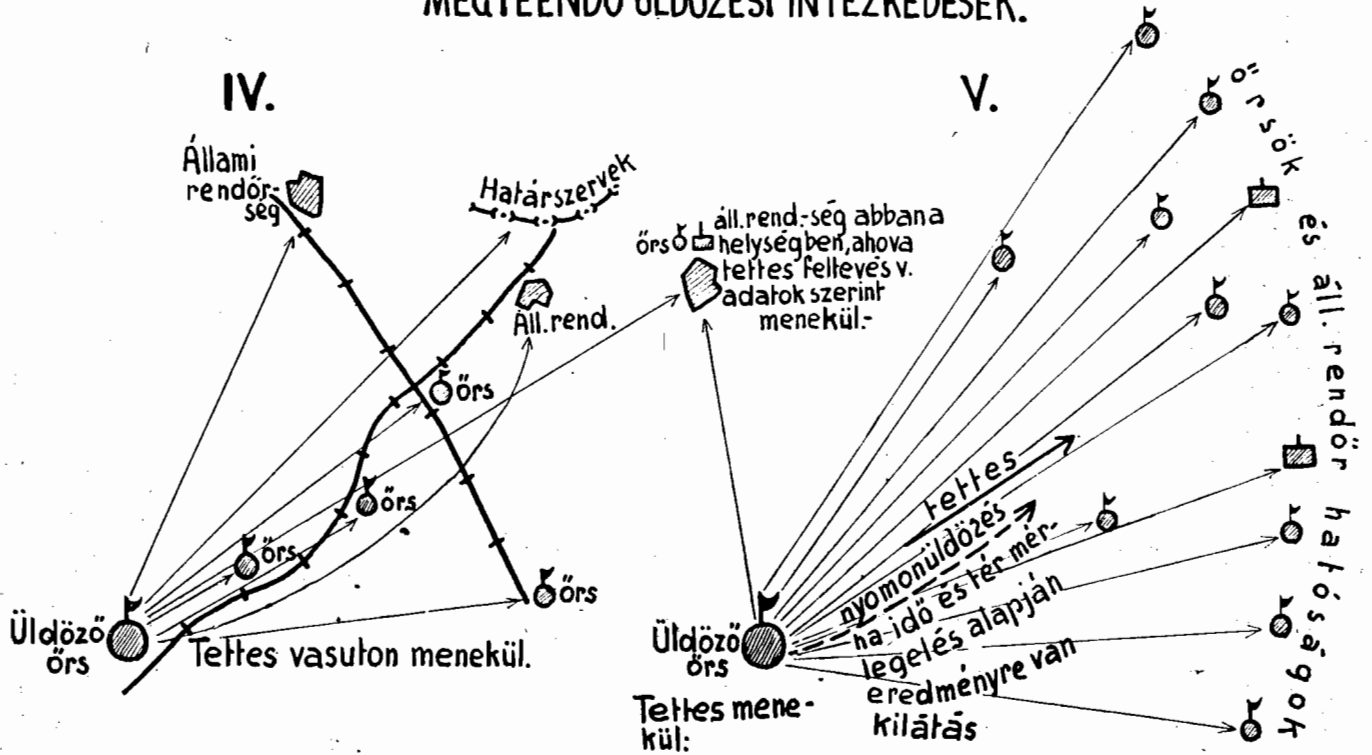
Az adatok összegyűjtése, a tanúk felkutatása, kikérdezése, a helyszíni szemle aprólékos munkája sok időt vesz igénybe. Helytelen volna tehát az üldözés bevezetésével az adatgyűjtés befejezéséig várni. A tettes ezalatt messze menekülhet, bűnjeleket értékesíthet, külsejét megváltoztathatja, elrejtőzhetik, az üldözés félrevezetésére tervszerű intézkedést tehet, stb. szóval üthetjük bottal a nyomát. Inkább egy másik közmondásból induljunk ki tehát: addig üssük a vasat, amíg meleg.

Példából indulok ki. Mindnyájan emlékezünk arra az esetre, midőn Sajóvamos plébánosa rablógyilkosságnak esett áldozatul. A nyomozást mintaszerű alaposággal folytatta le a csendőrség. Csúpn egy hiba történt. Az üldözési intézkedést elkésve adták ki. A bűncselekmény felfedezése után, még akkor is azonnal fel kellett volna riasztani az egész környék csendőrségét és rendőrségét, ha egyebet nem tudtak is mondani, mint hogy itt és itt ismeretlen személyleírású, ismeretlen irányba menekült tettes vagy tettesek, ezt és ezt a bűncselekményt követték el és a helyszínről ismeretlen javakat vittek el. Mit érhetünk el az ilyen, adatok nélkül felépült, úgyszólván semmitmondó, határozatlan irányú üldözési intézkedéssel? Felrúzzuk az üldözésben közreműködni hivatottakat a hétköznapi eseménytelenségéből, felcsigázzuk az érdeklődésüket, fokozzuk a figyelmüket. A járőrök, rendőrszemek, gátőrök, erdőőrök, révészok, sorompókezelők, útkaparrók, jegypénztárosok, hordárok stb. árgus szemmel fognak figyelni mindenkit, akire máskor rá sem hederítenek. A sajtóval való közlés a nagyközönség érdeklődését is felkelti. A portyázó járőrök egy ilyen értesülés vétele után már gondosan igazoltatnak mindenkit, akinek „adjon Isten” köszönését tegnap még különösebb érdeklődés nélkül tovább haladva, nyugodt „fogadj Istennel” viszonyozták volna. Nincs kizárva, sőt gyakorlati tapasztalatok alapján állíthatom, hogy a tettes már nem egyízben akadt fenn az ilyen — csúpn érdeklődésszotte — hálóba.

Az említettek közül leszűrhető igazság: az üldözés iránti intézkedéseket azonnal, adatok nélkül is, úgyszólván vaktában is meg kell tenni. Közben persze azért az adatgyűjtés tovább folyik. Az adatgyűjtés hozamához mérten az üldözési intézkedéseket fokozatosan ki kell egészíteni. Lehet, hogy a megkívánt teljes képet a Nyomozati Értesítőben való közlés végett a csendőrségi hírközpontnak csak az ötödik vagy a hatodik jelentésünkben tudjuk nyújtani. Nem baj. A Nyomozati Értesítő XI. fejezete erre szolgál.

Hasonló ez a helyzet a támadásra kiadott intézkedésekhez. Nincs olyan Napoleon, aki a támadást elrendelő parancsa kiadásának időpontjában már mindent tudna

ISMERT MENEKÜLÉSI IRÁNY ESETÉN AZONNAL MEGTEENDŐ ÜLDÖZÉSI INTÉZKEDÉSEK.

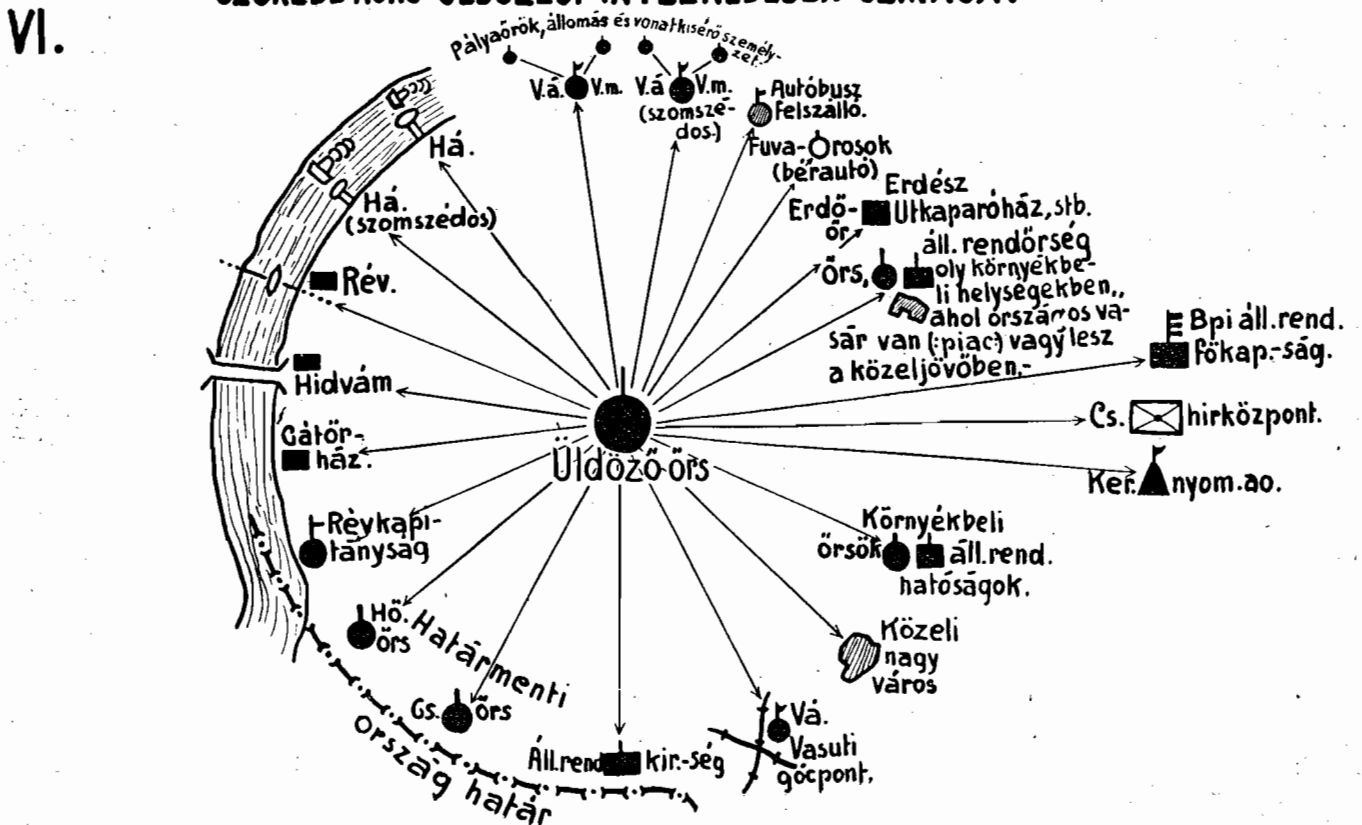

és mindent előre látna. Ezért nem tehet mást, mint hogy először gyorsan és határozottan intézkedik és később, a harc folyamán a parancsot a helyzethez mérten kiegészíti. Más szóval: a támadási parancs, — az üldö-

zési intézkedésekhez hasonlóan — nem egyéb, mint egymást követő részletintézkedések sorozata.

A szűkebbkörű első üldözési intézkedéseket a nyomozás során szerzett adatok alapján megteendő szélesebb-

ISMERETLEN MENEKÜLÉSI IRÁNY ESETÉN AZONNAL MEGTEENDŐ SZÜKEBB KÖRŰ ÜLDÖZÉSI INTÉZKEDÉSEK SÉMÁJA.—

körü, részletesebb üldözési intézkedések követik. Elsőre a VI., utóbbira a VII. vázlat nyújt tájékoztatást.

A vázlatokban ábrázolt szűkebb- és szélesebbkörű üldözési intézkedések csak sémát jelentenek, a gyakorlatban nehéz ezeket egymástól elkülöníteni. Az, hogy kezdetben melyiket alkalmazzuk, a helyzet kezdetén (a bűncselekmény felfedezésének órájában) rendelkezésünkre álló adatoktól függ. Országunknak egyelőre kicsiny voltát és a modern közlekedési eszközök gyorsaságát tekintve, megfelelő adatok birtokában mindig a szélesebb hálónovásra kell törekednünk.

A bevezetésben említett harmadik tényezőre — az aktivitásra, a tevékeny kezdeményezésre — még nem tértem ki. Az üldöző őrs ne érje be azzal, hogy az üldözésben való közreműködést igénylő jelentéseit, megkereséseit szertebozsátja, hanem, ha van rá mód és alkalom, kezdeményező tevékenységgel is igyekezzék eredményt elérni. Ilyenek a helyes helyzet-megítélés alapján bevezetett nyomozás és a Nyomozati Értesítő gondos figyelemmel kísérése (hasonló személyleírású tettesek, hasonló elkövetési mód, bűnjelek máshol való felbukkanása stb.), a még hiányzó adatok beszerzése és egyéb cselekvő közreműködés az üldözésben, pl. járőrök kiküldése a szomszédos országos vásárra — esetleg a sértett társaságában — a tettes, vagy az ellopott jószágok felismerése végett, stb.

Ezzel röviden, vázlatosan emlékeztetőt nyújtottam az üldöző őrsök tevékenységéről. Megemlítem, hogy a „Szut.” a bűntettek üldözésénél a híradó és közlekedési eszközök legmesszebbmenő kihasználását is megengedi.

Megemlítem továbbá, hogy a leírt útmutatások főleg súlyosabb bűncselekmények tetteseinek üldözésére vonatkoznak. Enyhébb, kisebb jelentőségű, csekélyebb kárt okozó bűncselekményeknél a leírtakat csupán értelem-szerűen szabad alkalmazni. Táviró, távbeszélő használata pénzbe kerül. Azt hiszem, nem is kell rámutatnom, hogy ezeknek a kiadásoknak mindig arányban kell állaniuk a cselekmény súlyával. Tíz pengő értékű tyúklopás nem jogosíthat fel arra, hogy a kincstárnak 30 pengő értékű távirati költséget okozzunk.

Az üldöző őrs tennivalóinak megbeszélése után annak az őrsnek a feladatát fogom részletezni, amelyik az üldözési intézkedést kapta és így közreműködésre van hivatva. De mielőtt erre rátérnék, egy pillantást kell vetnünk arra, hogy az üldöző őrs részéről milyen előintézkedések szükségesek ahhoz, hogy adott esetben meg tudja állni a helyét. A bűncselekmény elkövetése, a tettes menekülése, előre nem látható események, melyek mindig váratlanul, meglepően érik az őrsöt. Az üldözésre azonnal, sokszor percek alatt kell intézkedni (pl. vonatindulás, határ közelsége miatt). Minden, bármilyen csekély késedelem az eredménytelenség csiráját rejti magában, a menekülő tettes kibújik a hálóból. S ha pedig ez megtörtént, vagy sohasem, vagy pedig csak jóval később, néha évek múlva és ilyenkor is csak véletlen folytán kerül hurokra. A gyorsasággal egyenlő értékű tényező a tervszerűség. Hiába vonunk gyorsan hálót a helyszín köré, ha az tervszerűtlenül, kapkodva történik. A hálóba hégatok csúsznak be, melyen keresztül a tettes háborítatlanul kicsúszhat. Pillanatok alatt, különösen idegesebb lelkiállapotban, nehéz tervszerűen intézkedni.

Megkönnyíthetjük helyzetünket azzal, hogy az üldözésre már a konkrét eset bekövetkezése előtt bizonyos előintézkedéseket teszünk. A világháborúban hadat viselő államok mindegyike már békében pontosan és részletesen lefektette mozgósítási tervében a háború kitörése esetén megteendő intézkedéseket. Minden magasabb parancsnok-

ságnál, a csapatoknál stb. kézen és a legapróbb részletes kidolgozva állottak a mozgósítás esetén foganatosítandó teendőket szabályozó intézkedések, kiadandó parancsok stb.

Ehhez hasonlóan ki lehet dolgozni előre az üldözésre vonatkozó intézkedéseket is úgy, hogy adott esetben csupán a végrehajtás maradjon hátra. Ez lényegében igen egyszerű dolog.

Elő kell venni az őrskörlet és Csonkamagyarország térképet, továbbá egy vasúti menetrend vasúti hálózati térképét. Ezután mérlegelni kell a menekülés összeállítását és irányait. Ezekről azután vázlatokat rajzolunk, feltüntetve rajta mindazokat a szerveket, melyeket adott esetben közreműködésre fel kell szólítanunk, mindenütt jelezve azt is, hogy adott esetben milyen híradó eszközzel fogjuk az üldözési intézkedéseket ennek vagy annak a szervnek tudomására adni (telefon, táviró, levél, futár). Amelyik szervnek (beleértve az erdőházakat, réveket, gátőrházakat, községi elöljáróságokat, vasútállomásokat, gépkocsivállalatokat stb. is) távbeszélő állomása van, annál a távbeszélő hívószámát is beírjuk a vázlatba. Pl. X őrs állomáshelyén egymást keresztező két vasútvonal találkozik. A vasúton való menekülés tehát négy irányban lehetséges. A tervezetnek fel kell ölelnie mind a négy irányt. A kidolgozásra a IV. vázlat nyújt támpontokat. A vázlatokon ezenkívül megjegyzés alakjában fel kell tüntetni az összes vonatok indulási idejét is (gyorsvonat, személyvonat, motorosvonat, vegyesvonat, menetrend-szerűen közlekedő tehervonat).

Hasonlóképpen ki kell dolgozni a közutakon való menekülési eshetőségeket, továbbá az ismeretlen menekülési irány esetén azonnal megteendő szűkebbkörű üldözési intézkedéseket is. Ezekre a II., V. és VI. vázlat szolgáltat adatokat.

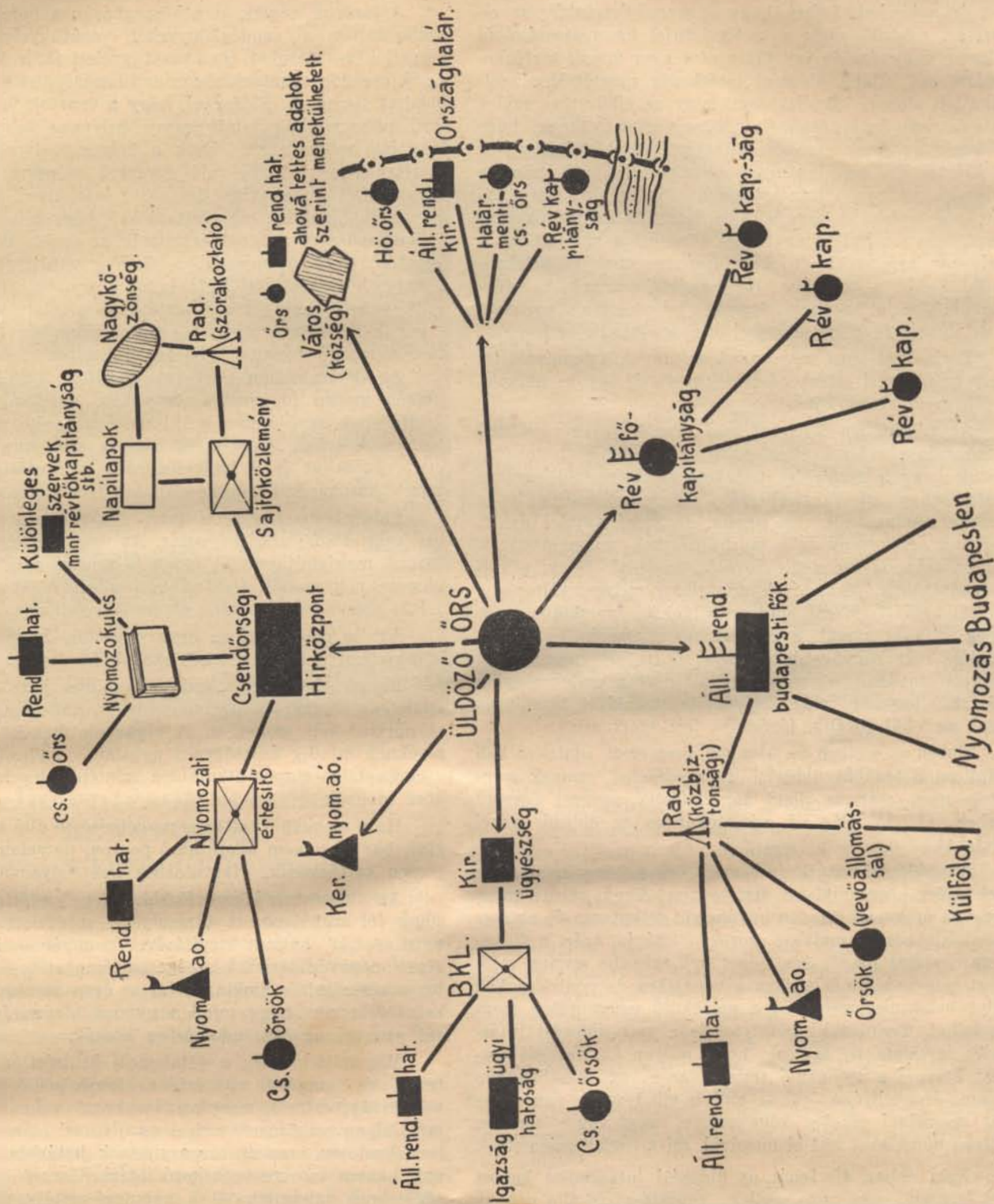
A tervezetek legyenek teljesek, tartalmazzák a szükséges részletadatokat is úgy, hogy adott esetben már ne kelljen az időt hosszadalmas megállapításokkal és részletadatok beszerzésével töltetni.

Minden őrsnek legyen érvényes vasúti- és autóbusszmenetrendje. Az őrs állomáshelyéről való indulási időket egyszerű kijegyzése nem elég. Jegyzéket kell felfektetni az őrskörletben lakó fuvarosokról, autófuvarozókról stb. Az éjjeliőrök, pásztorok, mezőőrök, hegyőrök, gátőrök jegyzéke bent van a jegyzékkönyvecskében. A vonatok és autóbusszok indulási és érkezési idejének minden csendőrnél meg kell lennie, akár a fejében, akár jegyzet alakjában a zsebében. Erre azért van szükség, mert gyakran a portyázó járőrnek kell pillanatok alatt intézkednie, amikor az időt kérdezősködéssel már nem szabad vesztegetni.

Szükséges egy jegyzék, mely a mozgópostajáratokat foglalja magában, működési területünk legnagyobb részén 18 órától másnap reggel 8 óráig szünetel a távbeszélő- és táviróforgalom. Ez idő alatt azonban keresztülhaladhatnak mozgópostát vivő vonatok, melyek az expresszlevélbe foglalt üldözési megkereséseket, jelentéseket magukkal vihetik. Vasút mentén fekvő szervek értesítését, különösen fontosabb ügyekben, az államvasutak távirója vagy amerikai telefonja is szívesen közvetíti.

A közvetlen környékre távbeszélőszünet idején vagy olyan szervekhez, melyek távbeszélővel, táviróval nem érhetők el, lovas, kerékpáros, előfogatos járőrt vagy futárt kell küldeni. Futárként figyelembe jöhet a községi elöljáróságtól igényelt lovas, kerékpáros ember, vagy pedig bármely felkért gépkocsival, motorkerékpárral, kerékpárral, lóval rendelkező magánember, aki azt szíveség-

SZÉLESKÖRŰ ÜLDÖZÉS SÉMÁJA.

VII.

ből megteszi. Ilyeneket ajánlatos előre kiszemelni, őket erre felkérni, nevüket és címüket az őrsön nyilván tartani.

Az ilyen üldözési terv szerint szükséges távmondati és távbeszélő értesítések, írásbeli közlések stb. űrlapjait, ha szükséges, borítékjaikkal együtt már előre készletben kell tartani, meg is kell címezni valamennyit, hogy szükség esetén csak a szöveget kelljen rájuk gépelni. Közéjük lehet helyezni az előírt eseményjelentések űrlapjait

is. Legcélszerűbb ezt az egész készletet „Üldözési intézkedések” felirattal külön borítólappal alá kéznél tartani.

Ilyen üldözési terveket az, aki cikkemet elolvasta és a vázlatokat is figyelemmel átnézte, könnyűszerrel összeállíthat magának. Jó hasznát fogja venni.

Az üldözési intézkedések megtétele és azok fokozatos kiegészítése után az őrsparancsnok kísérje figyelemmel a Nyomozati Értesítőt. Kísérje figyelemmel az elfogandókat, a kiderítetlen bűncselekményeket, a talált bűnjele-

ket, értesítéseket. Lehet, hogy a személyleírásból, az elkövetési módról, vagy a talált bűnjel hasonlatosságából ráismer emberére és így támpontot nyer annak tartózkodására, ami újabb üldözési intézkedés megtételére szolgálthat alapot. Megjegyzem, hogy az elkövetési módok hasonlatosságának, azonosnak látszó személyeknek, bűnjeleknek, az egész országra kiterjedő, áttekintő figyelés és kiértékelése mind a nyomozó alosztályoknál, mind a nyomozó-osztály nyilvántartásánál állandóan folyamatban van, (ezt külön erre a célra beosztott csendőrök végzik) mindazonáltal kívánatos és könnyíti a munkát, ha a legjobban tájékozott, érdekelt őrsparancsnok is bekapcsolódik ebbe a munkába. Ha észleletei vannak, haladéktalanul közölje az illető őrsrel, jelentse a nyomozó alosztálynak és a csendőrségi hírközpontnak.

Térjünk át most már annak az őrsnek a tennivalóira, mely az üldözési intézkedést megkapta és így az üldözésben közreműködni köteles.

Az üldözésben közreműködő őrsnek igyekeznie kell a szökevényt kézrekeríteni vagy legalábbis megakadályozni, hogy a területén észrevétlenül keresztül surranhasson vagy ott elrejtőzhessék. Az is eredmény, ha a kézrekerítés nem sikerült ugyan, de megállapítást nyert, hogy a szökevény az örskörletben hol, mikor mozgott, milyen irányba menekült tovább, továbbá, hogy a személyleírásában és egyéb adataiban milyen változások állottak elő (bajuszát lenyíratta, fekete szemkötőt visel, kinek adja ki magát, a cselekmény elkövetésénél kapott sérülése már begyógyult és nem sántít, új ruhadarabot szerzett magának, pénze nincs, — mert a cselekményből származó hasznot már elprédálta, valakivel társult és azzal menekül tovább, járómüre tett szert stb.).

Ebben az esetben az újonnan beszerzett adatokra kell alapítani a további üldözési intézkedéseket, melyek megtétele most már az illető közreműködő szervet (őrsöt) terheli. (L. IV., V., VI. vázlatokat és az üldöző őrsnél leírtakat.)

Az üldözési intézkedést vevő őrs köteles azonnal és cselekvőleg közreműködni. Mit tegyen? Annyi járőre nincs, hogy az örskörlet minden bűvőhelyét felkutassa és az összes közlekedési vonalakat szorosan lezárja, azért a figyelésre egyrészt mások segítségét kell igénybe vennie, másrészt intézkedéseinél azokra a vonalakra és pontokra kell súlyt helyezni, melyeken a menekülő valószínűleg megfordulhat. Tennivalóit befolyásolja a vett üldözési intézkedés tartalma is. Így pl., hogy milyen közlekedési eszközöt használ a menekülő tettes, van-e az örskörletben valami érdekltsége (rokon, cinkos stb.) van-e pénze, tehát számítani lehet-e költekezésre, meg van-e sérülve, milyen bűnjeleket vitt el magával, mi a foglalkozása stb.).

Nem abban áll tehát az üldözési intézkedést kapott őrs feladata, hogy az esetleg rendelkezésre álló néhány csendőrrel minden segítség nélkül maga fogja el a gyanúsítottat, hanem, hogy a lehető legrövidebb időn belül mindenkit értesítsen az egész örskörletben, akinek a segítségére számíthat.

A II. vázlat a különböző menekülési vonalakon, az I. vázlat pedig a lakott helyen való mozgásnál tekintetbe jöhető helyeket tünteti fel és egyben tartalmazza azokat a személyeket is, akik figyélssel és adatszolgáltatással támogathatják az üldözésben közreműködő őrsöt. Mind ezeket fel kell keresniök a járőröknek (értesíteni távbeszélőn, küldőnccel) és őket a figyelésben való közreműködésre, eredmény esetén az őrs azonnali értesítésére kell felhívni, felkérni.

A járőrök nézzék át a községházán a bejelentéseket, szállodákban a vendégkönyveket, vasútgyeleti járőrök figyeljék az utasokat. Ha a vasútgyeleti járőr kéttagú, az egyik csendőr vonatérkezéskor az állomásépülettel ellentétes oldalról figyeljen. Előfordul, hogy a vonatok folyamatban levő pályamunkák miatt egyes helyeken teljesen meglassítják sebességüket. Ezek a helyek kedvező alkalmat nyújtanak a vonatról való egyszerű lelépésre. A pályamunkásokat ennek figyelésére fel kell hívni.

A B. hálózatot mozgósítani kell, hogy minden idegen felbukkanásáról azonnal értesítsék az őrsöt. Ha a tettes vonaton, (hajón) menekül, a járőr a vasúti (hajó) személyzet közbenjöttével kutassa át a vonatot (hajót). Ha ez a vonat, (hajó) rövid tartózkodása miatt nem lehetséges, a járőr utazzék a következő állomásig és a kutatást a mozgó vonaton, (hajón) teljesítse.

Az őrjáratokban portyázó járőrök igazoltassák az utakon mozgó idegeneket, tanyákon, gazdaságokban érdeklődjenek az újonnan beállt mezőgazdasági cselédek és munkások iránt, ipartelepek, bányák stb. munkásrajstromait nézzék át és a bűncselekmény elkövetési ideje óta felvett munkásokat vegyék alaposan szemügyre.

Faluhelyen, tanyákon igen gyakori a munka fejében való ellátás, szállásnyújtás. Az ilyen vendégekről sem szabad megfeledkezni. Vannak olyanok, akik átvonuló idegeneknek szobát szoktak bérbeadni. A községi bikaistálló sok helyen formális átvonulási szállás.

Azt is megteheti az őrsparancsnok, hogy örskörlete községeiben a szükséges adatokat kidoboltatja.

Romok, barlangok, épülfélben álló házak, lakatlan épületek, kazlak, kunyhók kedvelt rejtékhelyek, ezért ellenőrizni kell ezeket is. A cigányok menekülő gonosztevőknek mindig készségesen nyújtanak menedéket, ezért a cigánytelep alapos átkutatása szintén a legelső teendők közé tartozik.

Ha a menekülő tettes a rendelkezésre álló adatok szerint, bár meg nem állapítható ponton, de valamely tereprészen tartózkodik, átkutatáshoz kell folyamodni.

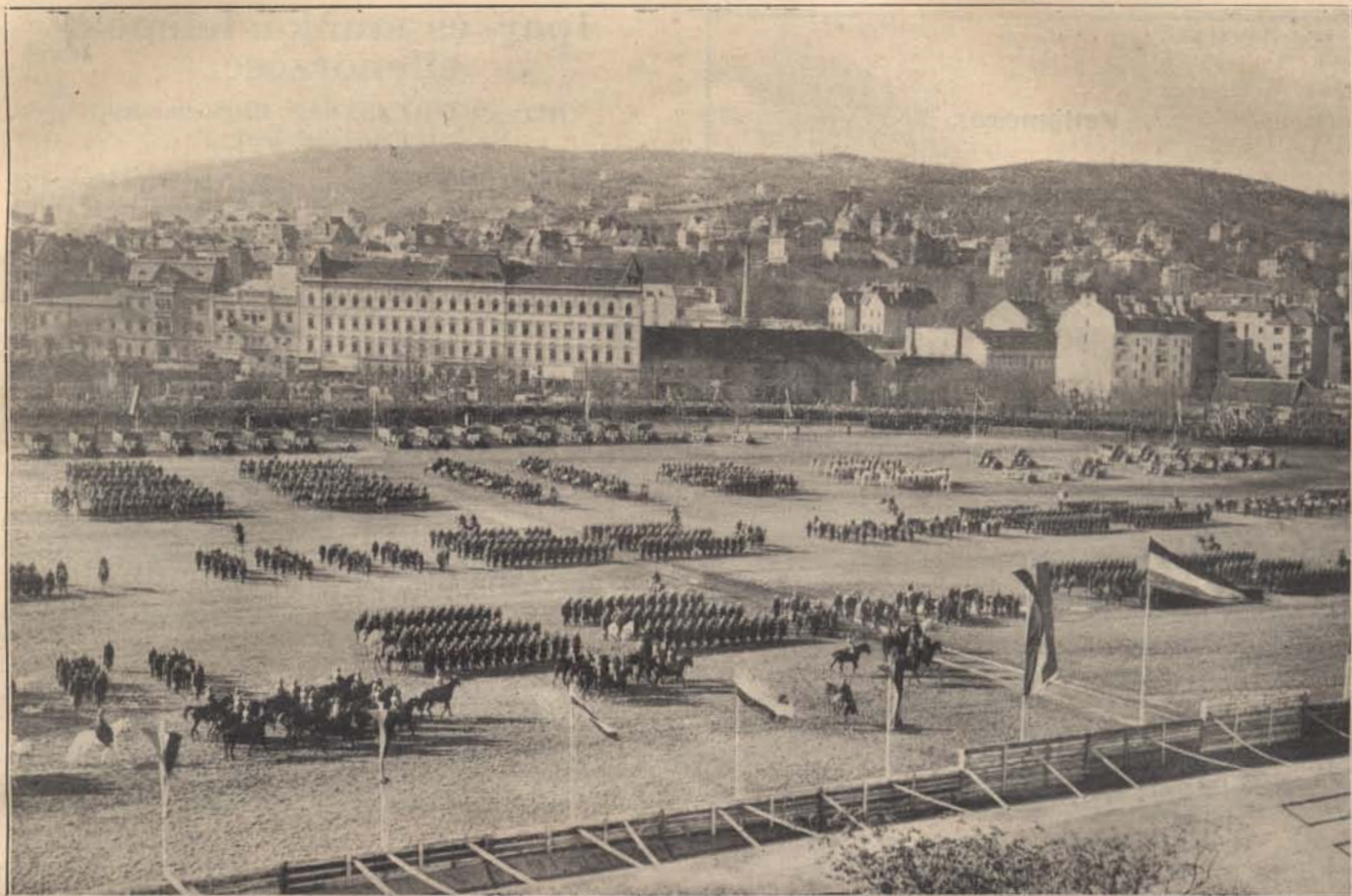
Az üldözésben közreműködő őrs helyzetét a már előzőleg jól megalapozott hírszolgálat módfelett megkönnyíti. A „B” hálózat kiépítésével és egyéb — a csendőrséget meggyőződésből készségesen támogató — egyének beszerzésével és kioktatásával az őrsparancsnoknak arra kell törekednie, hogy minden gyanus idegen felbukkanását azonnal az őrs tudomására hozzák.

Megemlítem még a jutalomdíj kitűzést, a menekülő tettes és magával vitt értékek fényképének plakátokon való kifüggesztését, mozgósínházakban való kivetítését, mint olyan eszközöket, melyek az üldözést elősegítik. Ezek természetesen nem az őrsparancsnok hatáskörébe tartoznak, hanem az erre vonatkozó intézkedéseket — ha szükségeseknek látszanak — a nyomozó-osztály parancsnok-ság teszi meg.

Az összes elképzelhető tennivalókat teljes részletességgel nem sorolhattam fel, egyrészt, mert ezek nem tartoznak egy cikk keretébe, másrészt, mert különösen a részletek tekintetében a helyi viszonyoknak is döntő fontosságuk van. Soraimmal és a vázlatokkal az üldözési intézkedések meglehetősen nehéz munkájához olvasóimnak csupán néhány gyakorlatilag felhasználható gondolatot és támpontot igyekeztem nyújtani.

KI TUDJA?

Mit értünk „ultramontán” kifejezés alatt?

Kormányzó Úr Ö Főméltósága november 16-án szemlét tartott a Vérmezőn. A szemle látképe.

Feljelentések kezelése az őrsökön.

írta: FEKETE PÁL főhadnagy.

A csendőrök ellen polgári személyek részéről tett feljelentések egy része — túlnyomóan alaptalanul — azon vádat tartalmazza, hogy bűnügyekben emelt panasz tárgyában a csendőrség a nyomozást lelkiismeretlenül, késedelmesen (amikor már eredményt elérni nem lehetett), vagy egyáltalában nem ejtette meg, vagy pedig a nyomozásról, miután eredményt elérni nem tudott, jelentést se-hova sem tett.

A feljelentést követő kivizsgálás során a terhelt, aki rendszerint az őrsparancsnok, a szolgálati mulasztás vádja alól csak nehezen tudja magát tisztázni, mert semminemű írásbeli bizonyíték nem áll rendelkezésére annak igazolására, hogy a sértett panaszát felvette és a nyomozás megindítása érdekében a szükséges intézkedéseket a Szut. 405. pontjában elrendeltek szerint a kellő időben megtette.

A szolgálati lap „Parancs” rovatába fel kell ugyan tüntetni, hogy a járőr milyen parancssal lett eligazítva, de mozgalmas őrsökön, ahol egy járőr sokszor 5—6 különálló nyomozási ügyet is kap elintézésre, valamennyit a „Parancs” rovatba helyszűke miatt sem lehet feltüntetni.

Célszerű ezért az őrsön tett minden följelentést röviden írásba foglalni. Ebben fel kell említeni a sértett nevét, lakcímét, röviden a tényállást a tanúk és az esetleges gyanúsított nevét. A panaszt mindig keltezéssel — sürgős esetekben az óra és perc feltüntetésével — kell ellátni. Az írásba foglalt panaszt mind a sértett (feljelentő), mind a panaszt felvevő csendőr írják alá.

Ennek az eljárásnak kettős célja van. Későbbiekben a sértett nem állíthatja, hogy a panaszát nem hallgatták meg és ha a nyomozás során a kijelentéseit megváltoztatja, az ellentmondásokra rá lehet világítani. Koholt vagy boszszúból származó feljelentéseknél, ha a további eljárás válna szükségessé (rágalmazás, becsületsértés) írásbeli bizonyíték áll az őrs rendelkezésére.

Az írásba foglalt panaszt az őrsparancsnok vette-mezze és a megfelelő iratjegyzékbe iktassa be. Ebből kitűnik, hogy az őrsparancsnok, ha a panaszt nem ő vette fel — arról mikor szerzett tudomást.

Végül az őrsparancsnok a vettemezés alá vezesse rá a nyomozás foganatosításával megbízott járőr tagjainak a nevét és a szolgálati lap számát. Ha az ügyben akár egyszerre, akár folytatva több járőr nyomoz, úgy a járőrök valamennyi tagjának a nevét és szolgálati lapszámát fel kell tüntetni.

Erre a célra az alábbi mintát tartom célszerűnek:

PANASZ.

Kovács István 44 éves, ref., nős, földmíves, püspökladányi (Mester-utca 45. szám) lakos, a mai napon az őrsön feljelentette, hogy zárt magtárából a lakat lefeszítése után az elmúlt éjszaka ismeretlen tettesek kb. két mázsa búzáját ellopták. Gyanuja a borbástói cigányokra irányul, mert a kert nedves talaján talált lábnyomok és az elhullatott búza a cigánytelep felé vezetnek.

Püspökladány, 1934 október 20

Vasas György törm.

Kovács István.

Vettemező.**B.**

Foganatosításával Szentjobbi István törm. és Kovács Miklós cső.-ből álló járőrt bízta meg.

376.

Bertalan tthts.

szla.

öpk.

A panaszt célszerű egy egész ív papír első oldalára írni, hogy a nyomozás befejezése után a fogalmazványt a többi oldalakon szerkeszthessük meg.

Az alföldi tanyarendszernél a távolsági kimutatásba a lakott helyeknek csak kis hányada van felvéve. Különösen bonyolultabb, napokig tartó nyomozásoknál a járőr sok olyan tanyán, pusztán, stb. is megfordul, amely a szolgálati lapon mint leportyázandó tereptárgy nincs előírva.

Ezért elsősorban a sértett, a tanuk, a gyanúsított lakóhelyét, valamint azokat a helyeket jegyezze be a járőrvezető a szolgálati lapba, ahol helyszínelést vagy házkutatást végzett és kikérdezéseket eszközölt; egyszerűen nyomozati cselekményeket foganatosított.

A sértett, a gyanúsított és a tanuk előadásáról készített jegyzeteket célszerű a kikérdezettekkel — fontos esetekben a jelenlévő bizalmi egyénekkel is — aláírni. A jegyzeteket a fogalmazványhoz kell fűzni. Eme eljárásával a csendőr igazolni tudja, hogy a feljelentésben csak az van benne, amit a kikérdezettek előadtak. Ilyen feljegyzések birtokában a főtárgyaláson nem érheti az eljáró csendőrt az a vád, hogy akár a gyanúsított, akár a tanuk előadását a bírósághoz tett feljelentésében elferdítette volna. A járőr tagjait valótlán jelentés megtételével nem lehet gyanúsítani, mert a kikérdezett egyén és a bizalmi egyének aláírása igazolja, hogy nem jártak el önkényesen.

Gyakori eset, hogy a gyanúsított beismerő vallomását a bíróság előtt arra való hivatkozással, hogy azt csupán erőszak folytán — a csendőrök által elkövetett bántalmazás hatása alatt — tette meg — visszavonja. Ha tárgyi bizonyítékok nem állnak rendelkezésre, a bíróság rendszerint felmentő ítéletet hoz. Ennek következtében a felmentett gyanúsított, hogy igazát még jobban alátámaszthassa és az ellene folyamatban volt ügyben ártatlanságát valószínűsítse — rendszerint védőügyvédje tanácsára — feljelentést tesz az eljáró csendőrök ellen bántalmazás miatt. A feljelentésben rendszerint ki van emelve, hogy a bántalmazásnak tanuja nem volt.

E vádaskodásnak is legalább egy részét meg lehet dönteni az által, hogy az átvevő bíróság vagy hatóság az elfogott egyének átadásánál az átvételi elismervényben kifejezésre juttatja azt is, hogy az illetőt panasz és sérülés nélkül vette át. A hatóság főnöke vagy az ő helyettese által aláírt és a hivatalos pecséttel ellátott átvételi elismervény — ha feltétlenül bizonyító erővel nem bír is — legalább valószínűvé teszi, hogy a csendőrök részéről a nyomozás során szabálytalanság nem történt.

Fentiek betartásával mind az őrsparancsnok, mind a nyomozás során eljáró csendőrök minden későbbi, ellenük irányuló vizsgálat során szabályszerű eljárásukat írásbeli bizonyítékokkal tudják alátámasztani és az alaptalan — sok esetben szándékosan rosszhiszemű — vádak esetleg teljesebben meg is dönthetők.

Ipar- és munkástelepek ellenőrzése.

Írta: PETHŐ ISTVÁN törzsőrmester
(Fűzőgyártelep).

Szolgálati Utasításunk 58. §-a megadja az irányelveket és kereteket, amelyek mellett és között a csendőrségnek az ipari- és munkástelepeket ellenőriznie kell. A megadott általános rendelkezések megvalósítása már a mindennapi gyakorlat feladata a szükséges részletek szabályozásával együtt, úgy, amint a helyi követelmények és lehetőségek azt megszabják.

A legjobb utasítás is csak betű marad, ha nincs meg a csendőrben a jószándék és ügyesség ahhoz, hogy az utasítás rendelkezéseit a gyakorlati életnek megfelelően alkalmazza. Így például a Szut. 373. pont 3. bekezdésében szabályozott érdeklődés eredménye is kizáróan a csendőrön múlik. Mivel nekem ezen a téren meglehetősen sok tapasztalatom van, a szolgálat remélhető javára leírom azokat.

Bár ahány ilyen telep van, annyifélek az ellenőrzés lehetőségei és követelményei s nem utolsósorban annyiféle az a támogatás, amit a csendőrség a vezetőségtől kap, mégis, vannak olyan ellenőrzési eszközök és módok, amelyeket mindenütt használni lehet.

Ezeket az eszközöket és módokat az előjárók által szerkesztett Különleges Utasítás tartalmazza. Mint minden hasonló szolgálatnak, ennek is a lelkiismeretes, pontos nyilvántartás az alapja. A munkáellenőrzés céljait szolgáló nyilvántartási lap a következő rovatokból áll: 1. Név; 2. Vallás; 3. Családi állapot; 4. Foglalkozás; 5. Születési hely — község, megye, ország, év, hónap, nap; 6. Illetőségi hely — község, megye, ország; 7. Állandó tartózkodási hely — község, megye, ország, kerület, utca, házszám; 8. Atyja neve és lakóhelye; 9. Anyja neve és lakóhelye; 10. Hol volt utoljára alkalmazásban, mettől meddig és milyen minőségben; 11. A telepre belépett; 12. A telepről kilépett; 13. Közbiztonsági, politikai, erkölcsi szempontból hátrányos észrevétel merült-e fel ellene, büntetve volt-e s ha igen, mikor és miért.

Mikor a telepre belép egy munkás, az őrsnek ezt a nyilvántartási lapot kell ahhoz az őrshez vagy rendőrkapitánysághoz elküldenie, amelynek a működési területén a munkás legutóbb lakott. A lap első 11 pontját az érdeklődő őrsön — illetve telepen — a 13. pontot pedig a megkeresett őrsön, vagy rendőrkapitányságon tölti ki. A 12. pont üresen marad, amíg a nyilvántartott munkás a telep munkaköteleméből ki nem lép. A magyar munkások nyilvántartási lapja fehér, a külföldieké halvány rózsaszín.

Ha a felsorolt adatokat minden érdekelt őrs lelkiismeretesen ellenőrzi, rendbontó elemeknek a munkások körébe beférkőznie nem lehet. Előfordul, hogy a megkeresett őrsnek olyan választ kell adnia, amelyre nincs kérdőpont, vagy pedig a 13. pontra adandó válasznak szánt hely kevés, ilyenkor ezeket az adatokat a nyilvántartási lap hátára kell írni. A rendes, csinos munkát is mindenütt szem előtt kell tartani, de a lényeg mégis fontosabb. Legelső követelmény tehát, hogy az adatok teljesegek és megbízhatók legyenek, az már másodrendű kérdés: mit hova és hogyan írunk le.

Az újonnan felvett munkás nyilvántartó lapját a telep tisztviselője tölti ki s a lapot azonnal megküldi az őrsnek. Az őrs az adatokat a Bűnügyi Körözések Lapja,

Díszmenet a november 16-i vérmezei szemlén.

a Nyomozati Értesítő, Nyomozókulcs és még egy zsebkönyv alapján ellenőrzi, azután a lapot elküldi ahhoz az őrshez, — rendőrkapitánysághoz — amelyiknek a működési területéről a munkás távozott, ahol tehát legutóbb huzamosabban tartózkodott.

Ha a telep nem küld az őrsre nyilvántartási lapokat és a munkásváltozásokról más úton sem értesíti az őrsöt, akkor az őrsnek legalább hetenként egyszer ellenőriznie kell magán a telepen a munkásokról vezetett előjegyzést. Kiírja az utolsó héten történt változásokat s annak alapján fekteti fel a nyilvántartási lapokat.

Ha a telepen hiányos adatokkal vezetik az előjegyzést, ezt a csendőrnek pótolnia, a szükséges adatokat magától a munkástól kell beszereznie.

Ha a telepen bejelentő hivatal működik, innen vegye a csendőr az adatokat, de lehetnek ezek is hiányosak s akkor megint magának kell a pótlásról gondoskodnia.

Megjegyzem, hogy az 1930. évi 63.410/I. 1930. sz. B. M. rendelet értelmében mindenkinek kötelessége, hogy helyváltoztatását a községi előjárásnak bejelentse, azonfelül a munkásnak a munkára való alkalmassága megvizsgálása végett orvosnál is jelentkeznie kell. Jól teszi az üzem, ha az őrsre is elküldi. A felvételre jelentkező munkást a gyárigazgatóság felvételi jeggyel látja el, ezt a községi előjáróság és az őrs lebélyegzi.

Mindezekből már látjuk, hogy a szóbanforgó nyilvántartás elég körülményes és ha arra vár a csendőr, hogy az adatok maguktól befutnak s majd maguktól is mondják meg, amit a csendőrnek tudnia kell, erre ugyan hiába vár. Vannak gyár- és bányatelepigazgatóságok, amelyek már a maguk jól felfogott érdekében is mindent megtesznek, hogy a csendőrséget a munkások személyi körülményeiről minél pontosabban tájékoztassák, legtöbb helyt azonban erre számítani nem lehet, ezért

a csendőrnek magának kell érdeklődnie, mozognia. Vegyük a következő átlagesetet.

Új munkást vett fel a gyár. A csendőr ezt akkor tudja meg, mikor az irodában a munkáselőjegyzést ellenőrzi. A születési adatokat, továbbá az üzem-, műhely-, csoportbeosztást könnyen megállapítja, a többi adatot azonban magától a munkástól kell beszereznie. Ezért a mérnökhöz, üzemvezetőhöz, műhelymesterhez fordul. Bányában azonban erre nincs lehetőség, az aknába nem mehet le a csendőr, de vannak ipari szempontból másutt is olyan beosztások, hogy a munkást munkaközben zavarni nem lehet. A csendőr megkéri tehát a munkavezetőt, hogy a szóbanforgó munkástól szerezze be a még szükséges adatokat. Ha ennek valami akadályja volna — például a csendőr nem bízik benne, hogy ezen az úton megbízható adatokat kap —, akkor arra kell kérni a munkavezetőt, hogy az érdekelt munkást küldje be az őrsre. Ha pedig ennek is volna valami akadályja, akkor a munkaszünetben a lakásán kell a munkást megkeresni.

Az is előfordul, hogy a munkás más őrs körletében, vagy pedig rendőrkapitányság működési területén lakik, akkor a hiányzó adatok kitöltése végett oda kell a nyilvántartási lapot megküldeni.

Legjobb természetesen, ha maga a gyár-, bányagazgatóság adja meg azonnal az őrsnek a szükséges személyi adatokat anélkül, hogy a csendőrnek ezért a telepre be kellene mennie. Máskülönből előfordul, hogy tegyük fel keddi napon ellenőrzi az őrs a telep munkáselőjegyzését, szerdán beáll egy új munkás, akinek az állami és társadalmi rendtörvénybe ütköző földalatti megbízatása van s ezt a megbízatását egy hét alatt — amikor az őrs újra ellenőrzi az előjegyzést — el is tudja végezni. Már ott sem találja a

Kormányzó Úr Ó Főméltósága hosszú és kötelességű szolgálataukért 1. Agotai Péter, 2. Csulak Lajos, 3. Miklós István alhadnagyokat, 4. Soós Mátyás g. tiszthelyettest, 5. Mátyási János tiszthelyettest a Magyar Ezüst Érdeméremmel a zöld szalagon, 6. Arkosi Gyula, 7. Bartha Ferenc, 8. Pénzes István, 9. Kalotai Zsigmond, 10. Horváth Sándor, 11. Lovász Ferenc tiszthelyetteseket a Magyar Bronz Érdeméremmel a zöld szalagon tüntette ki.

csendőr, mert a munkás elhagyta a helyét azzal, hogy „ilyen kevés órabérért nem dolgozik”.

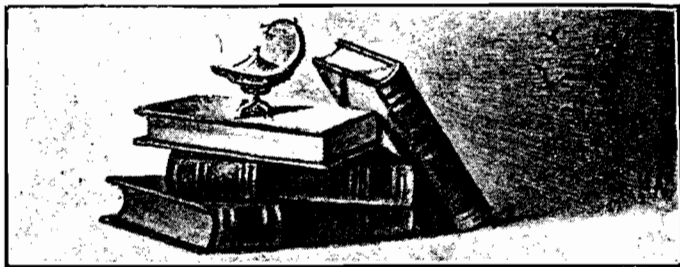
Sajnos, a hatósági adatok sem mindig teljesen pontosak. Előfordult, hogy a nyilvántartási lap 13. rovatában „Megbízható” bejegyzés állott, az őrsnek azonban gyanús volt az érdekelt s ezért priorálta. Kiderült, hogy a munkás súlyos büntetendő cselekmények miatt 12 évet meghaladó fegyházát és börtönt ült. Ezért az egyik gyártelepi őrs minden esetben prioráltat.

Az volna természetesen a legjobb megoldás, ha kivétel nélkül minden gyár- és bányatelep kötelezné a munkásait, hogy felvételnél és kilépéskor az őrsön is jelentkezzenek. Erre a célra felvételi jegyet lehet használni, az őrs és a községi előjáróság részére szelvényekkel ellátva.

A külföldi illetőségű munkások ellenőrzése könnyebb, mert azok a szükséges okmányokkal feltétlenül

el vannak hiánytalanul látva. Elég tehát, ha az őrs a Szut. 59. §-ában előírt intézkedéseket megteszi. Ne feledkezzünk meg azonban a munkavállalási engedélyről sem. Nyilvántartási lapot a külföldi illetőségű munkásról szintén felfektet az őrs.

Igyekeztem röviden összefoglalni azokat a legfontosabb tennivalókat, amelyek ezen a nyilvántartási téren a csendőrré hárulnak. Valószínű, hogy idővel rendszeresebb lesz ez a munkánk is, de még a legtökéletesebben kidolgozott nyilvántartási rendszer sem nélkülözheti soha a csendőr egyéni érdeklődését, ügybuzgalmát, mert ő szedi össze a részletadatokat legfontosabb részét s az egész nyilvántartás értéke éppen azon múlik, hogy lelkiismeretes munkát végzett-e a csendőr. Ha pedig olyan akadályokba ütközik, amelyeket a maga erejével nem háríthat el, forduljon az őrs a szárnyparancsnoksághoz.

CSENDŐR LEKSZIKON.

135. kérdés. *Mit nevezünk okiratnak? Mi a közokirat, mi a magánokirat?*

Válasz. A büntetőjog csak a büntetethetőség szempontjából szól az okiratokhoz, vagyis azt, hogy hamis vagy hamisított-e az okirat s így forog-e fenn a Btk.-be ütköző okirathamisítás, a büntetőbíró állapítja meg. Ellenben azt a kérdést, mi tekintendő okiratnak, a Btk. nem határozza meg. Ezért a Btk. szempontjából is csak azt lehet okiratnak tekinteni, amit a perjogi (a polgári peres eljárás szabályait tartalmazó) törvények okiratnak tekintenek.

A perjogi törvények általában okiratokon a tárgyi bizonyító eszközök egy fajtát értik, amelyben valamely nyilatkozat vagy gondolat írásjegyekkel, vagy a gondolat kifejezésére használható más jegyekkel van kifejezve (péld. irat, felirat, kép, távirat, gépirat, gyorsírási feljegyzés stb.). Lényeges tehát, hogy okiratnak mindig olyan bizonyítékot kell érteni, amely az írotság fogalmi körébe tartozik.

A polgári perrendtartásról szóló 1911. évi I. törvényeikk 315. §-a szerint az olyan okirat, amelyet magyar közhatalóság hivatalos hatáskörén belül vagy közhitelességgel felruházott személy ügykörén belül az erre megszabott alakban kiállít, közokirat. Mint ilyen, teljesen bizonyítja a benne foglalt intézkedést, határozatot, nyilatkozatot vagy tanúságot; teljesen bizonyítja azt is, hogy a közhatalóság vagy közhitelességű személy által abban tanúsított nyilatkozatok és egyéb tények a valósággal megegyezően vannak tanúsítva. Ilyen bizonyító ereje van annak az okiratnak is, amelyet külön törvényes rendelkezés közokiratnak nyilvánít.

Külföldön, külföldi közhatalóság által, hivatali hatáskörén belül vagy közhitelességgel felruházott személy ügykörén belül kiállított okiratnak, amely kiállítása helyének joga szerint teljes bizonyító erejű közokiratnak tekintendő, ugyanaz a bizonyító ereje van, mint a magyar hatóságok által kiállított közokiratnak.

A magyar polgári perjog tehát a külföldi közokiratot is a magyar közokirattal egy szintre helyezi, ebből tehát következik, hogy a büntetőjogban a külföldi közokirat meghamisítása ugyanolyan elbírálás alá esik, mint a magyar közokiraté.

A polgári perjog szerint az az okirat közokirat, amelyet 1. közhatalóság vagy közhitelességű személy, 2. hivatalos hatáskörén, illetőleg ügykörén belül, 3. szabályszerű alakban kiállított. Ha ennek a három kelléknek valamelyike hiányzik, az okiratnak nincs meg a közokiratot megillető bizonyító ereje.

Egyes törvények más okiratot is közokiratnak minősítenek. Így például az 1924. V. t.-e. 3. §-a közokirat jellegével ruházta fel a Magyar Nemzeti Bank könyveit és cégjegyzéssel ellátott könyvkivonatát. Ugyanez áll a Magyar Földhivatalintézetre is az 1879. LIV. t.-e. értelmében. Az 1878. XXIII. t.-e. 76. §-a szerint a Központi Hitelszövetkezet könyvei és ezeknek a szövetkezet ősgjelzésével ellátott kivonatai olyan bizonyító erejűek, mint a közokiratok. Továbbá az 1874. XXXV. t.-e. 84. §-a szerint a felek által a közjegyzőnél letett magánokiratot a közreműködő felek és jogutódai ellenében a letétel időpontjától kezdve közjegyzői okirat minőségével ruházta fel.

A már idézett 1911. I. törvényeikk 317. §-a bizonyító erejűnek az olyan magánokiratot tekint, amelyet 1. a kiállító sajátkezűleg írt és aláírt, 2. amelyet ha idegen kézzel írtak, a kiállító két előttemző tanu jelenlétében aláírt, vagy előttük az aláírást sajátkezű aláírásának elismerte, 3. amelyen a kiállító aláírása vagy kézjegye az okiratban bíról-

lag vagy közjegyzőileg hitelesítve van. Ha a kiállító olvasni nem tud, vagy az okirat nyelvét nem érti, szükséges még az is, hogy a jelenlévő tanuk vagy a hitelesítő személy az okirat tartalmát a kiállítóknak az általa értett nyelven megmagyarázzák és hogy ez megtörtént, az okiraton vagy a hitelesítő záradékban tanúsítsák. Ilyen bizonyító ereje van az idegen kézzel írott magánokiratnak akkor is, ha bejegyzett kereskedő cégével alá van írva.

Érdekes rendelkezése a törvénynek, hogy az olyan magánokiratot, amely nincs a most ismertetett alakban kiállítva, azért nem rekeszti ki a bizonyítékok sorából, hanem azt rendeli, hogy az ily okiratok bizonyító erejét a bíró szabadon mérlegelje. Ebből viszont az következik, hogy a magánokirathamisítás bűncselekményéből sem rekeszhető ki a hiányos kellékekkel kiállított (szabálytalan) magánokirat, ha bizonyító ereje van s ezt a bíró megállapítja.

Miután a perrendi törvények, valamint a közfelfogás a közokiratnak általában nagyobb hitelességet és bizonyító erőt tulajdonítanak, mint a magánokiratoknak, a Btk. külön tényálladékok gyanánt szabályozza a közokirathamisítást (Btk. 391–400. §) és külön a magánokirathamisítást (Btk. 401–403. §). Ezenfelül néhány oly különös esetet említ meg, amelyek mind köz-, mind magánokiratokra vonatkozólag elkövethek (Btk. 404–406. §).

Mind a polgári, mind a büntetőbíróságok előtt az okiratoknak fontos szerep jut az eljárásban. Aki tehát valamely igazi okiratot meghamisít (tartalmát megváltoztatja), vagy egészen hamis okiratot (álokiratot) készít, az az okiratokhoz fűződő bizalmat, az okiratok hitelességét, bizonyító erejét támadja meg. Ezzel nemcsak egyeseknek okozhat sérelmet, hanem az igazságszolgáltatás s általában a jogi fogalom alapját tevő közhitelt támadja meg.

A köz- és magánokirathamisításnak közös jogi tárgya tehát a közhitel és jogi fogalom. Közös ismertető jelük van még az elkövetés módjában is (meghamisítás vagy teljes egészében hamis okirat készítése), egyébként azonban saját-szerű különös ismertetőjelek vannak, még pedig az elkövetés különböző alakjaiban is, a célnak az eredményt tekintve is. A leglényegesebb különbség közöttük, hogy a közokirathamisításhoz nem szükséges a hamis vagy hamisított közokirat felhasználása, míg a magánokirathamisításhoz ez minden esetben elengedhetetlen tényálladási elem. Büntetőjogi értelemben tehát a hamis vagy hamisított, de fel nem használt magánokirat nem okirat s a magánokirathamisítás tárgya nem lehet. A tényálladék itt a felhasználással van befűzve s így a hamis magánokirat készítése még kísérletnek sem tekinthető, hanem csak előkészületi cselekménynek.

Meg kell itt még említenünk, hogy a magánokirathamisítás tárgya csak oly magánokirat lehet, amely valamely kötelezettség vagy jog létezésének, megszüntetésének vagy megváltozásának bizonyítására alkalmas. Vagyis nem akármi-lyen, magánszemély által kiállított irat (levél, tudományos munka, jelentés, nyilatkozat), hanem csak a jogviszonyokról kiállított s bizonyítékot jelentő magánokirat (szerződés, váltó, végrendelet, fuvarjegy, rakjegy stb.) meghamisítása tartozik ide.

Végül kiemeljük, hogy közokiratnak csak szabályszerű hatósági működésben kiállított közokirat tekinthető. A bírói gyakorlatban sok vitára adott okot a közhivatalnokok által szabálytalanul, nem hivatali hatáskörükben, de közokirat alakjában kiadott okiratok kérdése. Néhány példát felsorolunk, mit tekint a bírói gyakorlat közokiratnak: Közjegyzői okiratot (a költségekre vonatkozó toldalékok nem), adókönyvet, bírói ítéletet, kézbesítő levényt, ló- és marhalevelet, katonai szabadságlevelet, katonakönyvet, postautalványt, postai levényt, tolonékísérő könyvet, vadászjegyet stb.

Nagy vita tárgya az iskolai bizonyítványok hamisításának kérdése is. A zavart főleg az okozza, hogy a Kbt. 71. §-a kihágásnak minősíti, ha valaki „alkalmazás, eltartás, vagy segélynyerés céljából, a hatóságok vagy magánszemélyek félrevezetésére hamis útlevelet, cselédkönyvet, képesítványt vagy igazoló bizonyítványt készít vagy a valót meghamisítja, vagy ily okiratot használ”. Az újabb gyakorlat azonban, kivált fontosabb iskolai bizonyítványok (érettségi, államvizsgai) hamisítását vagy felhasználását legbüntetesebb közokirathamisításnak minősíti.

136. kérdés. *Lehet-e orgazdaság tárgya ingallan is?*

Válasz. Orgazdaság büntettét a Btk. 370. §-ának 1. bekezdése szerint az követi el, aki olyan dolgot, amelyről tudja, hogy lopás, sikkasztás, rablás, vagy zsarolás büntette követ-

A folyó évi 17. számunkban hirdett legjobb családapa-pályázatunk nyertese: Németh Pál I. pápai orsbeli tiszthelyettes szép családja körében.

keztében jutott birtokosa vagy birlalójának kezéhez, vagyoni haszon végett megszerez, elrejt vagy elidegenítésére közreműködik.

A második bekezdés szerint pedig, ha a dolog lopás, zsarolás, sikkasztás vagy jogtalan elsajátítás vétsége következtében jutott birtokosa vagy birlalója kezéhez, az orgazdaság vétség.

Az orgazdaság vagyon ellen elkövetett büntetendő cselekmény. Jogi tárgya az idegen tulajdonjog (esetleg birtok vagy birtoklás joga (birlalat), amelyet azonban az orgazda nem közvetlenül, hanem közvetve támad meg, amennyiben hozzájárul ahhoz, hogy a jogos tulajdonostól vagy birtokostól elvont dolog annak kezéhez vissza ne kerüljön. Ez alapon mondják, hogy az orgazdaság járulékos cselekmény, mert ú. n. alapcselekmény nélkül (amelyet azonban nem az orgazda követett el, sőt amelynek részese sem volt) meg nem állapítható. Elkövetésének tárgya a törvény szerint: dologi, amin a felsorolt alapcselekmények tényálladási elemeit tekintve, csak idegen ingó dolgot lehet érteni. Más büntett vagy vétség a felsorolt alapcselekményeken kívül (például csalás, hűtlen kezelés, hitelsértés), kihágás pedig egyáltalában nem lehet az orgazdaság alapcselekménye, kivéve az erdei lopás kihágását. Ingatlan vagyon tehát az orgazdaság tárgya nem lehet.

137. kérdés. *A szakasz mindkét oldalt kötelékben védőállásban van. Az ellenség a szakasz balszárnyán betört. Hogyan fogja a szakaszparancsok a betört ellenséget megállítani és kiküldeni eszközökkel lesznek ebben segítségére?*

Válasz. Mindenekelőtt ismertetjük a védelem lényegét, így a helyes magatartást könnyen meg fogjuk érteni. A védőnek hol több, hol kevesebb ideje lesz arra, hogy az ellenség megállítására felkészüljön. Ez az idő fogja megszabni, hogy előkészületei hiányosak, vagy tökéletesek lesznek-e. Bárhogy is alakul idő tekintetében a helyzet, a védő a legnagyobb tervszerűséggel készül fel a nálánál sokszorosan erősebb ellenség erejének felörlésére. Ez a tervszerűség abban nyilvánul meg, hogy a legkedvezőbb terepet választja, könnyű és nehéz fegyvereket szélességbe és mélységbe tagozza és azok tüzet úgy osztja el, hogy az előtérp hégaz nélkül, pásztázás alatt áll-

jon, de az egyes fegyverek képesek legyenek egymást is támogatni. A jól megszervezett figyelés biztosítja a védőt, hogy fegyvereit idejében működésbe hozza, az akadályokkal pedig eléri azt, hogy a támadót éppen a leghatásosabb tűzkörletben tartóztatja fel. Álcázással és burkolással megnehezíti állásainak felderítését s különböző módszerek alkalmazásával megteveszti az ellenséget. Minden egység a rajig bezárólag megkapja a pontos feladatát s ezen belül a parancsnokok részleteiben szabályozzák, minden esetre gondolva, a helyes magatartást. Így válik a védőállásban lévő csapat egy tökéletesen működő gépezetté.

Ha a védelmi rendszer keretén belül a szakaszt vizsgáljuk, azt látjuk, hogy annak rajai saktáblaszerűen kis fészkekbe beásva helyezkednek el a terepen (tartalék egy raj, de legalább néhány honvéd). A szakaszon belül a fészkek egymást és a szomszédokat kölcsönösen támogatják, hátulról pedig a géppuskák tüze pásztázza az előtérpet és a fészkek közötti terepet. A legelől lévő fészkek mögött húzódnak meg a beásott tartalékok, melyek többnyire résztvesznek a tűzharcban. Ezen rendszer mellett még a legkisebb fészkek sem érzik a magáraulaltságot, pedig esetleg a távolság a szomszédig 2–300 méter is lesz.

A kérdésben érintett esetben vizsgáljuk meg az ellenség magatartását. Sikerült betörés után igyekszik mennél több erőt tolni erre a pontra, hogy az elért sikert szélességben és mélységben növelje.

Mily erők állnak a szakaszparancsnok rendelkezésére, hogy az ellenséget megállítsa? A szakasz tűzereje és a tartalék. Ezek helyes alkalmazásához tudniuk kell, hogy az ellenség sikerült betörés után rendetlenségben, összekeveredett kötelékekkel ékelődik be a fészkek közé s mindjobbban fokozódó tűz éri minden irányból. Röviden az ellenségnek egy gyöngeségi pillanat áll be. Kívánatos, hogy ez a gyöngeség mennél tovább tartson. Ezt azzal éri el a szakasz parancsnoka, hogy a betörés által nem érintett másik rajával, lehetőleg oldalozva, tűzzel rajtaüt a betört ellenségen, melyet most már minden irányból lefogtak. Ezt követően azonnal ellenlökést hajt végre a tartalék rajjal. (Háborús tapasztalatból tudjuk,

hogy raj erejű tartalékoknak roham formájában végrehajtott ellenükébe sokszoros túlerővel szemben is eredményes lehet). Ha az ellenlökés sikerül, a szakasparancsnok a tartalék rajjal megszállja a visszafoglalt fészket és tüzzel üldözi az ellenséget s a szakasparancsnok azonnal jelenti a helyzetet századparancsnokának. Utóbbi az összes alárendelt vagy a század körletében elhelyezett nehéz gyalogsági fegyverek tüvét az ellenségre zúdítja és a századtartalékkal a betört ellenségre ellenlökést hajt végre. Az ellenség betörését azonnal jelenti a zászlóaljparancsnoknak és a tüzérségnek.

A kölcsönös támogatás fentiekben vázolt módja a védelmi harc minden mozzanatában kifejeztesre jut éspedig annál jobban, minél tökéletesebben szervezte meg a parancsnok.

138. Kérdés. *Egy kereskedőt a bíróság öt évet meghaladó szabadságvesztés-büntetésre ítél el. Mi hatálya van ennek a ténynek az illető ipari jogosítványára? Folytathatja-e iparát a szabadságvesztés-büntetés kitöltése után? Ha az ipar folytatásához nincs joga, milyen jogszabálysértést követ el az ipar folytatása esetén? Általában milyen törvényes szempontokat kell követni iparigazolványok kiadásánál a büntetett előlétekkel szemben?*

Válasz. Annak az iparosnak iparjogosítványa, aki egy éven át egyfolytában nem üzi iparát, megszűnik. Az ilyen iparos iparát csak újabb iparjogosítvány alapján kezdheti meg. Ha ennek ellenére folytatja iparát, az 1922 : XII. t.-c. 127. §-ába ütköző iparügyi kihágást követ el.

A büntetett előlétek általában csak az engedélyhez kötött iparok (pl. kocsmá, fogadó, kávéház, zsidóház, fegyverkereskedés, vagyonörző vállalat, stb.) terén van jelentősége. Ezeknél az iparoknál közszempontok ugyanis megkívánják, hogy gyakorlásukra engedélyt csak az kaphasson, aki az önálló iparüzésnek általános feltételeim felül megbízhatóságát is igazolja. Egvébként az iparigazolványok kiadásánál az az elv, hogy a hatóság alapos ok nélkül senkit se üssön el annak lehetőségétől, hogy megélhetéséről tisztas munkával gondoskodik. Megemlítjük még, hogy tanoncot már csak erkölcsileg kifogástalan iparosok tarthatnak, tehát nem tarthat tanoncot az az iparos, aki büntetett miatt, továbbá az sem, akit az állam ellen, szemérem ellen vagy nyereségvágyból elkövetett vétség miatt elítéltek.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

I.

Írta: **PORPÁCZI GYULA** tiszthelyettes
(Szombathely).

Sorozatos betörések kiderítése ujjnyom alapján.

(Nyomozta a gelsei őr a 3. nyomozó alosztály közreműködésével.)

1930 május 7-én 10 órakor a gelsei őr távbeszélőn a szombathelyi nyomozó alosztályparancsnokságnak a következő jelentést tette:

„Özv. Rendes Istvánné*) gelsei lakos szobájából ma virradóra ismeretlen tettes 300 pengőt és 450 pengő értékű ékszert elloptott.”

Az őr támogatására az alosztályparancsnokság, Czigem és Menyhárt István tiszthelyettes vezényelt ki.

Gelsére emlékezetem szerint május 7-én fél 14 órakor

*) A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

érkeztünk meg. Az állomáson Elekes törzsőrmester fogadott, aki bennünket a sértett házához vezetett.

Utközben Elekes törzsőrmester feltejt kérdéseimre az alábbiak szerint tájékoztatt:

A sértett pénze és ékszerei az utcára néző szobában álló, tengerivel telt zsákban voltak elrejtve. Sértett ékszereit fivérével féltette, aki azokat egy ízben már ellopta. A tettes a szobába, az utcára néző ablakon keresztül hatolt be, miután a vasrácsot kiemelte.

Az őr járőrei három különböző irányban nyomoztak.

Az őrparancsnok Nagykanizsán Pálos Domokos nagykanizsai lakos alibjét igazoltatta. Pálos a sértettet nőül akarta venni és ezelőtt két héttel négy napig sértettél tartózkodott. A pénz és az ékszerek azonban akkoriban, sértett bemondása szerint az ágyban voltak elrejtve.

A második járőr sértett fivérével szemben folytatott nyomozást.

A harmadik járőr Kakas Gerő gelsei lakos ellen nyomozott. Kakasnak sértett a lopás előtti napon 100 pengőt adott kölcsön. A kölcsön adott pénzt sértett Kakas jelenlétében vette elő a tengerizsákból. Ezenkívül a járőr sértett kertjében csizmás lábnymtól eredő friss lábnymcsapást fedezett fel, mely Kakas pajtájáig vezetett. Ez azt bizonyította, hogy Kakas az éj folyamán megfordult sértett telkén.

Időközben a helyszínre érkeztünk, hol sértett kérdéseimre elmondta, hogy a lopást reggel 6 órakor fedezte fel. Az esettel kapcsolatos többi részleteket épp úgy mondta el, mint Elekes törzsőrmester.

Ezután általános helyszíni szemlét tartottunk, melynek során a kertben azon ablak alatt, melyen a tettes behatolt, több cserépdarabot találtam. Sértettől megtudtam, hogy a tettes a bemászaskor eltört egy virágcserepet, mely az ablak középső párkányán állt. Most már önkéntelenül arra gondoltam, hogy más tárgyak is lehetnek az ablakpárkányon, ezért sértettnek, aki ténykedésünket a közelből figyelte, ily értelmű kérdést adtam fel. Sértett közölte, hogy az ablakpárkányon tényleg állt 5 darab paradicsomos üveg is, melyeket a cselekmény felfedezésekor a kertben, a fal tövében talált meg. Az üvegeket nyomban bevitte a szobába és ott azokat az egyik szekrényben helyezte el. Az üvegek felkeltették érdeklődésemet. Megkérdeztem sértettet, hogy az üvegeket rajta kívül más nem fogta-e meg. Sértett határozott nemmel felelt, így remény volt arra, hogy azokon a tettestől eredő ujjnyomokat találhatunk.

Az általános és a részletes helyszíni szemle megejtése után a paradicsomos üvegeket egyenként szemügyre vettem. Az üvegek poros felületén jól látható ujjnyomokat találtam. Legtöbb ujjnyom örvényes ábrát mutatott. Megtekintettem sértett ujjait és örömmel láttam, hogy egyetlen örvényes ábrájú ujja sincs. Menyhárt tiszthelyettes utasítottam, hogy az ujjlenyomatokat rögzítse, amit Menyhárt tiszthelyettes nagy szakértelemmel el is végzett.

Ezidő alatt én a kertben levő lábnymcsapásokat gipsszel való kiöntés útján rögzítettem, majd az őr két járőrével felvettem az érintkezést, akik eredményt nem tudtak elérni.

Kakas kikérdezése során beismerte, hogy az éj folyamán nő ismerősétől jöve sértett kertjén áthaladt, de a lopás elkövetését tagadta.

Sértett fivére a cselekmény elkövetését ugyancsak tagadta és amennyire módjában állt, ismerőseivel és hozzátartozóival alibit igyekezett igazolni.

Az esti órákban Nagykanizsáról Busa tiszthelyettes őrparancsnok is bevonult, szintén eredmény nélkül. Pálos

elfogadhatóan igazolta alibijét. Kikérdezése során olyan gyanuok nem volt megállapítható, amely tettességét igazolta volna.

Sértettéről és a gelsei gyanúsítottokról még aznap este ujjnyomatlapot vettem fel és azt a rögzített helyszíni ujjnyomokkal együtt azonosítás végett a nyomozó alosztályparancsnokságnak expressz levélben elküldtem.

Másnap Pálos ujjnyomatainak felvétele végett Nagykanizsára utaztam és ott ezzel kapcsolatosan Pálosra vonatkozólag puhatoltam is.

Én sem értem el több eredményt, mint Busa tiszthelyettes. Pálos 21 óra 30 perctől 5 óráig terjedő idő kivételével szavahihető egyénnel kifogástalan alibit igazolt. 21 óra 30 perckor házigazdája, kinél albérlésben lakott, ágyban fekve látta. Ezeket az adatokat fontolóra véve tettesként nem látszott figyelembe vehetőnek. Nagykanizsa Gelséhez 18 kilométer távolságra van. Pálos kerékpározni nem tudott, vonat Nagykanizsáról Gelse irányában 18 óra után reggel 6 óráig nem indult.

Pálos egy évvel ezelőtt Budapestről költözött Nagykanizsára vadházastársával, Erős Gertruddal. Pálosról a rendőrség tagjai a legjobb véleményt adták, nagykanizsai tartózkodása alatt nem merült fel ellene kifogás. Pálos vadházastársát sem én, sem Busa tiszthelyettes nem találtuk otthon. Pálos erre vonatkozólag azt adta elő, hogy vadházastársával kb. 1 hónappal ezelőtt összeveszett, ki őt ezért elhagyva Körmenten lakó rokonaihoz utazott. Ruhaneműit elutazása után egy héttel szintén elszállította. Vadházastársával való szakítása után ismeretséget kötött sértettel és nőül akarta venni. Sértettel Boros Istvánné nagykanizsai lakos közvetítésével ismerkedett meg, aki sértettet már évek óta ismerte.

Pálos előadását házigazdája és Boros Istvánné is megerősítették.

Pálos ujjnyomatlapját Nagykanizsáról még aznap szintén felterjesztettem a nyomozó alosztályparancsnoksághoz.

Nagykanizsáról visszatértem Gelsére. 9-én az alosztályparancsnokság távbeszélőn arról értesített, hogy az előterjesztett helyszíni ujjnyomok, Nagy törzsrőmester helyszínelő megállapítása szerint, azonosak Pálos Domokos jobbkez gyűrűs és balkéz hüvelyk ujjlenyomataival. Ezt másnap az Országos Bűnügyi Nyilvántartó Hivatal is megerősítette.

Ezekután most már csak egy kérdést kellett tisztázni, azt ugyanis, hogy Pálos sértettnél való tartózkodásakor nem érintette-e az üvegeket? Erre azonban feleletet adtak az üvegek. Sértett háza előtt országút húzódik el. Az üvegek az ablak belső párkányán voltak elhelyezve. Az ablakok éjjel-nappal tárva voltak. Ha Pálos sértettnél való tartózkodása alatt érintette volna az üvegeket, úgy ujjnyomait a por már régen belepte volna.

Az ujjnyomatok alapján Pálos tettessége kétségtelennek látszott és ennek alapján valószínűsíthető volt az is, hogy a sértettel való ismerkedés csupán ürügy volt arra, hogy Pálos az értéktárgyak rejtekhelyét kifürkészhesse. Borosné és Pálos vadházastársának részessége sem látszott már kétségesnek.

Fenti adatok alapján Pálost, vadházastársát, Erős Gertrudot és Boros Istvánnét május 10-én őrizetbe vettük és megkezdtük részletes kikérdezésüket. Nevezettek egy-

idejűleg a csendőrségi összekötőtiszt úr útján, távbeszélőn jelentett adatok alapján prioráltattuk. Pálos és társai priuszuk megérkezéséig tagadtak. Amikor priuszukat az összekötő tiszt úr távbeszélőn közölte, mely szerint Pálos emlékezetem szerint 6 évi, vadházastársa 9 évi börtönt ült, Pálos vesztét érezve, elvesztette lába alól a talajt és nem csupán a Rendesné sérelmére elkövetett lopást, hanem ezen kívül még 7 betörést ismert be, melyeket egy kivételével Nagykanizsán követett el.

Özv. Rendesné sérelmére elkövetett lopásból származó bűnjelek a nagykanizsai erdőben egy akácfa tövéből kerültek elő, ahova azokat Pálos annak idején elásta.

A többi lopásból származó bűnjeleket, kivéve azokat, melyeket már értékesítettek, ezen lopás elkövetése előtt 3 héttel Pálos vadházastársa Horvátnádajára szállította és azokat az ottani cigányok közreműködésével elrejtette.

A bűnjelek nagyobb részben megkerültek. A kikérdezés során Borosné és Pálos vadházastársának részessége beigazolást nyert. Borosné mint bűnségéd működött közre azért, hogy Gelsén kikutatja azt az egyént, kinek pénze van és azt a már említett ürügy segítségével összehozta Pálossal, hogy Pálos az értéktárgyak rejtekhelyét ott tartózkodása alatt felderíthesse és a helyszínt megismerje.

Pálos vadházastársa a fentírt időben elutazott, de magával vitte vadházastársával az előző betörések során közösen szerzett tárgyakat azért, hogy ha a gyanu Pálosra irányulna, a kutatás során lopott tárgyak lakásukon ne találtassanak. Elutazásával azt is el akarta érni, hogy Pálos elhagyásával annak „nőülési szándékához” elfogadható indokot teremtsen.

Pálos a lopást az alábbiak szerint követte el:

Május 6-án fél 22 órakor felkelt az ágyból, felöltözött és hogy távozását házigazdája észre ne vegye, szobájából az ablakon át távozott. Gelsére éjjel után érkezett meg. Sértett házában kb. 5 percnél időn át figyelt, azután az ablak vasrácsát a korhadt ablakpárkányból kiemelte és a nyitott ablakon át az üvegek eltávolítása után bemászott a szobába.

Ott először az ágyban, majd utána a tengerivel telt zsákban kutatott, ahol a pénzt és ékszereket meg is találta. A tárgyakat magához véve kimászott az ablakon és visszament Nagykanizsára, ahová reggel 4 órakor érkezett meg. Szobájába ismét az ablakon keresztül ment be. Utközben a pénzt és ékszereket, az érintett nagykanizsai erdőben egy akácfa tövében elásta.

*

Ez a nyomozás a tanulságok sorozatát nyújtja. A legkézenfekvőbb, kínálkozó nyomhoz való ragaszkodás kényelmes, de nem mindig a valódi út. Ezt a pajtához vezető lábnyomesapás bizonyítja. Láthattuk, hogy a látszat csal, a véletlen sokszor a gyanuokok egész sorozatát szolgáltatja ártatlan emberek ellen. Kakas volt az egyedüli ember, kiről bizonyítani lehetett, hogy az értékek rejtekhelyét ismerte, csizmás lábnyomai a helyszíntől a pajtáig vezettek, gazdag ember sem lehetett, mert pénzt kért kölcsön. És mégsem ő volt a tettes. Nagyon sok nyomozás azon bukik meg, hogy csak a tolakodóan kínálkozó megoldást vesszük figyelembe, erre összpontosítjuk a gondolatokat és munkát, a többi lehetőségekre pedig nem is gondolunk. Másszóval a fától nem látjuk az erdőt.

Ennek a betörésnek az elkövetésénél a tettes, 6 és fél óra leforgása alatt, lakásából óvatosan kilopakodott az ablakon, 18 kilométeres utat tett meg gyalog, végrehajtotta a betörést, visszatérőben újból 18 kilométert gyalogolt, rejtekhelyet keresett a bűnjeleknek, azokat elásta és

Derék emberek és érdemes férfiak kedvesek az Isten előtt és híresek minden korban.

MILTON.

az ablakon keresztül ismét beosont otthonába. Ha ebből a 6 és félórából másfélórát számítunk a nem meneteléssel töltött időre (ki és bemászás, figyelés, betörés elkövetése, rejtekhely keresése, bűnjel elásása) úgy a 36 kilométer távolságot a tettes 5 óra alatt tette meg gyalog, ami 7.2 kilométeres, tekintélyes óránkénti teljesítménynek felel meg. Ez, továbbá tettes azon csalafintasága, hogy este lefeküdt és később újból felkelve az ablakon át indult a cselekmény elkövetésére, olyan támpontok, melyeket alibik vizsgálatánál hasznosíthatunk.

A tettesre a nyomozó csendőr minden ügyességére dacára sem sikerült volna a betörést rábizonyítani, ha nem sikerült az ujjnyomokat felfedezni és rögzíteni. Ez rámutat az ujjnyomok, mint bizonyító eszközök fontosságára. Ha vizsgáljuk, hogy a helyszínelők miként jutottak az ujjnyomokhoz, azt látjuk, hogy az eredményt egy sokat hangoztatott kriminalisztikai szabálynak köszönhették, annak ugyanis, hogy a helyszínen elsősorban mindenkor az eredeti helyszíni állapot rekonstruálására kell törekedni.

Végül említést kell tenni a gyanuba vett egyének prioritálásának fontosságáról és hasznosságáról. A csendőr a tagadó gyanúsítottal szemben fölénybe kerül, ha multját ráolvashatja.

II.

Az áruló vérnyom.

Tóközpustán 1930 július 31-én csépeltek, 8 órakor a gép leállt, a munkások reggelihez ülve beszélgettek.

A beszélgetést kiáltás zavarta meg. A munkások és munkásnők felugráltak és a hang irányába fordulva látták, hogy tőlük mintegy 60 méterre a sertéspásztor az egyik sertéstől egy csecsemőhullát vesz el.

Közben a hír eljutott a major tulajdonosához, aki nyomban a helyszínre sietett. A pásztor munkaadójának kérdéseire elmondotta, hogy a csordát a tarló végében legeltette. A sertések közül néhány a tarló végében levő akácás árokba tévedt és onnan az egyik sertés az előtte fekvő csecsemőhullával tért vissza. A major tulajdonosa a jelentés vétele után a csordát a hulla közeléből eltereltette, a hulla mellé őrt állíttatott és az esetet távbeszélőn bejelentette a balatonföldvári őrsnek.

10 órakor a helyszínre érkezett a balatonföldvári szakparancsnok harmadmagával.

Buncsi alhadnagy a pásztor kihallgatása után helyszínelte. Először a hullát vette szemügyre, majd utána az árokban vizsgálódott. A helyszíni szemle után a majorban puhatolt.

Megállapításai: A hulla 1—2 napos, rajta szabadszemmel erőszak nyomai nem láthatók, vérnyomok sem a hullán, sem a hulla feltalálási helyén nincsenek.

A majorban lakók közül olyan nősemélyt, akinek terhessége hirtelen megszűnt volna, nem sikerült találni. A munkáról senki sem hiányzott, munkaközben nem észlelték, hogy valamelyik nő a munkát nehezebben bírná vagy gyengesége miatt pihent volna.

A nyomozás belenyult már az esti órákba s így más nem volt hátra, mint az aznapi eredménytelenséggel beérni és pihenőre térni.

Buncsi alhadnagy bejelentése alapján másnap délelőtt a bírói bizottság, az estéli órákban pedig a nyomozó alosztály járőre is megérkezett.

Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a gyermek 5 kilogram súlyú, 55 cm hosszú. A köldökzsinór, — melyet rendes körülmények között ollóval vágnak el — el

volt szakítva. Az orvosi megállapítás többi adatai azonosak voltak Buncsi alhadnagy megállapításaival.

A köldökzsinórnak a rendestől eltérő állapota azt igazolta, hogy a szülőnő rendkívüli helyzetben, helyen és segítség nélkül szülhetett.

Buncsi alhadnagy az orvosi vizsgálat befejeztével, mivel nem hitt a kikérdezett egyének bemondásainak, felkérte a vizsgálóbíró, hogy a cséplőgépnél dolgozó időszaki mezőgazdasági munkásnőket külsőleg vizsgálta meg. A vizsgálóbíró helyt adva Buncsi alhadnagy kérelmének, elrendelte a vizsgálatot.

A cséplőgépnél megállították a munkát, a munkásnők a vizsgálóbíró rendelkezésére egyenként megjelentek a kijelölt helyiségben. Az orvosok a nőket egyenként szemügyre vették, de eredmény nélkül.

Ezek után úgy a bizottságnak, mint a nyomozó járőrnek az volt a véleménye, hogy a csecsemő hulláját gyanu elterelése céljából vitték a major közelébe.

A nyomozás a nyomozó alosztály járőrének megérkezéséig ily irányban folyt.

19 órakor megérkezett a nyomozó járőr. A szakasparancsnoknál történt jelentkezés után, Buncsi alhadnagy beható megbeszélést folytatott a járőrrel, melynek során a nyomozó alosztály járőrvezetőjének javaslatára elhatározták, hogy másnap újból helyszíni szemlét tartanak.

Elsősorban ugyanis azt kellett eldönteni, hogy a csecsemőt a helyszínen vagy annak közelében szülték-e, közelből, vagy távolabbi helyről vitték-e a feltalálási helyre. Erre természetesen csak a helyszínen és annak közelében esetleg található vérnyomok adhattak felvilágosítást. Sok remény nem volt rá, mert 30-án 24 órakor a helyszínen záporosó esett.

Augusztus 2-án reggel 7 órakor kezdetét vette az újbóli részletes helyszíni szemle.

Az ároknak az a pontja, ahol a sertés a csecsemőhullát megtalálta, a majorhoz 50 méter távolságra fekszik. Az árok 150 méter hosszú, benne sűrű akácfa bokrok melyek alsó ágain levő levelek érintették a talajt borító fűszálakat. Az árkot nyugati oldalán taligaút, keletről pedig rozstartló szegélyezte. A hulla fekvési helye közelebb volt a tarló szegélyéhez. Ezen körülmény azt valószínűsítette, hogy a hullát a tarló felől jövet helyezték az árokban levő akácfabokor alá. A nyomozó alosztály járőrvezetője azon akácfaágakat, melyeknek levelei a hulla odahelyezésekor azt érinthették, levágta és alapos vizsgálat alá vonta. E vizsgálat eredménnyel járt. Az egyik földet érintő ág 3—4 levelén mázolt vérnyomok voltak láthatók. Ezek a véres akácfalevelek kétségtelenül bizonyították, hogy a csecsemő hulláját a feltalálási helyre távolról nem hozhatták. Község, vagy más lakott hely a major közelében nem volt, ennél fogva csak két feltevés volt lehetséges és pedig:

1. a csecsemőt a helyszínen szülve, visszahagyták,
2. a csecsemőt a helyszín közelében szülték és a szülés után azt nyomban feltalálási helyére vitték.

Mindkét esetben csak majorbeli asszonyok vagy leányok jöhettek tekintetbe.

A további nyomozati cselekményeket éppen ott kellett folytatni, ahol Buncsi alhadnagy először megkezdte.

Természetesen most már a tapogatózás helyett határozottabb irányban lehetett cselekedni.

Általános kikérdezés és ezzel kapcsolatos megfigyelés következett. Elsőnek az időszaki mezőgazdasági munkás-

Lehetetlen! Sose halljam ezt a bolond szót.

MIRABEAU.

nők kerültek kikérdezésre. Egyiküket Seres Annának hívták. Seres Anna kikérdezése során természetesen tagadt és igyekezett nyugodtan viselkedni. A természettel azonban nem lehet minden esetben dacolni. Seres Anna feltűnően sápadt volt és testéből egy-egy vércsepp csepent alá. Bunesi alhadnagy, aki elég okot látott most már a házkutatásra, a kikérdezést ideiglenesen beszüntette és házkutatást rendelt el.

A házkutatás meghozta a döntő bizonyítékot és a beismerést. Seres Anna ládájából előkerültek azok a véres szoknyák, melyek a szüléskor rajta voltak.

A véres ruhák láttára nyomban részletes beismerő vallomást tett. Cselekményét az alábbiakban adta elő:

Amikor a magzata 3 hónapos volt, hasát masszírozni kezdte. Ezt folytatta, mindaddig, míg a szülés ideje el nem érkezett. Ezen eljárásával a has növést akadályozta meg, mert a masszírozás folytán a magzat a has alsó részébe került. Nappal a hasát a szoknyája alatt ruhával szorosan átkötötte.

Július 30-án 18 órákor munkaközben szülési fájdalmakat érzett. A munka befejezésekor 21 óra tájban fájdalmi erősebben jelentkeztek. Ekkor elhatározta, hogy gyermekét az akácok árka szélén megszüli és az árokban ideiglenesen elrejt, másnap éjjel pedig elássa.

Fél 22 órákor lakótársnőivel közölte, hogy a majorban lakó varrónőhöz megy. Ez természetesen csak ürügy volt, 22 óra tájban az írt helyen megszülte a gyermekét, utána az árokba vitte és a bokor alá rejtette. Ezután visszament szobájába, csendesen levetkőzött, véres ruháit ládája alá rejtette és lefeküdt. Másnap reggel társait a felkelésben megelőzve, a kut közelében megmosakodott és 6 órákor társaival együtt munkába állt.

A csecsemő hullájának elhantolására már nem kerülhetett a sor, mert ebben a véletlen megakadályozta.

A csecsemő halálának oka elvérzés volt, ami a köldökzsinór el nem kötése folytán következett be.

*

A hasnak a terhességgel járó megnövekedését mesterséges eszközzel nem lehet befolyásolni, így a gyanúsított e téren tévhitben ringatta magát. A terhesség egyik nőn jobban, a másikon kevésbé látszik, ez tisztán testalkat kérdése. Hasonló ügyekben való nyomozásoknál mindenestre jó tudni azt, hogy szerencsés testalkat mellett a terhesség, mint jelen esetről is, alig észlelhető a nőn.

Ez az eset arra is érdekes példát szolgáltat, hogy a bajba jutás milyen hihetetlen mértékben fokozhatja az ember akaraterejét, mert ahhoz, hogy valaki erősen fejlett gyermek születése után pihenő és a gyengeség legkisebb jele nélkül napestig nehéz testi munkát tudjon végezni, valóban emberfeletti akaraterev szükséges. Hogy ez mégis lehetséges, azt a leírt eset igazolja.

Végül még meg kell jegyezni, hogy a tanyabeliek, főleg a tettes munkástársnőinek részletesebb és tervszerűbb kikérdezése is a gyanúsítható személyhez vezetett volna. Az okoskodás, melyből ki kellett volna indulni, igen egyszerű. Minden jel arra mutatott, hogy az anya a születést titokban óhajtotta tartani és gyermekétől szabadulni akart. Ezt csak úgy érthette el, ha a szülést és a hulla elrejtését tanuk nélkül hajtja végre. Ebből a célból bizonyos időre el kellett távoznia rendes környezetéből. Firtatni kellett volna tehát, hogy bármilyen természetesen látszó ürüggyel és bármilyen rövid időre ki távozott el társnői köréből.

Így a varrónőhöz való menetel kiderült volna. A varrónő kikérdezése viszont a leány állításának megcáfolásával, kiinduló pontot adott volna a nyomozás kezébe.

A Mauska-pejhez.

Matuska Szilveszternek, a biatorbágyi vonatrobantónak főtárgyalása során nem annyira a várható ítélet, mint inkább az a kérdés izgatta a közönséget, hogy épeszű-e a vádlott, vagy elmeháborodott. Az újságok ontották a fejtegetéseket a műkedvelő lélekű nyakatekert próbálkozásaitól egyetemi tanárok tudományos fejtegetéséig minden elképzelhető megvilágításban. A csalogatóbb boncolgatási, okfejtési terep természetesen azok számára nyílt, akik azt tartják erről a háborzongató tömeggyilkosról, hogy nem normális, nem is volt soha életében. A laikus közönség is inkább e felé a felfogás felé hajlott, mert nem látott elég önző, egyéni okot, amelyek feltételezhetővé teszik normális emberről, hogy ilyen rémtettet elkövessen. Ha valaki pénz, vagy sonkát lop, mindenki elhiszi róla, hogy normális, mert ezekre a dolgokra szüksége van az embernek, józan emberi ésszel megmagyarázható tehát, hogy ha másként nem jut hozzájuk, lopással próbálja megszerezni. De hogy valaki épeszű gonoszágából levegőbe röptessen egy egész vonatot, anélkül, hogy ebből haszna, vagy legalábbis kimutatható haszna volna, ezt a reális emberi gondolkodás nem hajlandó elfogadni. Az emberben megbújt bűnözöszándék ilyen csimborasszó csúcsáig a hétköznapi távlatokhoz szokott tekintet már nem bír, nem is igen hajlandó eljutni, mert az ember ösztönösen hajlik arra, hogy a bűnt ne a benne rejlő lényeg, hanem az arányok szerint ítélje meg. A biatorbágyi bűn arányai túlnagyok ahhoz, hogy beleférjenek abba a keretbe, amelyen belül egyik ember elhiszi a másikról, hogy bűnös. Ha Matuska csak egy embert ölt volna meg, amúgy szokásosan: késsel, vagy pisztollyal, mindenki természetesen találná, hogy vád alá helyezik és elítélik. Mivel azonban egy egész vonatot felrobbantott és huszonkét ember halálát okozta, hajlandók vagyunk az épeszűben kételkedni még akkor is, ha szakértők épeszűnek nyilvánítják, sőt még akkor is, ha a rémtett mögött megtaláljuk minden bűnözés rugóját: az egyéni önző okot.

Valósággal csábítanak ezek a meggondolások arra a végső következtetésre, hogy tehát aki nem egy, hanem huszonkét embert öl meg, azt a közvélemény minden további nélkül hajlandó felmenteni s ha valaki hozzá még vonatot is robbant, szinte már nyert ügye van a beszámíthatatlanságot illetően.

Bizonyára van ebben a csattanóban némi túlzás, de van benne valami az igazságból is. És ezért a kicsi, de nekünk annál fontosabb igazságért látom értelmét, hogy ezzel a különben agyonírt büntüggyel mi is foglalkozzunk.

Annnyit mindenesetre leszűrhetünk belőle csendőrségi használatra, hogy amikor az ember és a bűn viszonyáról van szó, semmit sem szabad valószínűtlennek, lehetetlennek tartanunk. A Matuska-ügy is egy okkal több ahhoz, hogy a csendőr az örök kételkedés embere legyen s amikor portyázik, nyomoz, el ne tántorodjék attól a vezérelvtől: mindenki gyanús, aki él. Számtalan más bűneset mellett a Matuska-ügy megdöbbentő méretei is igazolják, hogy azo-

kat a határokat, ameddig az ember a bűnözés terén zuhanni képes, nemcsak a csendőr, de még az elmetudós szeme sem képes határozott vonalakkal megvonni. A csendőr tehát ne is keresse ezeket a határokat. Nézze csak mindig magát a tényt s akinek — bárkinék — a tényhez valami kapcsolata van, ne higgyen neki, míg tárgyja bizonyítékok nincsenek az ártatlansága mellett. Matuska is bellehemi jászolt adott a faluja templomának, a szentlévizbe azonban már az ekrazitos újjait mártotta bele. Ki hitte volna? — mondják az emberek. — Hát, ha senki se hiszi, a csendőr csak higgye. A tisztesség hangsúlyozott látszatát sok ember ölti magára, hogy az igazi valóját lakarja vele. A bűn köklerei ezek s mindenkit szabad és lehet megtéveszteniök, csak a csendőrt nem. A mi hűvátásunk nem bírja el, hogy higgyünk az embereknék. Abból kell mindig és mindenütt kiindulnunk, hogy amikor bűnről van szó, mindenütt lehetséges. A mindennapi életben éppen eleget látjuk, hogy a farizeuskodás, porhintés gyakori eszköze az érvényesülésnek; de sok apró Matuskát is találunk az alakoskodók között. Ezért van az, hogy a csendőr nem lehet eléggé bizalmatlan és kétkedő, mikor egy-egy bűncselekmény személyi vonatkozásait boncolókésk alá veszi.

Ami aztán az emberi lélek bonyodalmaival illeti, annak a kutatása, hogy valaki épeszü vagy elmeháborodott-e, nem ránk tartozik. Aki olyat tesz, amit a büntető rendelkezések értelmében tilos tennie, a csendőr járjon el vele szemben. Csak a tényeket nézze s az érdekeltekkel a tényeknek megfelelően bánjon el. A beszámíthatóság mérlegelése már a bíróságok, meg a szakértők dolga. Mint láttuk, nem is könnyű dolga.

Zsidegh Ferenc százados.

—:0:—

Előfizetőinkhez és olvasóinkhoz. Azok részére, akiknek az előfizetése folyó hó végével lejár, mai számunkhoz esekklapot mellékelünk. Kérjük az előfizetés megújítását idejében, hogy a lap küldésében fennakadás ne álljon be. Külön felszólítást senkinek nem küldünk. Akik nem előfizetők, de a jövő évre meg akarják rendelni a lapot, közöljék ezt a szándékukat legkésőbb december 15-ig a szerkesztőséggel, hogy január 1-én elegendő példányt nyomathassunk.

Díszszemle a Vérmezőn. November 16-án a megelőző esős napok után váratlanul derült kék ég alatt ébredt a főváros. aranylő őszi verőfényben vonult fel az ország színe java és a közönség százezernyi tömege a Vérmezőre, hogy szemtanúja legyen a Nemzeti Hadsereg Budapestre való bevonulásának 15. évfordulójára alkalmasból tartott díszszemle feledhetetlen látványosságának.

A Vérmező Attila-utcai oldalán emelt dísztribünt az előkelőségek sokasága töltötte meg. A tribün előtt sorakoztak fel a vidéki vitézek, a MOVE, a TESZ, az egyetemisták, a cserkészek küldöttségei és azok zászlótartói, a budapesti vitézek, frontharcosok, levették, cserkészek, egyetemisták és a MOVE díszszakaszai zászlóik alatt.

A csapatok már jóval 11 óra előtt, négy lépcsőben felállva várták Kormányzó Úr Ö Főméltósága érkezését. Az első lépcsőben a „Mária Terézia” 1. honvéd gyalogezred, a Kormányzó Úr Ö Főméltósága tulajdonát képező „Hunyadi János” 9. honvéd gyalogezred díszszázada, a Ludovika Akadémia és a vidéki alakulatok küldöttségei; a második lépcsőben a „József Nádor” 2. honvéd gyalogezred, a „Damjanich János” 1. honvéd kerékpáros zászlóalj, egy kerékpáros utász század, a „Bor-nemissza Gergely” 1. utász zászlóalj, egy hegyi águs és egy aknavető üteg; a harmadik lépcsőben a budapesti légvédelmi parancsnokság, az „J. Ferenc József-Jászku” honvéd huszár- ezred egy osztálya, a Ludovika Akadémia huszár szakasza, a „Bem József” honvéd lovas tüzérsztyály és a „Beresényi Miklós” honvéd tüzérsztyály; a negyedik lépcsőben egy gépköcsi osztag, egy vonatosság, két híradóosztag és egy fényszórószakasz állott. Fél 11 órakor vitéz Kárpáthy Kamill gyalogsági tábornok, a honvédség főparancsnoka végiglovagolt a csapatok arevonala előtt, fogadta a csapatparancsnokok jelen-tését, majd átvette a parancsnokságot. Pontosan 11 órakor

kürtszó jelezte a Kormányzó Úr Ö Főméltósága érkezését. Az első lépcső jobbszárnyán álló honvédzenekar a Himnusz-t kezdte játszani. Ugyanekkor megjelent a Kormányzó Úr Ö Főméltósága, sőtéték altengernagy egyenruhában, gyönyörű hófehér lován és vitéz Jákfal Gömbös Gyula miniszterelnök, honvédelmi miniszter, Röder Vilmos gyalogsági tábornok, a vezérkar főnöke és a tábornoki kur kíséretében ellovagolt a csapatok arevonala előtt. A körülbelül százezerfőnyi közönség kalap- és kendődobogtatása, örömkönnyes lelkes éljenzése adta a felemelő, színes keretet.

A szemle befejeztével a Kormányzó Úr Ö Főméltósága kíséretével együtt a tribün elé lovagolt és ott várta be, míg a csapatok díszmenethez sorakoztak. A csapatok díszmenete a következő sorrendben vonult fel: a vidéki csapatok küldöttségei az ezredzászlókkal, a Ludovika Akadémia, a 9. gyalogezred díszszázada, az 1. honvéd gyalogezred, a 2. honvéd gyalogezred, a kerékpáros zászlóalj, a kerékpáros utász század, az utász zászlóalj, a tüzérsztyály, a lovas tüzérsztyály, a Ludovika Akadémia huszárszakasza, a huszár osztály, a híradó osztagok, a vonatosság és a fényszóró század. A díszmenet az előző esős napokban sártengerré vált, csúszós talajon is kitűnően sikerült.

A díszmenet után a Kormányzó Úr Ö Főméltósága és kísérete vágóban ellovagolt s Budapest népe még sokáig járta a Vérmező napsütötte peremét, szívében azzal a boldog bizonyossággal, hogy a tizenöt év előtti bevonulás óta a magyar katona csakugyan azzá lett, amire a dicsőséges évszázadok multja, a nehéz ma és a reményteljes jövő kötelezi. Hitünk, hogy újabb tizenöt év múlva minden magyarok felszabadulásának nagy katonai szemléjét fogja látni a Vérmező s már csak elfelejtendő, rossz emlék lesz a sok keserűség, amit ma Trianonnak nevezünk.

Csendőrsztyáparancsnoki értekezlet Budapesten. November 12-én és 13-án, két napon át tartották meg a csendőrség magas vezető állásokban levő csapatparancsnokai az évi csapatparancsnoki értekezletet a csendőr felügyelőség-nél a m. kir. csendőrség felügyelőjének elnöklété alatt. A kétnapos értekezlet résztvevői voltak: vitéz színai Szinay Béla tábornok, a m. kir. csendőrség felügyelője, továbbá: a m. kir. csendőr felügyelőség részéről: romániai lovas Czóglér Gusztáv tábornok, a m. kir. csendőrség felügyelőjének helyettese, vitéz Dobó István, a m. kir. csendőrség felügyelője mellé beosztott tábornok, Szűtsy Imre ezredes, a m. kir. csendőrség felügyelőjének segédtitkárja; a minisztériumok részéről: Csiba István ezredes, a m. kir. belügyminisztérium VII. c. és vitéz Doóry László ezredes, a belügyminisztérium VII. b. osztályának vezetője; a központi szervek részéről: Száday Rezső ezredes, a csendőrtiszti tanfolyamok parancsnoka, a betegség miatt távollevő Tomory Endre ezredes, a felszerelési anyagraktár parancsnokának helyettesítésében: Bánházy József alezredes, budapesti kerületi parancsnok helyettes, dr. Preszly Lóránt alezredes, a szabályzat-szerkesztő és tanulmányi bizottság elnöke és dr. vitéz Damasy Ferenc alezredes, a nyomozó osztály parancsnoka. A csendőr kerületi parancsnokságok részéről: kézdiszentléleki Voloncs István alezredes, a budapesti I. kerület parancsnoka, a betegség miatt távollevő Kosztka Agoston alezredes, székesfehérvári II. kerület parancsnokának helyettesítésében: Margitai József alezredes, kerületi parancsnok helyettes, Szlatinay-Szopkó Győző ezredes, a szombathelyi III., Barényi Ferenc ezredes, a pécsi IV., Buday Andor ezredes, a szegedi V., Rutkay Arnold ezredes, a debreceni VI. és Kertész Jenő ezredes a miskolci VII. csendőrkerület parancsnokai. Az értekezlet jegyzői tennivalóit Pinczés Zollán őrnagy látta el. Az értekezlet részletesen foglalkozott a csendőrség összes időszéri szolgálati kérdéseivel, a csendőr tisztikar és a csendőrség legénység személyi, anyagi és jóléti ügyeivel, a szemle-tápszatlatokkal és általánosságban azokkal a nagyobb horderejű kérdésekkel, amelyek a testület vezetősége részéről megoldást, intézkedést igényelnek. Az értekezlet által szükségesnek tartott és elhatározott intézkedések kiadása folyamatosan meg fog történni.

Az olasz királyt ünnepelte a kaposvári honvéd gyalogezred. A kaposvári Nagy Lajos 6. honvéd gyalogezred, melynek III. Viktor Emánuel olasz király az ezredtulajdonosa, ünnepség keretében ülte meg az olasz király születésnapját. November 10-én este lampionos zenéstakarodó volt, 11-én pedig ünnepi istentisztelet után Malteoli ezredes olasz katonai attasé, Sena Renato őrnagy és Mario Marzetti követségi titkár, a város és vármegye képviselőinek, a frontharcosoknak, a hadirokkautaknak, a volt 44-eseknek, a kaposvári tisztikar-nak és nagyszámú közönségnek jelenlétében elhelyezte a hó-

sök emlékszoabrara az olasz király koszorúját. Utána egy század gyalogság díszmenetben vonult el Matteoli ezredes, az olasz király képviselője előtt.

Finn vendég a csendőrségnél. *M. E. Koskimies*, a finn belügyminisztérium rendőri osztályának a főnöke idegen országokat járó tanulmányútja során — Olaszországból jövet — hozzánk is ellátogatott, hogy a magyar csendőrséget és rendőrséget is részletesebben tanulmányozza. A váci szárny- és őrsparancsnokságot, az alsógödi őrsparancsnokságot és a budapesti nyomozó alakulatokat tekintette meg, behatóan érdeklődve a szolgálat minden ágazata és egész rendszere iránt. A látogatás végén a szakember hozzáértésével és legnagyobb elismerésével nyilatkozott a magyar csendőrségről. A legénység katonás, tiszta, esimes megjelenését külön is kiemelte. Nagyon tetszett neki a kakastoll. Úgy látszik, ezt a mi ősi kalapdíszünket nem tudja kikezdeni sem idő, sem divat.

Hubertus vadászlovaglás Kiskúnhalason. November 6-án a kiskúnhalasi lovas tanosztályparancsnokság a m. kir. csendőrség felügyelőjének rendeletére szép és változatos terepen, kedvező, napsütéses időben igen jól sikerült Hubertus vadászlovaglást rendezett. A lovas tanosztály laktanyájából 9 órakor indultak a vadászlovaglásra *vitéz szinai Szinay Béla* tábornok vezetése alatt *Fonyó László* és *Huba Ferenc* alezredes, *vitéz Temesvári Endre*, *Császár István* és *Reszoházy Boldizsár* őrnagy, *Kricsfalussy-Hrabár Sándor*, *Mariska György*, *vitéz Kiss László* és *Biró József* százados, *Huszár József*, *Kovács Andor*, *Marton Gyula* és *dr. Boda József* főhadnagy. Résztvett a vadászlovagláson 11 főnyi legénység a kiskúnhalasi 1. és 2. lovas tanalosztálytól. A vadászat a kiskúnhalasi tanyák vasúti megállójának közelében kezdődött és a Járószéki réten ért véget, ahol a kiskúnhalasi helyőrségnek mintegy 30 tisztje és hozzátartozóik várták a mezőny beérkezését. A vadászatot *vitéz szinai Szinay Béla* tábornok úr vezette. A falkamesteri tisztséget *Huba Ferenc* alezredes látta el, ostorosok voltak: *Mariska György* és *vitéz Kiss László* századosok. A vadászlovaglás kh. 10 km-es távolságon, 3 szakaszból állott. A szakaszokat 11 természetes akadály tette változatosabbá, melyeket az összes lovasok hiba nélkül ugrattak. A változatos, dombos, bokros, erdős terepen mászó és ereszkedő is volt, melyet a mezőny hiba nélkül hagyott maga után. A mezőny 11 órakor érkezett a Járószéki rétre, ahonnan *Huba Ferenc* alezredes visszalovagolt az utolsó szakaszon visszahagyott legénység állományú egyének csoportjához, amely a Járószéki réten egy kör megtétele után kifutót lovagolt. A kifutóban első: *Bokor László* tiszthelyettes, második *Miklósszegi Ferenc* csendőr, harmadik *Kiss Gyula* őrmester, negyedik *Boros Lajos* csendőr, ötödik *Tasonyi András* tiszthelyettes, hatodik *Anuci István* határőrtizedes, hetedik *Csermely József* csendőr, nyolcadik *Székely János* őrmester, kilencedik *Kardos Szabó János* csendőr. A vadászatot résztvevők a kifutó után a lovas tanosztály laktanyájába lovagoltak, ahol a helyezettekhez *vitéz szinai Szinay Béla* tábornok úr buzdító szavakat intézett, azután kiosztotta a díjakat. Az 1—3. helyezettek értékes ezüst zseborát, a 4—7. helyezettek szép bronz érmet, a 8—9. helyezettek lovaglópálcát kaptak. Ezután a lovas tanosztály laktanyájában villásreggeli következett, melyen jelen volt *vitéz szinai Szinay Béla* tábornok úr, *Jeszenszky Ernő* alezredes úr, továbbá *vitéz Péterly Béla* alezredes úr, a 2. kerékpáros zászlóalj parancsnoka, eme zlj.-nak ügyszólván összes tisztje és azok hozzátartozói, valamint a kiskúnhalasi 4/III. határőr-osztályparancsnok helyettese: *Gullán Pál* alezredes úr és a határőrosztály tisztikarának nagyobb része, hozzátartozóikkal. A villásreggeli bajtársias hangulatban a késő délutáni órákig tartott.

Dicséretes. A *Kormányzó Úr Ó Főméltósága* a Nagykálló határában november 5-én és 6-án megtartott agarászverseny alkalmából a biztosításra kirendelt csendőrségi karhatalom kifogástalan szolgálatait, a biztosításban résztvett tisztikarnak és legénységnek magas köszönetét volt kegyes nyilvánítani és megparancsolta, hogy az az érdekelteknek tudomására hozassék. — *A m. kir. belügyminiszter úr dicséret okirattal látta el: Kiss Aladár* szds-t, csendőr nyomozó alosztályparancsnok-helyettesi minőségben teljesített igen értékes és hasznos szolgálatait; *Czecei Mátéffy István* szds-t, csendőr szárnyparancsnoki minőségben teljesített igen értékes és hasznos szolgálatait. — *A csendőrség Felügyelője dicséret okirattal látta el: Ferenczy Endre* szds-t, mert mint fiatal tanalosztály oktatótisztje, a próbacsendőrök kiképzése és nevelése terén évek óta példás szorgalommal, hozzáértéssel

és kiváló eredménnyel teljesítette hivatását. — *Viléz Póthy (Freiszberger) József* szds-t, mert mint az őrsparancsnokképző iskola oktatótisztje, az őrsparancsnoki sarjadék oktatása és kiképzése terén kiváló szorgalommal és szakudással látta el hivatását, továbbá, mert az őrsparancsnokképző iskola fejlesztéséhez célszerű és gyakorlati értékű tansegédletek elkészítésével nagymértékben hozzájárult. — *Laczkó Sándor* őrm-t, mert 1934 június 29-én a keszthelyi vasútállomáson való szolgálatteljesítés közben egy felügyelet nélkül hagyott egyfogatos kocsii vágányban haladó megvadult lovat testi épségének veszélyeztetése árán megfékezte, miáltal egy bekövetkezendő szerencsétlenség megelőzése mellett férfias, bátor magatartásának nyilvános tanujelét adta. — *A budapesti I. kerület parancsnoka nyilvánosan megdicsérte: Körhegyi Ferenc* őrm-t, mert 9 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt, mint járőrtárs és járőrvezető a közbiztonsági szolgálat terén nagy szorgalommal és igen jó eredménnyel működött. — *A debreceni VI. kerület parancsnoka nyilvánosan megdicsérte: Kun Lajos, Vajdasz Endre* őrm-eket, *Lázár János* és *Turner Antal* őrm-eket, mert a Kormányzó Úr Ó Főméltósága személyes biztonsága érdekében fáradtságot nem ismerő buzgalommal, lelkiismeretességgel és fegyelmezettséggel teljesítették fárasztó és felelősségteljes szolgálataikat.

Lovasvizsga Kiskúnhalason. A kiskúnhalasi 1. lovas tanalosztályban kiképzett 35 csendőr gyakorlati vizsgáját *vitéz szinai Szinay Béla* tábornok úrnak, a m. kir. csendőrség felügyelőjének jelenlétében november 5-én tartották m.g. A vizsgázók közül 6 kitűnő, 10 igen jó, 13 jó és 6 kielégítő

eredménnyel végzett. Rangelső lett a nagyatádi őrsbeli *Császár Andás* csendőr, akinek fényképét itt közöljük. Rajta kívül kitűnően végeztek még: *Miklósszegi Ferenc*, *Gáspár Lajos*, *Hodos János*, *Kardos Szabó József* és *Szabó Gyula* csendőrök.

Megjelent az őrsparancsnokképző iskola értesítője. Nemrégiben adta ki a szombathelyi őrsparancsnokképző iskola parancsnoksága az 1932/33. és 1933/34. iskolai évek egyesített értesítőjét a már megszokott, izlées könyvalakban. Igen életrevaló, hasznos elhatározása volt az iskolaparancsnokságnak az iskola életéről és munkájáról való illető részletes beszámolások meghonosítása és állandósítása, mert azok nemesek az iskola tisztjeinek és hallgatóinak maradvány minden időkre kedves emlékei, hanem a kívülálló számára is részletes tájékoztatást nyújtanak a nagy, komoly és eredm-

nyes munkáról, amit ebben az elsőrangú, minden tekintetben korszerű iskolánkban csendben és szerényen, de annál nagyobb eredménnyel végeznek. Ha az eddig megjelent értesítőket egymásután olvassuk, szinte a szemünk előtt bontakozik ki az iskola állandó fejlődése, a szerény kezdetnek évről-évre való erkölcsi, szellemi és anyagi gyümölcsözése. Az őrsparancsnokképző iskola jelentőségét az a tapasztalati igazság adja meg, hogy amilyenek az őrsparancsnokok, olyan az egész csendőrség és annak egész szolgálata. A közbiztonsági szolgálat követelményeinek állandó szaporodása, a tudnivalók számtalan sokasodása előbb-utóbb elkerülhetetlenné fogja tenni az őrsparancsnokképző tanfolyam tartamának felemelését, hiszen az értesítő máris arról tanuskodik, hogy a ma rendelkezésre álló tíz hónap alatt az előírt tananyagot valóban csak az időnek s a tanárok és hallgatók munkacerejének legteljesebb kihasználásával lehet elvégezni. Annál értékesebb és annál nagyobb díszületükre válik az aránylag rövid idő alatt felmutatott nagyszerű eredmény.

Az értesítő előszavát *vitéz Szinay Béla* tábornok úr, a m. kir. csendőrség felügyelője írta, a csendőrségnél 1933-ban bevezetett képességvizsgálat eredményeiről. A gyakorlati alkalmazás kétségkívül igazolta a képességvizsgálat létjogosultságát a próbaesendőr-jelentkezők és még inkább az őrsparancsnokképző iskola hallgatóinak kiválogatása terén: az egyes hallgatók által felmutatott vizsgaeredmények feltűnő arányban fedik az előzetes képességvizsgálat eredményeit. A továbbiakban a tanévmelegnyitáson és zárásán, az iskola tisztikarának és segédoktatóinak személyi adatairól, az iskola szervezetéről, a tanulmányi és fegyelmi állapotokról, az elméleti és gyakorlati oktatás módszeréről, a tantárgyakról, azután az iskola különféle intézményeiről: az altiszti olvasó- és önképzőkör, az énekkar, szakkönyvtár, tanszertár, bűnügyi múzeum stb. működéséről nyújt az értesítő részletes beszámolót, amelyet különféle érdekes statisztikai táblázatok egészítenek ki. Azzal az érzéssel olvastuk végig az értesítőt, hogy valamennyien büszkék lehetünk e mintaszerű szakiskolánkra, eredményei alapján pedig jogosult minden reményeégünk, hogy annak további fejlődése és ezzel együtt a testület egyik legfontosabb kérdése, az őrsparancsnokképzés minden tekintetben kiváló kezekbe van letéve.

Magyar hősök emlékünnepje egy szicíliai temetőben. A szicíliai Vittoria temetőjében 118 volt magyar hadifogoly alussza örök álmát. A magyar hősök sírjánál az idén rendezett ünnepség bensőséges ünnepe volt a magyar-olasz barátságának is. Megjelent a gyászünnepségen *Samperisi* egyetemi tanár, a fasiszta párt képviselőjében, *Lachesse* lovag, törvényhatósági bizottsági tag, a helyőrség parancsnoka, a fasiszta milícia képviselői és még sokan mások. *Cassiba* plébános gyászmisét mondott, majd a hatóságok és testületek képviselői megkoszorúzták a síremléket. Végül *Szankó Sándor* magyar származású cataniai lakos mondott nagy hatást keltő emlékbeszédet.

A volt háborús magyar és osztrák repülőtiszték ünnepje. A volt háborús repülőtiszték szokásos bajtársi vacsorájukat a *Kormányzó Úr Ő Főméltósága* jubileumára való tekintettel a rendesnél nagyobb fénytel tartották meg. Megjelent *József Ferenc* királyi herceg, a Magyar Aeró Szövetség elnöke is. A bajtársi vacsorán nagy számban jelentek meg a volt magyar repülőtiszték és sokan eljöttek erre az alkalomra a volt osztrák repülőtiszték közül is. Az első köszöntőt a *Kormányzó Úr*ra mondották, azután *Bogyai Artúr* volt tábori pilóta a hősi halált halt repülőtiszték emlékszerlegével tartott beszédet és köszöntötte az osztrák bajtársakat. Az osztrák repülőtiszték a magyar bajtársakkal együtt meglátogatták a Hadi Múzeum repülőosztályát, megkoszorúzták a Hősi Emlékművet és *Endresz György* sírját. A volt bajtársak a legjobb hangulatban a késő éjjeli órákig maradtak együtt.

Ezrednapok. A volt m. kir. besztercebányai 16. honvéd gyalogezred november 18-án tartotta ezrednapját Balassagyarmaton. *Vitéz Juhász László* ny. tábornok, a 16-osok volt ezredparancsnoka köszöntötte az ezredet. A hősök emlékművénél *Horváth Sándor* polgármester mondott beszédet. Innen az országzászló elé vonultak s az ezred nevében megkoszorúzták a hősök emlékművét, valamint a csehek kiveretése alkalmából állított emlékművet. — A 12. Rákóczi Ferenc honvéd gyalogezred november 16-án díszes ünnepség keretében tartotta meg ezrednapját. Az ezrednapon *Mikecz Ödön* dr. főispánnal az élén megjelent Nyíregyháza társadalmának sok előkelősége.

A volt vasúti és távirtdaezredbeliek ünnepélye. A volt császári és királyi vasúti és távirtdaezredbeliek Bajtársi Szövetsége a Magyar Vasúti és Hajózási Club dísztermében ün-

nepelte fennállásának tizenötödik évfordulóját. Az ünnepségen nagyhatású beszédek keretében ismertették a Bajtárs Szövetség eddigi munkálkodását és ismertették a jövő munka programját, valamint az ezred történetét.

Tájékoztató a csendőrségi nyugellátásokról. Lapunk folyóévi 20. számában hírt adtunk arról, hogy a jövő évi csendőrségi zsebkönyvben közöljük a katonai nyugdíjtörvényt s azokat a tudnivalókat, amelyek a polgári nyugdíjtvényből való kikapcsolódásunkból következnek. Mint most értesülünk, ezen is túlmenő részletességgel, szolgálati évek szerinti összeállított táblázatokkal ellátott és egyéb, az egyesek személyes tájékozódását keresgéles és számítás nélküli biztosan megadó segédlet kiadását engedélyezte a belügyminiszter úr a 165.930/VII. c. 1934. sz. rendeletével *Káddár Gyula* g. őrnagy, *vitéz Bódy Vilmos* és *dr. Király József* g. századosoknak. Ez a segédlet a hátrahagyottak ellátását is részletesen fogja tárgyalni. Megállapíthatja ebből a segédletből mindenki, hogy nyugállományba helyezése esetén mennyi nyugdíjat fog kapni, aki pedig már nyugállományban van ellenőrizheti, hogy nyugdíjösszegének a kiszámításánál nem történt-e tévedés. Ezt az érdekeltektől a táblázatból összegszerűen látja s a lakáspenz- és egyéb kimutatások is összegszerűen tájékozódást biztosítanak. Közölni fogja továbbá a segédlet a gazdasági hivatalokat is érdeklő összes eljárási módokat és tudnivalókat, többek között: a beszámítható szolgálati idő kérdését, a nyugdíjösszeg kiszámítását, kérvénymintákat, azok mellékleteit, az ellátásokat ferhelo adókat, az ellátásokból eszközölhető levonásokat, a panaszzogot, külföldi tartózkodást, vasúti kedvezményt, gyógykezelést és sok más tudnivalót. A segédlet előrelátható megjelenési idejét és árát közölni fogjuk.

Fegyverhasználatok. A máriakémeti őrs állományába tartozó *Nagy György II.* őrmester és *Fehér Sándor* csendőrből állott járőr november 6-án Pécsen elfogta a körözés alatt álló *Kolompár Gyula* (Bangó) veszélyes cigányt és a nyomozás lefolytatása végett Berkesd és Pereked községekbe kíséerte. Pereked községből a járőr az Ellend községben elkövetett lopás színhelyére akarta kíséreni a foglyot. November 8-án 10 óra tájban Pereked község déli kijáratánál *Kolompár Gyula* násított természeti szükségletének elvégzésére kért engedélyt, majd ennek elvégzése után a kezén lévő bilincs meglazítását kérte azért, hogy felöltözhessen. A járőr teljesítette kívánságát, miközben a cigány megugrott és futásnak eredt. A járőr fegyverhasználatl fenyegette meg a szökevényt, majd, miután elfogására kilitás nem volt, 8 lövést tett reája, melyek közül 1 lövés eredményes volt: a cigányt jobb vállán találta. A gyanúsított mintegy 500 méter távolságra menekült és összeesett. Itt fogta el a járőr. Sérülése súlyos, de nem életveszélyes. A járőr elsősegélyben részesítette, majd orvosi kezeléséről gondoskodott. A kivizsgálás megindult. — A Nyúlfaui őrs *Kara József* őrmester és *Tóth Pál* csendőrből állott járőre november 10-én 20 óra 45 perckor Nyúlfaú községben verekedő egyénekkel szemben fellépett. A verekedők közül *Váci Lajos* és *Váci László* a járőrt megtámadták és egyikük lefegyverzési szándékából a járőrvezető puskáját megfogta. A járőr mindkét tagja szuronyfegyvert használt és mindkét támadót jobb oldalán megszurta. Orvosi vélemény szerint egyikük sérülése sem súlyos. Csendőr nem sebesült meg. *Váci Lajost* az őrs elfogta, míg *Váci Lászlót* szülei lakásán ápolják. Az eset kivizsgálás alatt áll.

Járőr megtámadása. A kislángi őrs állományába tartozó *Majoros József* törzsőrmester és *Czúcs István* csendőrből állott járőrt november 11-én 21 óra 30 perckor a kislángi Simon-féle kocsmánál *Sarvajcz János* ottani lakos — valószínűleg bosszúból — orozva megtámadta. A támadó Majoros törzsőrmester vállon tartott puskáját a tusánál balkezzel megfogta és egyízben a törzsőrmester balkarjába szúrta, azután elfutott. Időközben a járőrtárs szuronydőlést intézett a támadó ellen, de eredménytelenül. Majoros törzsőrmester sérülése könnyű. A járőrtárs nem sebesült meg. Az elmenekült támadót november 12-én fél 8 órakor az őrs elfogta. A kivizsgálás folyamatban van.

Sporteremény ismérése. *Csürös Gyula* ny. őrnagy úr, akinek a céllövészet terén elért kiemelkedő eredményei általánosságban ismeretekes, most a következő elismerő leíratot kapta: „Nagyságos *Csürös Gyula* úrnak, m. kir. ny. csendőr őrnagy, Nyíregyháza. *Vitéz Jakfai Gombos Gyula*, a honvédelmi minisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök úr Őnagyméltóságának személyes megbízásából van szerencsém megküldeni őrnagy úrnak a folyó évi Hadsereg Sportversenyek során kifejtett különleges, példaadó telje-

sítménye elismerésül a mellékelt ezüst serleget. Budapest, 1934 október 29-én. *Delmár Zoltán* s. k. a Hadsereg Sportverseny rendezőbizottságának elnöke. Elhez a szép eredményhez és elismeréshez szívből gratulálunk.

Tisztikaszinói hírek. *Mikulás gyermekesk.* December 7-én tartja az O. T. K. „Mikulás gyermekesk”-jét, amikor gyermekművészek, bohócok stb. gondoskodnak a gyermekek mulattatásáról. A részletes műsort a decemberi Kaszinó Lap közli. — *Tagsági igazolványok kiadása az 1935. évre.* A tényleges állományú tiszt- és tisztviselői kar az 1935. évi tagsági igazolványát 1935. évi január hó 10-ig számadótestek útján kapja meg. A nyugállományú stb. tagoknak postán küldik ki a fenti időpontig, ha tagdíjukat a folyó év végéig befizették, egyébként pedig a tagdíjuk beérkezésének sorrendjében. A „jóléti tag”-ok igazolványát az 1935. évi tagsági díj beérkezése után küldik meg, illetve mozielőadási napokon adják ki.

„A világháború.” Írták: *Aggházy Kamill* ny. ezredes és *Stepán Valér* százados. Igen nagy érdeklődést keltett az 1934-es könyvpiacra. Több ezer példány fogyott el belőle, úgy-hogy a kiadónak módjában van a 320 oldalas és 54 képpel ellátott díszes kiállítású könyvet, erős kartonba kötve, egészen szokatlanul olcsó árban, 2 pengő 90 fillérért a m. kir. csendőrség tagjainak postán bérmentve megküldeni. Akik a könyvet megrendelni óhajtják, nevük és állomáshelyük pontos feltüntetése mellett küldjék be fenti összeget a következő címre: *Lantos könyvkereskedés, Budapest, IV., Múzeum-körút 3.*

Csendőrségi közlöny. 22. szám. Személyes ügyek. Miniszteri rendeletek. Odaitéltetett: a II. osztályú tiszt szolgálati jel: *Marsay János* és *Somogyi Mihály* alezredeknek; a III. osztályú tiszt szolgálati jel: *vitész Cigány József, Porpáczy Jenő, vitész Bajay Ferenc, vitész Mészáros Ödön, Antalffy Sándor, vitész Joórend Gyula* és *Szirtes Ferenc* szds.-oknak — Állandó nyugállományba helyeztetett: *Orbán Ferenc* V. kerületbeli thts. — Várakozási illetményekkel szabadságot tettek: *Bulyáki Antal* VI. kerületbeli fegyverszaki főmester, *Marton Lajos* VII. és *Toldi Mózes* VII. kerületbeli thts. — Nemesség elismerése: *Deseő Sándor* III. kerületbeli örgy régi magyar nemessége elismertetett. — Névváltoztatások: *Berviler János* szds. családi nevét „*Berényi*”-re, *Fuchs István* Károly szds. „*Tátrafy*”-ra, *Eisenhammer István* prbeső. „*Endrődi*”-re, *Dominek József* prbeső. „*Daluoki*”-ra, *Lesták András Mihály* prbeső. „*Légrádi*”-ra, *Tima Gyula* prbeső. „*Terényi*”-re, *Zacsovics Kálmán* prbeső. „*Zentai*”-ra, *Boruzs Sándor* prbeső. „*Bánföldi*”-re, *Baumann János* prbeső. „*Bánföldi*”-re, *Ruzsvánszki Endre* prbeső. „*Rózsahegy*”-re és *Szabics Pál* törm. „*Hazafi*”-ra változtatta át. — Szabályrendeletek. Az éves gazdasági eselések szolgálati idejének rendkívüli meghosszabítása. — A Nyut. helyesbítése. — Csendőrség elhelyezési kimutatásának helyesbítése. — Egyes kincstári bélyegek forgalomból való kivonása, továbbá új kincstári bélyegek forgalombabocsátása és a forgalomból kivont kincstári bélyegek becserélése. — Felsőhangony—Hrmavec (Harmac) útvonalak mellékütkénti megnyitása. — Szatmár-ecseke—Csekei—szeg mellékút forgalmon kívül helyezése.

Ki tud róla? *Sztankai Vilmos* csendőrt, aki 1929-ben Pécsen, mint tizedes szolgált, keresi *Stosz Ernő* női fodrász, komlói lakos.

Csendőrségi tollforgó átírás, költ. javít: *Dél József* ny. tiszthelyettes, Budapest, VII., Kerékvártó-utca 71; *Fekete Imre* ny. törzsörmester, Új-Hatvan, Toldi-utca 2 és *Várfai Mihály* polgári altiszt, Budapest, I., Bőszörményi-út 21. *Árak és munkadíjak:* szép, új díszlappal, válogatott tollból 10 P, szolgálati tollforgó, nagyság szerint 5—6 P, régi toll átkötése, pótlás nélkül 1 P, pótlással 2 P, beküldött új toll vágása és megkötése, pótlás nélkül 3 P, pótlással 3 P 50 fillér. A postaköltséget a megrendelő viseli.

Eladó: egy „*Corona Typewriter*” gyártmányú, jókarban lévő, 4 soros, 42 billentyűs, hordozható írógép, készpénzfizetés mellett 180, részletre 200 pengőért. Érdeklődni lehet: *Dömötör Lajos* csendőrnél, Gelse, Zala megye.

Meliéklet. Lapunk mai számához csatoltuk a Tribon ruházati áruház rt. (Budapest, VIII., Üllői-út 14.) mellékletét.

SZEMÉLYI HÍREK.

Örsparancsnokká kinevezettek. A budapesti I. kerület állományában: *Dobos Sándor, Farkas Ferenc, Cs. Kovács János, Domonkos László, Baráth László* és *Toldi Ferenc* thts.-ek. — A pécsi IV. kerület állományában: *Fincza Endre, vitész*

Nádudrari Sándor, Abrahám István, Somodi Zsigmond, Kálmanczelhy Sándor, Gyelvai István, Göröcs Péter és *Balázs István* thts.-ek.

Előléptek. A budapesti I. kerületben tiszthelyettesé: *Kovács Gábor I., Gaál Béla II.,* és *Csöke László* v. törm.-ek; törzsörmesterré: *Madarasi Pap Sándor, Bodiczky Kálmán, Szegeő Mihály, Tóth Mihály, Deák Albert, Süveg József, Tóth György I., Gere Kálmán, Csató István, Csapik József, Vida József, Lakatos Dániel, Kiss Sándor I., Hegedűs Henrik, Doka Sándor, Pál András, Szaboles Andor, Roma Gábor, Ugyan Mihály, Molnár János II., Poór Pál, Juhász József, Olá Gyula, Békési József, Dani József, Szalóki Lajos, Haraszlos András, Szamosfalvi (Lapsánszky) András* és *Jördánszky Gábor* örm.-ek; örmesterré: *Tömöri Gyula, Horváth József VII., Nyitrai László, Pálházi (Paticska) János, Nagy Kálmán* és *Haraszi László* cső-k. — A székesfehérvári II. kerületben törzsörmesterré: *Kovács János III., Turó József, Németh István I., Tóth József III., Varga Vendel, Szivos János, Haraszti István, Nagy Imre I., Sziklai (Czódi) Gergely, Bognár Sándor, Gulyás Sándor I., Horváth Bertalan, Horváth Sándor, Ludván István, Nemes József, Pap Kovács Sándor, Takács János V., Turyogi János, Batki Gyula, Juhász János, Nagy Károly II.* és *Ferenc Máté* örm.-ek; örmesterré: *Szajkó István, Berkes József I., Németh Miklós, Lengyel Antal, Kovács Lajos, Szopori János, Mészáros László I., Válint Béla* és *Nagy István* IV. cső-k. — A pécsi IV. kerületben törzsörmesterré: *Füredi József, Radnóti Ferenc, Bérczes Lajos, Csaba József,* nemes *Döbrösy Ferenc, György Adám, Hegedűs Dániel, Szigeti Antal, Csapó József, Czili József, Kovács Jenő I., Kecskés János, Jelas Ferenc, V. Nagy Bertalan, Gálos Gyula, Bécsi István, Palánki Lajos, Naszvadi József, Ladi Ferenc, Szilágyi Ferenc, Dobos István, Makra Balázs, Vágó József, Papp Lajos III., Bodó Imre, Gonda András, Zalaréti Miklós, Márton János, Bittó Ferenc, Bognár Ferenc, I., Pelei János* és *Szécsényi Imre* örm.-ek; örmesterré: *Csizmadia József, Balogh István, György János II., Kiss József, XII., Tamás András* és *Puskás Ferenc* cső-k. — A szegedi V. kerületben tiszthelyettesé: *vitész Turi János* v. törm.; törzsörmesterré: *Butor József, Károly Sándor, Nagy Endre, Gáspár Lajos II., Fehér Elck, Bérczes János, Butor Aladár, Söki János, Galambos Kálmán, Ökrös Vince, Kemény Márton, Debiódi József, Mónus Pál, Horváth Lajos II., Csomós József, Várnagy Imre II., Nemes Balint* és *Révész Ferenc* örm.-ek; örmesterré: *Szabó László, Virág András, Enyedi András, Szivós Mihály* és *Hadnagy István* cső-k. — A debreceni VI. kerületben tiszthelyettesé: *Gácsi József* v. törm.; törzsörmesterré: *Rozonyai György, Berényi Ferenc, Szondi István, Herczeg János, Balogh Antal II., Bagoly István, Laczkó Sándor, Szücs Miklós, Pályi Dániel, Tarjánai József, Szentmiklósi Péter, Németh Ferenc II., Sebestyén László, Tallódi József, Balogh József I., Nagy Imre, Tokár Lajos, Gombai István, Kerti György, Gaál László, Erdei József, Antal Antal, Kolozi Sándor, Karikás György, Várnagy Imre, N. Juhász József, Mocsári János, Szijjártó Lajos, Cs. Szabó Imre, Hegedűs István, Nagy Sándor IV., Tökés József, Szilágyi Károly I., Varga László, Tanyadi Imre, Kocsis Bertalan, Sebestyén Lajos* és *Ungvári József* örm.-ek; örmesterré: *Sasfalvi Károly* cső. — A miskolci VII. kerületben törzsörmesterré: *Boltka Lajos, Szegedi Imre, Szegő Károly, Ujvárt Imre, Szikla József, Kálla János, Barla Mihály, Mátyus Antal, Szabó Balint, Dobó József, Kiss Ferenc, Tamás János, Makó István, Lénárt Mátyás, Gál Lajos, Bárdos Pál, J. Kiss Sándor* és *Csiba Ferenc* örm.-ek; tiszthelyettesé: *Szakál Elemér* v. törm.

Véglegesítették: A budapesti I. kerület állományában: *Buzás (Buzi) Balázs, Várszegi (Valastsek) Kálmán* és *Jancsi Ferenc* cső-k. — székesfehérvári II. kerület állományában: *Duli Béla* cső. — A miskolci VII. kerület állományában: *Kolozsvári András* cső.

Házasságot kötöttek. A budapesti I. kerület állományában: *Jakus Gyula* törm. *Szabó Erzsébet*tal, *Markotabögöden, Kiss András* I. törm. *Ladányi Eszter*tal, *Gyónon, Egerszegi Sándor* törm. *Baksa Agnessel, Gyermelyen* és *Doka Sándor* törm. *Bolla Jolánnal, Lovászponton.* — *A székesfehérvári II. kerület állományában:* *Gévay János* törm. *Pál Lidiával, Sárboárdon, Koppányi Károly* thts. *Horváth Antónia*-val, *Magyaróváron, Teke Sándor* törm. *Székér Annával, Hegyfalun* és *Perzsa József* ny. áll. törm. *Nagy Margittal, Középszikázon.* — *A pécsi IV. kerület állományában:* *Balaton Sándor* törm. *Daczi Ilonával, Fülöpszálláson, Jankó János* törm. *Pulovics Klárával, Pomázon, Nyirő Lázár* törm.

Taál Máriával, Kecskeméten és R. Kiss Sándor törm. Punczmann Máriával, Sükösdön. — *A szegedi V. kerület állományában:* Madarász Gyula örm. Maját Máriával, Szolnokon. Szentmihályi Pál törm. Kusz Máriával, Makón, Iván János thts. Mészáros Irénnel, Szegeden, Gyömrei (Gyorkovits) Pál törm. Kánya Ottlival, Csanádapácán és Ökrös Vince örm. Balogh Ilonával, Orosházán. — *A debreceni VI. kerület állományában:* Sevevényi László thts. Vértes Erzsébettel, Debrecen, Takács István törm. Köveskúti Máriával, Nyíregyházán és Budai András törm. Bakai Ilonával, Nagykállóban. — *A miskolci VII. kerület állományában:* Zoltán István törm. Szandtner Aranka Etelkával, Miskolcon.

Családi hírek. *Elhalálozott:* Belédi István I. kerületbeli aldgy. felesége, Beér János V. kerületbeli thts. felesége és Kovács Imre III. thts. Imre-Dániel nevű fia.

Született: Vitéz Balla József I. kerületbeli szds-nak *Mária-Magdolna-Margit* nevű leánya, *Bagi József* I. kerületbeli thts-nak *Sándor-József* nevű fia, *Papp Lajos* I. kerületbeli thts-nak *Ilona-Erzsébet* nevű leánya, *Bártfai Lajos* I. kerületbeli törm-nak *Zsófia-Mária* nevű leánya, *Józsa Mihály* I. kerületbeli thts-nak *Gabriella* nevű leánya, *Majdu József* I. kerületbeli törm-nak *József* nevű fia, *Cser János* II. kerületbeli thts-nak *János-István* nevű fia, *Harmath Gyula* III. kerületbeli törm-nak *Elvira* nevű leánya, *Fülöp János* I. IV. kerületbeli thts-nak *Miklós-Jenő* nevű fia, *Kovács Adám* IV. kerületbeli törm-nak *László-Béla* nevű fia, *Szabados György* IV. kerületbeli törm-nak *Julianna-Janka-Mária* nevű leánya, *Barabási Sándor* IV. kerületbeli thts-nak *Sándor* nevű fia, *Terényi Ferenc* V. kerületbeli törm-nak *Ferenc-István* nevű fia, *Sándor József* VI. kerületbeli törm-nak *Mária* nevű leánya és *Dobos György* VI. kerületbeli thts-nak *György* nevű fia.

senkinek sem adunk felvilágosítást. Jeligéül legcélszerűbb kisebb helység nevét vagy ötjegyű számot választani. Annak, aki jeligét nem jelöl meg, nevének kezdőbetűi és állomáshelye alatt válaszolunk. Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőrségi lekszikon“-rovatban válaszolunk. Előfizetést csak a csendőrség, honvédség és az állami rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. A csendőrség tényleges és nyugállományú leányegységei egyénei az előfizelési díj felét fizetik. Előfizetni csak legalább félévre lehet. Az előfizetéseket kérjük pontosan megüjtani, mert felszámítást nem küldünk. A nekünk szánt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.512. számú postatakarékpénztári csekk számlájára befizetni. Szerkesztőségi órák naponta 8–14 óráig. Címünk: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest, I., Bősörményi-út 21. szám.”

—:0:—

Rákóczi. A helyes jelentkezés a következő: a) *Örsparancsnok (helyettes):* „Százados úr (ha személyesen nem ismeri: X. Y. tiszthelyettes) alázatosan jelentkezem, mint örsparancsnok (helyettes). Rendszeresített létszám kilenc, tényleges létszám hét, jelen van négy, távol három csendőr, kettő szolgálatban, egy kórházban.” b) *Ha sem az örsparancsnok, sem a helyettese nincsen otthon, hanem a rangidős jelentkezik:* „Százados úr (X. Y.) alázatosan jelentkezem, mint rangidős törzsörmeister. Az örsparancsnok úr ellenőrző szolgálatban van holnap 5 óráig.” c) *Szobaparancsnok:* „Százados úr (X. Y. törzsörmeister) alázatosan jelentkezem, mint szobaparancsnok. Hat ágy, négy csendőr.” d) *Napos:* „Százados úr (X. Y. csendőr) alázatosan jelentkezem, mint napos.” e) *A csendőr, aki pl. kaput nyit, ha nem napos:* „Százados úr (X. Y. csendőr) alázatosan jelentkezem.” 2., 3., 4. lekszikonválaszt kap.

L. M., örm., Pacsa. Olvassa el lapunk 1929. évi 22. számában közölt 136. lekszikon-válaszunkat.

Bicske F. m. Vitéz Ridegh Rajmond örnagy úr „Közúti közlekedési balesetek” című könyvének 4 pengő az ára. A könyvről egyébként a folyó évi 19. számunk hírei között részletes ismertetést adtunk. Melegen ajánljuk, nagyon jó könyv.

Hortobágy. Olvassa el a folyó évi 21. számunkban „H. L. Dad” jeligére küldött üzenetünket. Önök egyszerűbb kérdés előtt állanak, mert az ara protestáns, az egyházi esküvőnek tehát nincs akadály.

Balaton. Helyi átköltözésnél az átalány felét folyósítják, mert az ilyen költözéssel is van kiadás. De ebből nem következik, hogy a Szut. 214. pontjában tárgyalt átköltözködési szabadságnak is a fele volna illetékes. Helyben átköltözködési szabadság egyáltalán nem illetékes, de ha kihallgatáson előadja az indokolt kérelmét, hogy az átköltözködéskor önre is szükség van, megfelelő szolgáltatmentességet bizonyára kap. Az ugyanis nagy különbség, hogy valaki az egyik utcából a másikba szállítja a bútorait, avagy pl. Körmenről Mátészalkára.

Orgona. Derék bajtárs. Először lemond a szabadságáról az örsparancsnoka kedvéért, azután lemond egy másik bajtársra javára, akinek családi ügyei vannak, közben vérszemet kapnak körülötte s mindenkinek családi ügye támad, hogy a szabadságramenésben elébe jussanak. Ön engedi őket, menjenek s mire észreveszi magát, november közepén vagyunk. Most már legalább azzal szeretné magát kárpótolni, hogy a karácsonyi ünnepek is benne legyenek a szabadságában, már csak azért is, mert nyolc éve csendőr és még egyszer sem töltötte együtt a szüleivel a karácsonyt. Igen ám, de az örsparancsnoka úgy intézkedett, hogy mielőtt az előtte levő bevonul, azonnal kérje ki a szabadságát s akkor pedig éppen két nappal az ünnepek előtt be kellene vonulnia. Most azt kérdejük tőlünk: mit csináljon? Hát először is: máskor gondolja meg a dolgot jobban az előzékenységet terén. Az az érzésünk, hogy túlmont azon a határon, amit a bajtársiasság komoly szempontjai megkövetelnek. Most pedig adja elő a szabadság iránti kérelmét, kifejezetten azzal a kéréssel, hogy a karácsony belessék. Ha lehet, előjárói bizonyára méltányolni fogják az erre vonatkozó indokait.

T. I. gy. törm., Tevel. 1. Válasz a lekszikon-rovatban. 2. Nem jutottunk a nyomára. Maga a név nem kifejezetten idegen, de nem is kifejezetten magyar hangzású, felfogás dolga, melyiknek vesszük. Ne sajnálja, a mostani szebb.

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kézírásos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. A közlemények fogalmazási átcsiszolásának és ha szükséges, tartalmi módosításának, valamint a törlés és kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak. Aki azt akarja, hogy közleményét változtatás nélkül közöljük, írja reá a kézirat első oldalára piros íróval: „Szó szerinti közlését kérem!” A kéziratot kérjük a papírnak csak egyik oldalára, félhasábosan, írógéppel kettes sortávolságra, kézírással pedig jól olvashatóan és nem túlsűrű sorokban írni. Olvashatatlan kéziratot nem foglalkozunk. A kéziratokban semmiféle rövidítést nem szabad használni. Kéziratot csak akkor küldünk vissza, ha a szerző megcímzett és válaszbellyel ellátott borítékot mellékel. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ. Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének írásbeli nyilatkozatát, hogy a felvételnek a szokásos tiszteltíj ellenében való közléséhez hozzájárul. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részestítjük, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnymatni. A nyomdai korrek-túrát mi végezzük, korrek-túralevonatot csak kivételes esetben adunk. Szerzőink különnyomataikat közvetlenül a Stádium-nyomda igazgatóságától (Budapest, VI., Rózsa-utca 111.) szíveskedjenek megrendelni, amely azt velünk kötött szerződésének árszabása szerint köteles elkészíteni. Minden hozzánk intézett levélre válaszolunk, de csak szerkesztői üzenetben; magánlevelet akkor sem írunk, ha a beküldött válaszbellyel együtt mellékel. Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Névtelen levelekre nem válaszolunk. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk, azok tartalma vagy beküldőik kiléte felől

Torna. Vitézeknél a nősülési kérvény benyújtása nincs szolgálati időhöz kötve, sem pedig rendfokozathoz. Sorszámolás alól azonban az ilyen kérvények sincsenek felmentve. A túlkorai nősülést azonban — ha már ezt is megkérdezte — nem ajánljuk. Jobb, ha a fiatalkori szerelem házasságkötés előtt repül el, mint utána. Ha pedig nem repül el évek múltán sem, akkor legalább nyugodtan mehet az anyakönyvvezetőhöz. De van sok más szempont is, ami a korai nősülést nem teszi ajánlatossá. Úgy két-három év múlva gondolhat a kérvény benyújtására.

Hernád. Lovas legénység a 19.043—eln. 5. 1921. sz. H. M. rendelet 20. pontja értelmében szolgálaton kívül is lovas-csendőrkardot visel.

1906. Olvassa el a szerkesztői üzenetek elején adott tájékoztatásunkat. Természetes, hogy minden csendőr lehet előfizetőnk. Az előfizetési díjat biankó csekklapon küldje be december 15-ig.

Sz. Imre hegy. Keresztnévből származó, magyar hangzású név. Nemes családok is viselik. A keresett tisztí címet ugyanerre a jeligrére később adjuk meg.

K. P. őrm., Budapest, 1. tanalosztály. Amit a folyó évi 3. számunkban „Sz. J. cs., Sárosd” jelige alatt üzentünk, helytálló. Odaítéltek a háborús emlékrmet a fiatalabbik fiúnak is, ha az özvegy anyja és a legidősebb fiú nyilatkozatot ad, hogy erről az igényéről a kérelmező fiú javára lemond. Mivel azonban a vonatkozó írott feltételek között ez nem szerepel, a szolgálati úton beadott ilyen kérelmeket az előjárók nem továbbítják az odaítélésre hivatott szervhez, hanem a kérvényt visszaadják, azok a polgári egyének viszont, akik közvetlenül igénylik ezen az alapon a háborús emlékrmet, megkapják. A közeljövőben intézkedés várható, hogy ez a gyakorlat a csendőrségre is kiterjesztessék.

Sopron. 1. Ha új állásba lép, ott nem veszik figyelembe, hogy a csendőrségnél hány szolgálati éve van, hanem annak az állásnak megfelelő fizetést kapja, amelyekben alkalmazták. A postánál a legalacsonyabban kell kezdenie, egészen alárendelt, majdnem szolgálai minőségben. 2. Ha igényjogsultsági igazolvány alapján állást kap, szolgálati úton kell kérnie, hogy a kötelezője letelte előtt leszerelhesen.

Vadvirág. 1. Olvassa el az 1932. évi 17. számunkban „Vitatkozók” jeligrére küldött üzenetünket. 2. Olvassa el az 1933. évi 2. számunkban „1933” és ugyanannak az évfolyamnak a 23. számában „2613” jeligrére adott üzenetünket. 3. A 19.043—eln. 5. 1921. sz. H. M. rendelet II. fejezet 28. pontja szerint a kevésbé viselhető pantallót csizmanadrággá át lehet alakítani. A mintát megtalálja a Csendőrségi Közlöny 1923. évi 11. számához mellékelten.

Százados, Hódmezővásárhely. Vitéz Véghváry (Vroblevsky) Elek ezredes: Szeged, vegyesdandár parancsnokság; vitéz Pekle Béla határőrezredes: Győr, határőr kerületi parancsnokság; vitéz Alszászy Károly ezredes: Budapest, I., Dísz-tér 17.; Swoboda Lajos ezredes: Budapest, I., Színház-utca 7.; vitéz Eibenforsti Tesar Szilárd ny. alezredes: Pécs, Tüzér-utca 6.

11.111. Vitéz Kozma Zoltán őrnagy: Budapest, I., Szent György-tér 3.; Pirkner Ervin (nem Ernő) ny. ezredes: Szom-

bathely, Jókai Mór-utca 18. A levelében említett alakulatok irattárát próbálja a szombathelyi vegyesdandár parancsnokságnál keresni.

Torda. Nincs rá lehetőség. Az új címet előjegyeztük.

Tisztí címek. Jeszenitzei Jankovich László ny. ezredes: Tésa, u. p. Vámosmikola; Eperjessy Géza (nem Lajos) százados: Budapest, Ferenc József-laktanya; Bokody Gyula (volt tart. zászlós): Budapest, I., Hengermalom-utca 2.

Kéziratok.

Nessuno. Ez nem sikerült. Leitátás tárcában sem lehet szolgálati eszköz, kihagyni pedig átdolgozással sem lehet, mert elvész a tengely. Irni tud s a múltnak sok szép, romantikus emléke bújik meg a sorokban, de erőteljesebb és szolgálati szempontból is kifogástalan témát kérünk.

A kakastoll. Sokszor inkább bosszantó, semmint humoros, hogy a próbacsendőr ügyetlen. Ez is ilyen eset. Ha igaz a történet, akkor el az ilyen próbacsendőrrel, mielőtt még nagyobb galibát csinál, ha pedig nem igaz, akkor nem történet s így nem való csendőrhistoriának.

A kulcs. Ugyanaz, mint az előbbi kakastoll-historia. Nem közölhető.

Sz. T., Solymár. Van egy szép mondata, általában is a szolgálat egyik érdekes pillanatát figyelte és írta meg ügyesen, de mert csak egészen egyéni, apró, színes kis benyomásról van szó, nem közölhető. Irogasson szabadidejében, van érzelme hozzá, később erősebb dolgok is sikerülhetnek.

Zsibó 77.777. Közölni fogjuk. Világos, oktatásnál jól érvényesülő írásmód, szívesen veszünk mást is.

Zs. B. Közöljük.

V. A. tthts., Pécel. Kivonatosan közölni fogjuk.

Tél. Kettő a mai számunkban, a többi később jön. Szívesen látjuk az írásait.

BÚTOR tartós, modern kivitelben, kényelmes részletfizetésre kapható:
KISIPARI TERMÉKEK BÚTORCSARNOKA RT.
Budapest, VII., Dohány-utca 66. sz.
Fióküzlet: VII., Péterfy Sándor-ú. 40. Hernád-u. sarok.

Élelmiszer és Áru Szállító kft.

Budapest, VII., Gizella-út 49.

Telefon: 977—34 és 974—29.

Katonai és csendőrségi intézmények, kórházak, zárdák, tanintézetek stb. szállítója.

Felhívjuk a csendőrsök figyelmét a 16 oldalas

karácsonyi áriegyzékre,

melyet egyidejűleg a csendőrsök címére megküldöttünk. — Árjegyzékünk rendkívül előnyös árajánlatot tartalmaz. — Aktuális karácsonyi cikkek, kávé, tea, fűszer és gyarmataruk, déligyümölcsök, csokoládé, kakaó, kekszek, sütemények stb.-re. — Csoportos rendelés esetén hitelt is nyújtunk.

Garantáltan vízmentes saját készítményű

tiszti cugoscipő, lovaglőcsizma, szolgálai cipő zartnyelűvel, olcsó árban, eisorangú minőségben kapható mérték szerint is.

TURÁN SPORTCIPŐÜZEM

III. Tornóczky János

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 49. sz. Telefon: 22—3—53

Címre ügyelni! Mindenféle sportcipő készítését, javítását vállalom!

TRIBON RUHÁZATI RT. BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-ÚT 14.

Téli szövet- és selyemujdonságok és az összes egyéb ruházati cikkek nagy választékban. — Olcsó árak — Megbízható minőség — Pontos kiszolgálás — Legkedvezőbb fizetési feltételek

Naplóm a világháborúból.

— Harcok a gyönyörű Erdélyért. —

Írta: KÓRIK GÁBOR
tiszalóki földműves, volt népfelkelő
örmester.

(23)

A gyimesi völgy lakosai ékes magyar nyelven beszélő székelyek, úgynevezett „csángók”, s meglehetősen szegények; az a hosszúszerű birka és pár szarvasmarha az egész vagyónuk. Én nem tudom, hogy miből élhetnek. Néhány asszonnyal beszélgettem is effelől. Allításuk szerint a békevilágban Romániába jártak ki dolgozni és a szegényes életmódjukhoz szükséges élelmet ott keresték és szerezték be. Ruházatukat is ők maguk készítették, ki nem adnak egy krajcárt sem... A nők is férfimódra viselik a fehér birkaszőrből maguk fonta, szötte, varrta, bokáig érő nadrágot. Lábbelijöket sem suszterek, csizmadiaik varrják! — bocskort hordanak. Egy „nénemasszonytól” megkérdeztem:

— Néni! Menyasszony korában talán mégis volt csizma a lábán! — Mire azt feleli:

— Szívem! Bocskorba mentem bizony én a templomba, az esküvőmre is! — A nőnek a nadrágon felül mégis van egy szűk kötényük. A fiataljainál olyan szűk ez a kötény, hogy éppen úgy az idomaikhoz szűkül, mint a pesti hölgyeknek — néhány éve — a „bukjfel szoknya”. Ez a kötény is valami barna szőrvegyüleből fonódik, szövődik, szóval a körülmények kényszerítő hatása folytán igen nagy itt az egyszerűség. Amennyiben az én hatalmamban állana, ezt a népet és az ezekhez hasonlókat letelepíteném Arad megyében, vagy a Délvidék bizonyos részein.

Délután volt már, mikor Csik Gyimes-Felsőlokra értünk. Ez a falu csaknem porráégett. A falu felett ívelt át az a vasúti híd, amely az egyik hegyről a másikra átépült a völgy felett. A vasút ugyanis itt jön ki az Olt völgyéből át a hegyeken és a hegyek alatt a szükséghez képest fúrott alagutakon. Amint ez a vasút a völgy felett, Mádéfalva felől átjön, itt megfordul a keleti oldalra és úgy halad tovább a műút és a patak mellett végig a gyimesi völgyön át — Romániába.

Gyimes-Felsőlokon a kultúrának is volt némi látható nyoma; mert ahol vasút van, ott kultúra is található. Együtt járnak. Szép állomás is volt itt; de most porig égett. Valami fából épült vasúti vendéglő is volt itt, de ez is földig égett. A híd, a szép magas híd, a földön hevert három darabban, ezt augusztus 28-án éjjel robbantották fel a saját árkászaik. A hatalmas kölabakat is kiütötték alóla. A hídtestet már kijavították és a földön vastag fenyőgerendákra emelték. Az ellenség már a hidlábak építéséhez is hozzáfogott, cementből kezdték építeni, de persze, mi megzavartuk őket a munkájukban. Alaposan elrontottuk bizony mi ezt a hidat, ami pedig, mint most utólag kiderült, ebben a pillanatban minkünk is óriási kárunkra volt. Annál inkább óriási jelentőségű volt a román betörésre — elrontása, mivel a nagyszámú ellenség itt a mindenféle hadiszerek pótlásával megakadt, s innét székéren kényszerült végezni a szállítást. Olyan alapos volt ez a rombolás, hogy ennek a hídnak a kijávítása hónapokat igénybe vett volna. Amint láttuk, már hozzá is fogott az építéshez, de amit csinált, nekünk építette. A gyimesi vasútnak azonban ez a része volt az, ahol egykönnyen nem lehetett kijavítani a rombolást. Mégis, ha mi ezt le nem romboltuk volna, az ellenség pompásan végezhetne volna szállításait az Olt völgyébe, sőt onnan tovább Brassó felé és a Maros felé is.

Bármilyen szegény a gyimesi völgy, de iskolákban nincsen hiány. Minden falunak elég szép új iskolája van, amit az ellenség sem égetett fel. A bemocskolásán, az ablakainak a beverésén kívül nem igen esett bennök egyéb kár. Estefelé járt az idő, amikor Gyimes-Középlokra kerültünk, a határ bár innét még körülbelül tizenöt kilométernyire esik, az állomás körül már itt is vannak holmi vám- és vesztégépületek s ezekbe szállásoltuk be magunkat. Az állomás épületét itt is leégették. A vámpépületek ablakait kiverték, s ami a hivatalos épületben található volt, mind pozdorjává törték.

A paszuly-gulyás vacsora után bevacokolódtunk mi is valami helyiségbe, a békeidőben a fináncok szaglásták itt a ki- és beérkező csomagokat. Sokáig nem tudtam elaludni, mert az ingem alatt szakaszgyakorlatot tartott az a kellemtelen aprófőzész, amit sem én, sem rajtam kívül még igen sokan mások soha meg nem ismertünk volna a háború nélkül. A mostani létezésüket azóta észleltem, amióta olyan helyen is jártunk, ahol előtünk ellenség is volt már. Máskülönből Salgó Félix hadapród úr is szinte panaszkodott a fehérmű alatti mozgalomról.

Szökik előlünk az ellenség.

(Október 14, szombat.) Reggel nem keltünk korán. Úgy látszott, hogy a lovasság szerepel csak az ellenség üldözésében. Reggel még holmi hiányzó felszerelések kiegészítésével telt el a kevés idő. Nyolc órakor indultunk tovább. Később tudtam csak meg, hogy miért nem siettünk? Mi most az egyszer hátrább maradtunk tartaléknak, a többi zászlóalj ellenben még hajnalban elindultak. Tíz órara érkezünk Agyagospatak község alá. Itt meg kellett állanunk. Az útnak azon a pontján állottunk meg, ahol megtörik az eddigi

Trunkháza

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS KÉZBEN LÉVŐ EGYETLEN POSZTÓGYÁRÁTÓL
KÉRJE AZONNAL SZÖVETMINTÁINKAT ÉS ÁRAINKAT. BUDAPEST, XI. LENKE-ÚT 117.
SZÖVETLERAKAT ÉS MÉRTÉKSZABÓSAIG: IV. PROHÁSZKA OTTOKÁR-U. 8.
AZ EGYETEMÉI TEMPLOMMAL SZEMBEN.

északi iránya és keleti irányba fordul. Az innen Északra fekvő 1321 méter magas Bükk-havasból eredő hegyi patak itt ömlik a Tatros folyóba. A megállási helyünk mellett valami fűrésztelep működött még nem régen, de tegnapelőtt az ellenség ezt is porrá égette. A gyártelep széles vágányú iparvasútját is felszaggatták, szétrombolták.

Az ellenség a gyimesi völgy keleti kijáratánál ismét befészkelte magát. Néhány zászlóaljunk Gyimesbükknél megkezdte a tüzelést. Ágyúink is beleszóltak a dologba, s mi pedig a nagyszerű zene hangjainál remekül megebédeltünk. A jó meleg paszuly-gulyást alaposan lelocsoltattam a tiszturak borából. Gyimesbük tulsó oldalán tőlünk öt kilométernyire volt a mi tűzvonalunk. Az ellenség a gyimesi kaput tartotta kétségbeesetten. A kézfegyverek ritkán működtek, hanem az ágyúk mindkét részről annál inkább feleselgettek egymásnak. Zászlóaljunk egész estefelég ott pihent az útfélen egy meredek sziklafal tövében. A legénység úgy magát, mint a ruháját alaposan megtisztogatta a kövek között folydogáló Tatros patak vizében. Én magam is fehéreműt váltottam, s a levetett darabokat otthagytam a folyó melletti üres házban.

Napszállta előtt egy órával elcsendesedett a harci zaj. Az ellenség összekapta sátorfáját és megszőkött... A vele harcban álló zászlóaljaink Gyimes határfaluig mentek utána, de innét tovább nem követték. Mi napszálltakor bevonultunk Gyimesbükre. Ezen a meglehetősen nagy községen is meglátszott, hogy vasút van mellette. A határ közelsége miatt, a háború előtt itt is több és többféle állami hivatal lehetett, vámházak és hasonlók.

Bekvártélyoztunk. A mai tűzharc nyomait a sűrű gránátlöcsérek, srappellőtől megrongált épülettöredékek, s egypár gránáttól agyonlőtt ház jelezték. Emberben nem igen volt veszteségünk. Hívós októberi este volt. A mi kvártélyunkban az otthonlévő „nénemasszony” rokkant 82-es hős fiával tüzelgetett. Mi Schön Géza hadapródjelölttel a meghámozott, szeletekre vágott pityókát nagybuzgón sütögettük a tüzes vaskonyhán, s szépen megpirítva, megszóva, jól falatoztunk belőle. Olykor-olykor ugyan megrendült a föld alattunk, ami-

kor a kertben elhelyezkedett négy darab tizenötcentiméteres mozsarunk megdördült, jókora csomagokat küldözgetvén a hazájába visszakergetett ellenség után. Innen öt kilométernyire van már a határszoros. A mi tizenötcentis lövedékeink oly messze berepültek az ellenség földjére, hogy robbanásokat cseppet sem hallottuk.

Ágyúdörgés között aludtunk el. Jókora reggel indultunk, s hét órakor már Gyimes községben voltunk. Ez az utolsó magyar község. A Tatros patak itt kiszélesedik a medrét elborító kötörmelék-akadályok miatt. A falu csak éppen a határt érinti. A határt előző kökerítés a válaszfal a szintén határ melletti, Román-Palánkatól. Szép nagy állomás volt itt is, most ez is leégett a vámházakkal, vendéglőkkel együtt. A Tatros patak majdnem lefoglalja az egész szoros szélességét. A kocsiútnak, a vasútnak itt is magas híd épült, de persze, most minden ilyesmit szétromboltak. A gyönyörű magas híd ívei félvéggel a patakba zuhantak, a felső részük meg az égnek állott, s a fahidak most is égték.

A lovasság és mi könnyű szerrel átmentünk a széles patakon. A víz sehol sem ért térdnél feljebb. Az ágyúknak és a vonatszállítmányoknak azonban ideiglenes hidat kellett rög-tönözni.

Átlépjük a román határt.

Amire szeptember hóban alig, sőt nem is mertem gondolni, megtörtént. Az ellenség ki van verve, eszeveszetten fut a hazájában is. Merész álmainak befellegzett. A nagyhangú feliratok, amiket a Székelyföld házaira, kapuira mindenütt felírtak, megsemmisültek. Amerre csak jártak a Székelyföldön ugyanis, mindenütt felírták a házakra, kerítésekre — „Romanie Mare! (Nagy Románia!)”

Október 15-én, szép napfényes vasárnap reggel nyolc órakor átléptük a — határt... Minden honvéd büszke volt erre, hát én még hogyné örültem volna. Volt rá okom! És ha akkor nem rótt meg érte senki, most is megbocsáthat az olvasó, ha azt a merészséget vettem, hogy a pihenő zászlóalj mellett egy, kősziklára leülvén, sapkámat a zöld pázsitra

Nincs nagyobb öröm, mint megajándékozni azt,

AKIT SZERETÜNK!!

Erre gondoltunk akkor, amikor karácsonyi olcsó ajándékesomagjainkat összeállítottuk. Ruházati cikkek a legcélszerűbb ajándékok!

V á l o g a s s o n !

VAN: 20.— P

30.— P

40.— P

1 kézzel himzett sarmóz kombiné
1 pár malt selyemharisnya
1 pár nyilas selyemharisnya
1 nehéz gyapjúsál

1 ajouros női sarmóz hálóing
1 himzett kombiné
1 pár nyilas selyemharisnya
1 nehéz gyapjúsál

1 gyönyörű divatos, finom, kötött kabát
6 db színes női zsebkendő
1 selyemsalín divatos leher vagy színes sál
1 pár malt selyemharisnya
1 pár nyilas selyemharisnya
1 duplakötésű selyem női nadrág

Az ajándékesomagot a megadott címre portómentesen szállítjuk. Azok ára 1935 február hó 1-től 6 havi részleteiben fizetendő. A szállított áruk minőségéért, a szállítás pontosságáért cégünk felelős. Meg nem felelő árut szívesen kicserélünk.

REFORM

ruházati rt.

Telefon: 130-96 és 132-96.

Bpest, VI., Vilmos császár-út 5.

téve, — nagy gondolatokkal teli szívvel énekelni kezdtem. Az ének, amit énekeltem, nincs benne semmiféle zsoldáros könyvből. A haretér termette, tizenöt telén kelt ki a Kárpátok véráztatta köveiből, ott, az uezsoki harcokban. Keveset kellett fordítani rajta, éppen ide illett. Néhány friss honvédsír is volt közel. Az este estek el a magyar hazáért.

Megásták egy honvéd sírját
A gyimesi völgyben,
Sírja fölé ráhajlik a
Fenyves erdő zöldje.
Agyüdürgés, trombitaszó
A búcsúztatója,
Vérrel hímzett gyeplepedő
Rózsás takarója...

*

Egyórai pihenő volt itt az átjáró előtt. Volt időm, hogy szemügyre vehessem a szorost. Itt a völgy anyira összeszűkül, hogy a folyó, vasút, kocsit körülbelül százötven méter széles helyen helyezkedik el. Magas, meredek hegyek határolják mindkét oldalról. Sőt a kétoldali hegylejtőn valami vár-bástyaszerű kőfal-építmény is észlelhető. Ez az építmény igen régi lehet, talán a tatár, vagy mit tudom én, milyen ellenség betörésétől védekeztek ezzel a székelyek. De bár-mikor épült is, most is pompás fedezékül szolgált a mögéje húzódo gyalogságnak. A két hegy lábánál is tovább kiépült a kőfal, ahol pedig a patak vize miatt nem lehetett kőfalat építeni, fából készítették kerítést. A Tatros-vize e fakerítés alatt folyt ki tovább Romániába, ahol is nevét a „Totrusu”-val cserélte fel. E fakerítésen tölgyfa kapu volt, s békeidőben ezen lehetett ki- és bejutni. Persze e kapunak csak az volt a rendeltetése, hogy a „finánc” meg tudja vámolni az elvámolni valókat. Erről a kapun a magyar finánc állhatott valamikor „istrázsát”, túlnét az oláh granicsár. Pihenésük közben a honvédek összefogdosták a patakban békésen úszkáló kacskákat, sok honvéd nyakig megfürdött e művelet közben, hasraesvéen, midőn a menekülő kacskákat kergette. Túl a határon, a műút pompás vashídon vezetett át a „Totrusu” felett, ezt a hidat nem rombolta szét az ellenség, de bár cpen, büszkén állott, vezetőségünk óvatosságából nem engedte rá a csapatokat, hátha alá van aknáva?!

Kilenc óra után szedtük-vettük magunkat, indultunk tovább. Az ellenség olyan messzire elhagyott bennünket, hogy a gyalogságunk kettős rendekben menetelhetett utána. A lovasság, a Csécsi-dandár, persze, most is elől volt, de közte és a gyalogság között az összeköttetés nem szakadt meg.

A romániai oldalon a legelső állomás Palánka volt. Nem szép, de meglehetősen nagy állomás ez. Nagy területen fekszik, sok terményraktárral. Az egyik nyitott oldalú raktár, amint láttam, tele volt gabonával és tengerivel. Volt itt legalább kétezer zsák termény felhalmozva, s ez volt az első zsákmányunk.

Ez is itt mintha a gyimesi völgynek lenne folytatása, éppen úgy, mint nálunk: a két oldalról magas hegyektől szegélyezett szűk völgyben az út, vasút és folyó összeszorult. A faluk csinosak, tiszták. A műút, mint a vasút — eddigi képzeletemet felülmulván — nagyon szépek és jókarban tartottak voltak. Minden középítkezésen meglátszott itt a jó-mód és az akarat, hogy ez az ország Franciaországot szereti utánozni. Sokszor megpihenvén, délre a harmadik oláh faluba értünk és letelepedtünk a falun végighúzódo magas vasúti töltés tövében. Csakhamar megérkezett a konyháuk és a har-

cosok megebédelték. Mi eddig egy emberi lényt sem találunk, de még egy konyhára alkalmas sertést, vagy tehénfélét sem. Az ellenség, úgy látszik, eléggé korán biztonságba helyezte mindezeket.

Kánikulának is odaillőn süttött a nap, s délután egy ór: kor elindultunk. A mi századunk előre volt küldve, hogy megpiszkáljuk a követészköz falu túlsó szegélyén elrejtőzködő ellenséget. A lovasság nagy része bevonult hátra, a jelek az mutatták, hogy rövidesen harcunk lesz.

Századunk messze elhagyta a többi csapatokat. Beértün Agasu román községbe. Bár tudtuk, hogy a község túlsó oldalán ellenség van, ez a tudat nem akadályozott meg bennünket, hogy a kulacsokat és magunkat meg ne töltsük a pincében talált és a huszároktól már fölgördített boroshordókból.

Agasu községnek a szélén jobbra viszen az országút és a vasút. Ez a vasút is elég tiszta és csinos volt. A valóságban leg görögkeleti temploma olyanformán nézett ki, mint a szabai gyerekek bethlehem-i temploma karácsonykor, tudni illik olyan sok cifra tornya volt ennek is.

Nem mentünk tovább, századunk behúzódo a vasúti töltés tövébe. Csupán egy több részre osztott szakasz küldetett előre — legyező alakban... A járőrök alig jutottak a fal széléig, tüzet kaptak. Gyorsan be kellett ásnunk magunkat, az ellenség ott volt előttünk ötszáz lépésnyire.

Tűzharcba bocsátkozunk az ellenséggel.

Két szakaszunk azonnal rajvonalba fejlődött és a falu magaslatos részére hasoncsúszva, az ellenség állásait egészen pár száz lépésnyire megközelítette. Az ellenség csupán puskatűzre szorítkozott. Szél hadnagyr úrnak nem volt szükséges jelentést küldeni a hátulmaradt parancsnokságnak, ezt a feladatot elvégezte a velünk együtt ott meghúzódo régecs honvédhuszárok hadnagya.

Este öt óra volt. Minden várakozásunk ellenére nem tört ki a harc. Az ellenség ritkán egyes lövéseket adott le. Ágyúval semmit sem lőtt, mi viszont nem támadhattunk, mert a csapataink még meglehetősen távol, hátra maradtak, mi pedig csak egy századdal és egy szakasz honvédhuszárral kerültünk az ellenséggel érintkezésbe. Az igaz, hogy nem sokat törődünk vele. Az a két szakasz, mely a faluban maradt, mint a rajvonalba ment két szakasz tartaléka, megkezdte a kutatást a faluban. Közel a templomhoz, tehát az olykor-olykor röpködő román golyóktól eléggé fedett helyen, csakhamar találtunk két igen nagy hordó bort, lehetett ezer liter is. Mindenki elhíheti, hogy nem ittunk többé aznap, sőt másnap sem vizet. A rajvonalba is becsúsztatunk este fakupákban bort. Sütnivaló is akadt az otthonhagyott kacsákból és kakasokból, Széplaki János este nyolc órára pompás tyúkpaprikást készített „nokedlivel”.

Mi a templomhoz közel, pár száz lépésnyire voltunk. Ez a templomkörüli magasabb hely némi fedezést nyújtott a néha-néha felénk repülő golyók ellen. Rajvonalkunk pár száz lépéssel túl volt a templomon és azon túl az ellenség volt elős. Meglehetősen jó hangulatban voltunk, a fiúk sok mézet is hoztak valahonnét, s így mézzel ittuk az oláhok borát, sőt dohányunk is akadt már. Midőn valamelyik honvéd egy méhesben — mézet keresvén — emelgette a méhkasokat, méz helyett az egyik méhkasot telve találta olcsó, apró pakli román cigarettadohánnyal. Az egész század a legjobb hangulatban volt; amikor, úgy este tíz óra tájban, lefektettem a fiúkat a vasút mentén az árokba. A löszermálha hordozó két kis lovacska az út közepén állott és szénából jól alájuk ágyaztak,

Fratelli Deisinger

kávé és tea behozatal

Budapest, IV. ker., Ferenciek-tere 1. szám.

◆ Kávé és tea különlegességek.

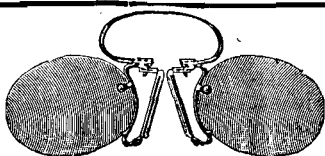
◆ A m. kir. csendőrségnek cukor, rizs és terményárak kivételével 5% engedmény.

◆ Kérjen árjegyzéket!

Calderoni és Társa

látványos Budapest,

V., Vörösmarty-tér 1. (Haas-palota) Tel.: 811-48.

Színházi látcsövek, szemüvegek és orrcsíptetők Zeiss punktál és Ultrasin üvegekkel.

Fényképezési cikkek nagy választékban

kötőfékjök vége a négy rakasz töltény egyik rakaszához volt kötve.

Kevéssel tíz óra után az ellenség szaporázni kezdte eddigi ritka lövéseit, s két román golyó — biztosan a toronytetők valamelyikébe megcsapódván, a heverő szakaszhoz repült. Az egyik elcsapódott valahová, de a másik beletalált az út közepén elhelyezett töltényrakaszba s kishíjja, hogy nem éppen a kis sárga lovat vagy az elégedetten cigarettázó máhászvezető bosnyákok, Marijankovics Gábort nem találta. Am így sem maradt el minden baj, mert ez a golyó, kifürkészhetetlenül, kiugrott a töltényrakaszból és Fervagner Péter soroksári tizedesnek a combjába fúródott. Péter tizedes éppen arról beszélgetett nekem soroksári dialektussal, hogy milyen szép szőlőjük van odahaza és hogy sokkal jobb boruk is terem, mint ez, amiből most nyakig jól laktunk. Nem akartunk végére érni ennek a beszédnek, egyszerre azután mégis csak hirtelenséggel vége lett, mert az eltorzult román golyó nagy sebet csapott a Fervagner Péter combján. Azonnal lehasítottuk a nadrágot róla, Széplaki János és Haselbach szanitések nagy szakértelemmel bekötötték Pétert. Fervagnernek így egyelőre be kellett szüntetnie abbéli törekvését, hogy mielőbb Bukarestbe érjünk, Széplaki azonnal kerített neki egy kétágú hosszú fát, amit megagyasztált hónaljmankónak és Fervagner Péter még az éj folyamán búcsút mondott nekünk és eldöcögött mankójával hátra, a segélyhely felé.

Hajnalban két óraker lassú döcögéssel megérkezett a konyha a — vacsorával. Fekete kávé hozott, de nem is annyira ez a fekete volt a fontos, hanem a dohány, kenyér és konzerva, amit a feketével együtt hozott. Mindezeket még hajnalban kiosztottam és jó is, hogy igyekeztem, mert amint majd kitudódik, nem jó lett volna sokáig várni vele.

(Október 16, hétfő.) Egy jó félórával azután, hogy a konyhakocsit elkergettem, az ellenség ismét sűrűbben kezdett lövöldözni. Jó, hogy kiment a konyha, mert a lovat alig-

hanem eltalálta volna egy bolondos golyó, már pedig akkor szorultunk volna Baróthy százados úrtól.

Reggel ismét szép idő lett. Az ellenség tüzelése is megszűnt. Azt hittük, hogy biztosan meglógott, anélkül, hogy komolyabban támadtak volna. Széplaki befészkelte magát egy útszéli házba és hozzáfogott főzni. Csakhamar ízletes tyúk- és kacsasültekkel kedveskedett. Tojás is akadt százszámra s így tűrhetően jól éltünk, a boroshordó meg az udvaron állott, csapraütve, az ihatott belőle, aki akart.

(Vége következik.)

Zártrend-pályázat.

Meg kell mondani, hogy:

1. az itt látható rajzon milyen alakulat van berajzolva;
2. miből áll ez az alakulat;
3. milyen alakzatban van ábrázolva;
4. „Félrajoszlop” figyelmeztető után a felállításban változás történik. Le kell rajzolni az alakulatot az így megváltozott felállításban.

Pályázatot csak a csendőrség legénységi egyéneitől fogadunk el. Határidő: 1935 január 1. A legjobb pályázatot szép irántúval és térképmérővel jutalmazzuk. Az eredményt az 1935 január 15-iki számunkban fogjuk közölni.

NYILT LEVÉL!

A gyári új Mercedes Portable írógép, masszív strapagép.

Ára tokkal együtt csak P 178.50. Kérje vételkötelezettség nélküli kipróbálásra. DIXI ÍRÓGÉPSZAKÜZLET Budapest, VI., Podmaniczky-utca 1, Telefon: 15-4-53.

Éjjeli örök oktatása.

(Megfejtés.)

A folyó évi 20. számunkban közölt pályázatunk megoldása a következő:

A járőrvezető, akit a községi jegyző megkért arra, hogy az újonnan megválasztott éjjeli örököt kötelesegeikre oktassa, kijelenti a főjegyzőnek, hogy kérésének a legnagyobb készséggel eleget tesz. Azután felírja a megválasztott éjjeli örök nevét és személyi adatait, hogy ott-hon az őrsparancsnokának a jegyzékkönyvecskék helyesbítése végett jelenthesse.

Ezután a járőr a községi bíró és egy esküdt, esetleg — ha jelen akar lenni — a községi jegyző kíséretében az éjjeli örökkel együtt egy elkülönített helyiségbe megy és

ott a járőrvezető a következőket mondja nekik:

Önök a község lakossága éjjeli örökül választotta meg. Ez nem csak annyit jelent, hogy állást kaptak, hanem azt

HEGEDŰT, violát, esellót, iskola, zenekar, koncert céljára és alkalmatosságok miatt beszerznie, kérjen díjtalan árjegyzéket. Kedvező feltételek. Javítás, csere, vétel, becslés. TÓTH hegedűkészítő-mester. József főn. udv. szállítója. 1922. budapesti, 1931. római hegedűversenyen az általam készített hegedű az összes versenyző régi olasz, német, francia, magyar hegedűket legyőzte. Rómában ketten lettünk elsők. Szolid áruk. Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8. Hegedűt hegedűkészítő mestertől vásároljunk. 34 éves cég, Zeneművészeti Főiskola szállítója.

Katonai kitüntetések
Rendjelek (miniatúr)
Katonai szalagok
Fűzzöm me egyesületi jelvények
Mindennemű érme

Morzsányi Józsefné!

Budapest. IV., Eszlá-út 5. sz. Telefon: 822-17

is, hogy a község lakossága Önökben megbízik, Önöket tartotta legalkalmasabbnak arra, hogy a község éjjeli nyugalma és biztonsága felett örködjének. Ez megiszteltetés Önökre, de éppen ezért mindenki elvárja, hogy ennek a közbizalomnak megfelelően teljesítsék a kötelességüket és azzal semmiképpen vissza ne éljenek.

Ázáltal, hogy Önöket éjjeliőrökké választották és hogy a főszolgabíró úr fel fogja esketni, Önök hivatalbéli embereké, úgynevezett hatósági közegekké lettek. Ez azt jelenti, hogy Önöket a törvény jobban védi, mint más polgárembert, mert ha valaki Önök ellen akkor, amikor hivatalos minőségükben járnak el, akár szóval, akár tettel valamit elkövet, a törvény sokkal szigorúbban bünteti meg, mintha egy más polgárember ellen tenné.

De ez a hivatalos minőségük nemcsak joggal, hanem kötelességgel is jár. Önöknek máától kezdve mindenben a törvény és a közrend érdekeit kell képviselniük mindenkivel szemben. Máától kezdve tehát nincsen sógor és koma, jóbarát vagy ellenség, ha valaki valamilyen törvénybe ütköző dolgot követ el, Önöknek éppen olyan kötelességük öt feljelenteni, mint például nekünk, csendőröknek. Egy polgárember, ha megtudja, hogy valaki büntetendő cselekményt követett el, rendszerint nem köteles feljelenteni, mert öt erre rendszerint nem kötelezi a törvény, Önöket azonban, mint hatósági közegeket kötelezi s ha ezt a kötelességüket elmulasztják, felelősségrevonásnak teszik ki magukat. Persze még súlyosabban bünteti a törvény azt, ha valakitől ajándékot vagy jutalmat kérnek vagy kapnak azért, hogy a kötelességüket megszegjék.

Ha pisztolyt vagy más fegyvert kapnak, az csak arra való, hogy az életüket védjék vele, tehát csak akkor szabad használni, ha valaki fegyverrel vagy olyan eszközzel támadja meg Önöket, hogy az életük veszélyben forog. Ha például valaki csak pusztá kézzel vagy mondjuk egy kis pálcával támad Önökre, vagy ha valaki elfut Önök elől és ha reákiáltanak, nem áll meg, nem szabad realóniók.

Az Önök közvetlen felettesei a jegyző úr és a községi bíró úr, nekik engedelmességeknek kell, de teljesíteniök kell mindazt is, amit a csendőrök Önöknek meghagynak.

Este idejében álljanak ki és addig, amíg elő van írva, tartózkodjanak az utcán. Tudom, hogy ez nehéz szolgálat, de hát azért fizetik Önöket. Éjjel sem otthon, sem másutt, például nyáron az utcán, udvarban stb. nem szabad aludniök, mert mi ellenőrizni fogjuk Önöket s ha alva találjuk, kötelessék vagyunk a főszolgabíró úrnak feljelenteni. Aludni ingyen szokás, nem pénzért.

Este, amikor átvesszik a szolgálatukat, első dolguk legyen, hogy benézzenek a korcsmákba, vendéglőkbe, de nem azért, hogy ott egy fröccsöt megigyanak, hanem, hogy meg-

győződjének, nincsenek-e ott idegen, ismeretlen, gyanús egyének. Azután azokra a helyekre kell elmenniök, ahol vándorló emberek rendszerint meg szoktak szállni, az uradalmi istállóba, a községi bikaistállóba vagy amelyik helyet a jegyző úr vagy a bíró úr az ilyen vándorló emberek szállásul kijelölte. Az itt megszállott embereknek az igazolványait nézzék át, hogy ha esetleg szükség lenne rá, legalább a nevükre emlékezzenek.

Az idegeneket általában kísérjék nagy figyelemmel. Ha gyanújuk támad, hogy valaki nem jóba jár, jelentsék azonnal a jegyző vagy a bíró úrnak, esetleg az illetőt vigyék is mindjárt oda magukkal. De az igazolványai mindig maguknál legyenek, ne az illetőnél. Vigyázzanak ilyenkor, hogy meg ne támadják Önöket, vagy meg ne szökjenek. Ha kell, inkább hívjanak még valakit segítségül.

Ezután az egész szolgálatuk alatt állandóan járják az utcákat. De ne csak a főutcákat, hanem a mellékutcákat is, sőt a kertek alá is menjenek el, mert a nem igaz úton járó emberek rendszerint ott szoktak jönni-menni, ahol azt hiszik, hogy senki sem látja őket. Időnkint álljanak meg és figyeljenek: ha lépéseket, szekézőrgést, bármiféle gyanús zajt, zörejt, erős kutyaugatást, lönyerítést, marhabögést, baromfilármát stb. hallanak, menjenek azonnal észrevételül a hang irányába és igyekezzenek annak okát megállapítani. Különösen figyeljenek a község háza, postahivatal, szövetkezet, üzletek stb. előtt, mert ezekben éjjel rendszerint senki sem tartózkodik s a betörők elsősorban ezeket szokták felkeresni.

Ha valahol gyanús világosságot látnak, nézzenek utána, hogy mi van ott. Ha az a gyanújuk, hogy valahol tolvaj vagy betörő jár és ha úgy látják, hogy azok többen vannak, inkább költsenek fel előbb csendben egy-két szomszédot és velük együtt menjenek a helyszínére, mert ha egyedül vannak, megtámadhatják Önöket, vagy pedig kerekét oldanak.

Ha valahol akár üzletben, akár udvaron stb. ajtó, kapu nyitva van és gyanús lehet, hogy azt nem a tulajdonos hagyta nyitva, keltsék fel a tulajdonost, figyelmeztessék s ha szükséges, vele együtt nézzenek utána, hogy nem járt-e ott valaki idegen.

A községben éjjel nyugalom legyen, mert aki egész nap dolgozik, az éjjel aludni akar. Ha legények vagy részeg emberek éjjel az utcán duhajkodnak, lármáznak, figyelmeztessék őket, hogy legyenek csendben s ha nem engedelmességek, jelentsék be másnap a bíró úrnak vagy a csendőröknek. Önök se kiáltozzanak, sípoljanak, dudáljanak éjjel, mert ezzel nemcsak a lakosság nyugalmát zavarják, de azt is elárulják, hogy hol vannak s így a rosszban járó emberek ebből megtudják, hogy nyugodtan „dolgozhatnak” mert az éjjeli őr éppen a község másik végén van.

Ha a záróra ideje elérkezik, ellenőrizték, hogy a korcsmárosok, vendéglősök azt tartásák be. Ha kell, figyelmeztessék őket, hogy zárják be a helyiségüket s ha nem engedelmességek, jelentsék fel őket másnap a bíró úrnak, vagy a csendőröknek. A korcsmában levő emberekkel ne álljanak ki veszekedni, mert azok ilyenkor már rendszerint ittasak és esetleg megtámadhatják Önöket.

Figyeljék meg, hogy éjjel ki jön-megy a községben. Ha

„Ha egyszer vásárol, állandó vevőnk marad.”

MINTA DIVATHÁZ RT.

BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 18. SZÁM.

Selyem-, gyapjú- és mosószővelek. Női kabátok, ruhák és fehérműek. Férfi ruhák, felöltők és fehérműek. Kötött mellények, harisnyák és zoknik. Férfi és női cipők. Vászna, szőnyegek, paplanok, függönyök. Mérték-szabóság.

A m. kir. csendőrség tagjai részére 6 havi folyószámla-hitel, áremelés és kezesi költség nélkül.

HÁJHULLÁS

és korpaképződését „CAPILL” hajápoló megszünteti Biztos eredmény!
Kis üveg 1.50, nagy 3.50 pengő. Vezérképv.: Teréz-körút 40-42

Hoi? Fürth Testvéreknél, Telefon: 373-78.
Budapest, Károly-krt. 1.

Csendőrök és hozzátartozók egyenruházati cikkekből, érmekből, jelvényekből, csipte-, szalag-, gomb-, paszománycikkekből 10% engedményt kapnak

Megedű, Harmónium, Tárogató, Szakszofon, Grammofo, Rádió
és az összes hangszerek legjobbak, csakis itt a magyar gyárban kaphatók
Csendőröknek részletre is!
MOGYORÓSSY HANGSZERGYÁRA
Budapest, VII., Rákóczi-út 71. Árjegyzék ingyen

**TELEPES ÉS HÁLÓZATI RÁDIÓK
GRAMOFONGÉPEK ÉS LEMEZEK
CSILLÁROK** Részletre is legolcsóbban. Csereakció.

Reich Miklós cégnél

Budapest, VI., Vilmos császár-út 45. szám. Nagymező-utca sarok.
Kérje a legújabb árjegyzéket!

vonat érkezik, vagy indul, nézzenek ki néha az állomás felé is, hogy ki utazik el, vagy ki érkezik a vonattal. Ha autó, vagy szekér halad át a községen, figyeljék meg, hogy az milyen formájú, kik ülnek rajta, körülbelül milyen időben haladt át a községen stb. Megtörténhet ugyanis, hogy másutt valamilyen bűncselekmény történik s akkor jó segítségére lehetnek a csendőröknek, ha adatokat tudnak szolgáltatni. Ha az ilyen autó, vagy szekér megáll a községben, menjenek oda, kérdezzék meg kicsoda, honnan jön, hova megy stb. Ha valamilyen járóművön gyanus rakomány van, ha tehetik, nézzék meg észrevétlenül, hogy mi van rajta.

Ahol ragályos betegség van, ügyeljenek, hogy idegenek oda be ne menjenek és a házbelié se távozzanak el onnan. Ha a községben ragályos állapotbetegség van, ellenőrizték, hogy állatokat ki vagy be ne szállítsanak.

Vigyázzanak, hogy olyan cselekményt senki se kövessen el, amiből tűz támadhatna. Istállóban, szalma- vagy szénakazlak körül, padlásokon, stb. ne engedjenek senkit fedetlen lánggal járni. Ha tűz támad, gondoskodjanak, hogy a szokásos módon, kiáltással, a harangok féltreverésével stb. a lakosságot felriasszák. Amíg a tűzoltók megérkeznek, de azután is, állítsanak megbízható embereket a kihordott holmik mellé, hogy a zürzavarban a cigányok, vagy más tolvajok el ne lopkodják azokat. Ha nagyobb tűz van, szalasszanak azonnal lovas embert, vagy még inkább szekeret az örsre; ha telefonálni lehet, akkor telefonon értesíttessék az örsöt a tüzről. A tűz alatt igyekezzenek meghallgatni, hogy az emberek mit beszélnek.

Ha valahol büntetendő cselekményt, pl. betörést, gyilkosságot stb. fedeznek fel, azonnal szalasszanak el valakit a jegyző és a községi bíró úrhoz, Önök pedig maradjanak a helyszínen és azt őrizték. Semmit meg ne fogjanak, semmit a helyéről el ne vigyenek, mert ezzel nagyon megnehezítenék a mi munkánkat, a nyomozást. Csak akkor szabad a helyszínre menni, ha ott még élő ember van, akit meg kell menteni, de ilyenkor is arra kell törekedni, hogy a helyszínen minél kevesebbet változtassanak. A helyszínre addig, amíg mi ki nem érkezünk, senkinek sem szabad bemenni, még a jegyző és a bíró urakat is kérjük erre.

Ha felváltva őrködnek, akkor az egyiknek nem szabad addig hazamenni, amíg a másik ki nem állott helyette. Meg kell állapodni egy helyben, ahol egymást megtalálják és ahol a váltás történik.

Ezek az Önök kötelességei a tulajdonképpeni szolgálatukkal, az éjjeli őrködéssel kapcsolatban. De van azért még más fontos feladatuk is. Mint hivatalbeli embernek kötelességük minket, csendőröket a mi szolgálatunkban támogatni. Nekünk bizalmas viszonyban kell egymással állanunk, mert Önök is, mi is a község és a polgárság érdekében dolgozunk, nemcsak akkor, amikor szolgálatban vagyunk, hanem máskor is. Akármit megtudnak a községben, kötelesek velünk azonnal bizalmasan közölni. Mi biztosítjuk Önöket, hogy ha nem akarják, soha senkinek nem fogjuk elárulni, hogy ezt, vagy azt Önöktől hallottuk, nem kell tehát attól félniük, hogy miattunk kellemetlenségeik lesznek a község lakosságával.

Ha olyan híreket hoznak nekünk, amelyeknek hasznát vesszük, szívesen megfizetjük a fáradságukat, vagy az elvésett munkaidejüket. Ne csak éjjel figyeljenek tehát, hanem nappal is. Mindenféle szóbeszédet, amit hallanak, közöljenek velünk, még ha nem gondolják is fontosnak, mert abban, amit minden ember beszél, rendszerint szokott valami igaz is lenni. Ha valaki hirtelen megvagyinosodik, ha költekezik, sokat utazgat és senki se tudja merre és miért, azt nekünk mindig mondják meg, hogy nézzünk utána, nem jár-e görbe úton. Ha megtudják, hogy valaki, akit mi keresünk, hol tartózkodik, vagy ha titokban haza szokott járni, azt is jelentsek nekünk.

Néha majd mi is megkérjük, hogy egy és más dolgot figyeljenek meg. Ilyenkor lelkiismeretesen kell eljárniuk és különösen arra vigyázzanak, hogy mindig igazat beszéljenek és igaztalanul senkit se vádoljanak, még a haragosukat sem, de ami igaz, azt meg kell mondani.

A nyomozásaink alkalmával sokszor fogjuk Önöket bizalmi egyénekül alkalmazni. Ilyenkor figyeljenek jól mindig, hogy mit csinálunk, hogy ki mit mond nekünk stb., hogy ha szükséges, a bíróságnál később tanuskodni tudjanak. Ami az ilyen nyomozások alkalmával tudomásukra jut, senkinek sem szabad elmondaniuk, mert az hivatalos titok. Még az asszonyoknak se mondják el, mert tudjuk, hogy az asszonyok mindent kibeszélnek.

Most pedig van-e valami kérdeznivalójuk? (Ha van, a járőrvezető megadja a szükséges felvilágosításokat.)

Ha úgy fogják a hivatalukat teljesíteni, ahogy mondtam, akkor barátságos viszonyban leszünk egymással és nem lesz semmi bajuk a többi csendőrökkel sem. Ígérjük ezt meg és jó magyar szokás szerint adjanak nekünk kezét arra, hogy így fognak cselekedni (a járőr tagjai kezettfogtak az éjjeli őrködéssel). Isten segítse Önöket.

Beérkezett összesen 73 pályázat. Az összes pályázatok között betűrendben a következők voltak a legjobbak: *Almás István* cső. (Gelse), *Bardócz Árpád* cső. (Isaszeg), *Csapó Sándor I. őrm.* (Abony), *Dömötör Lajos* cső. (Gelse), *Füleki József alhgy.* (Toponár), *Gerencsér József* cső. (Balatonújvár), *Lendvai György* cső. (Nemesszalók), *Mozsár József* őrm. (Sajószentpéter), *Németh István II. őrm.* (Csesztreg), *Németh József* őrm. (Nemesszalók), *Oláh Orbán* cső. (Tura), *Pajor Lajos* őrm. (Lébény), *Pálmái György* cső. (Nemesszalók), *Simon Márton* őrm. (Németlad), *Szabó Dénes* cső. (Perkáta), *Szigeti Antal* őrm. (Vajszló), *Varga József II. cső.* (Acsád). A jutalmul kitűzött kétkötetes kihágási szakmunkát a fent felsorolt legjobb megfejtők között kisorsoltuk s azt *Varga József II.* acsádi őrsbeli csendőr nyerte meg. Elküldöttük.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

PINCZÉS ZOLTÁN őrnagy.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest, VI., Rózsa-u. 111. — Felelős üzemvezető: Györy Aladár.

Különleges fizetési kedvezmény

a m. kir. csendőrség tagjai részére.

Egyes bút-**rok** és teljes berendezések. Szőnyegterasz. Ebéd- és futószőnyegek, szolikon, paplanok stb. Ágy-nemű és félérnemű vásznak. Ruhaszövetek. Csillárok.

Egyszerre szerzi be és Ön tesz ajánlatot, hogy kíván fizetni.

Központi Lakás berendező-nél

Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 5.

Telefon: 271 77.

Vidékre megbízottat küldünk hívásra

Magyar csendőr a magyar gyártmányú

SCHMOLL-PASTÁ-T

használja!

ELŐLEGNÉLKÜLI RÉSZLETFIZETÉSRE

SEZLONOK TAKARÓVAL P 65-161

EBÉDLŐSZŐNYEGEK P 21-161

Fotelagyak, paplanok, vasbutorok, futószőnyegek, félérneművásznak, ruhaszövetek. **Lakberendező Vállalat**

Budapest, VIII., Baross-utca 74. sz.

A m. kir. csendőrség tagjainak árengedmény!

TRIBON RUHÁZATI RT. BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-ÚT 14.

Az összes előírt és extra egyenruhászövetek, kész férfi, női és gyermek téli kabátok.